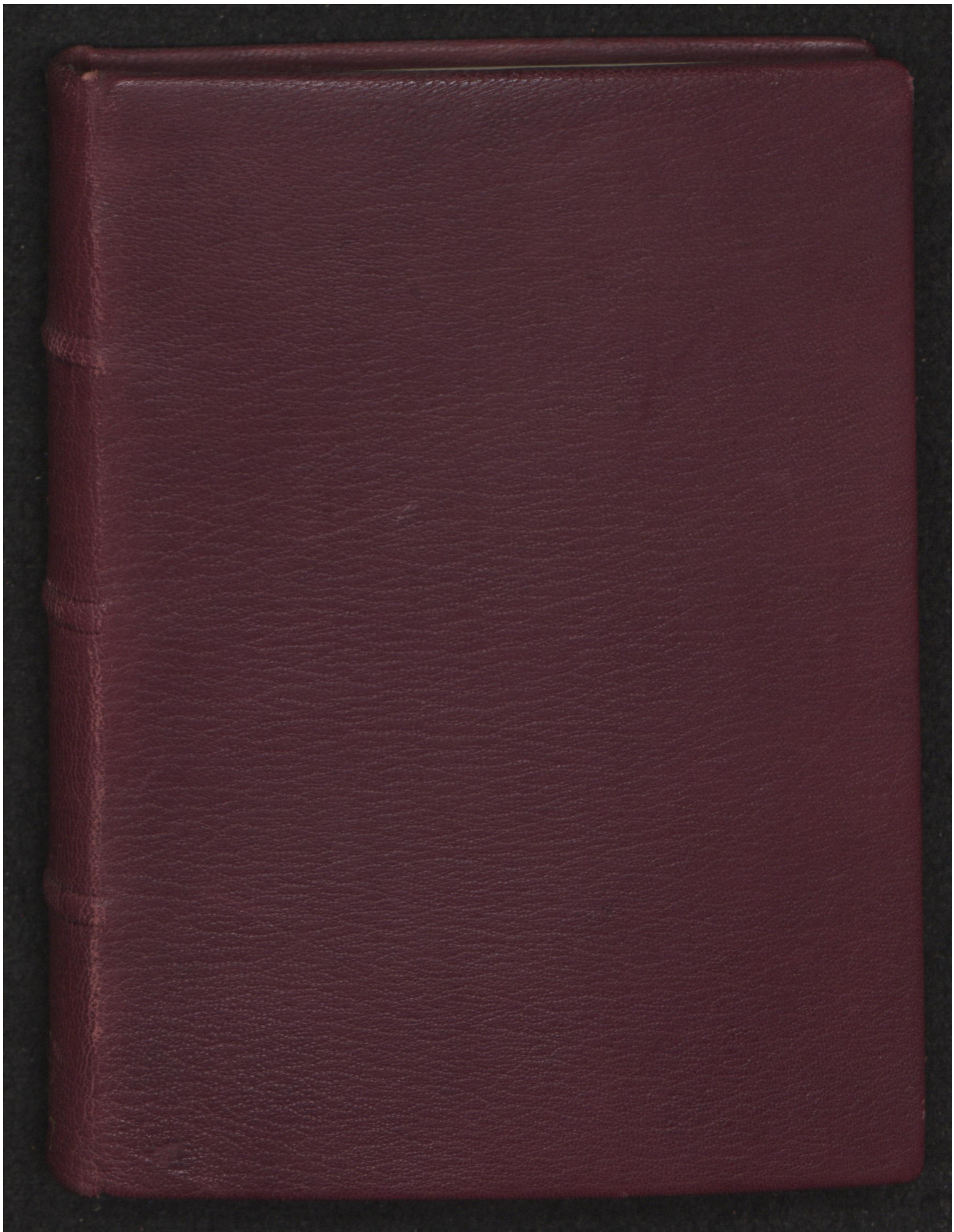
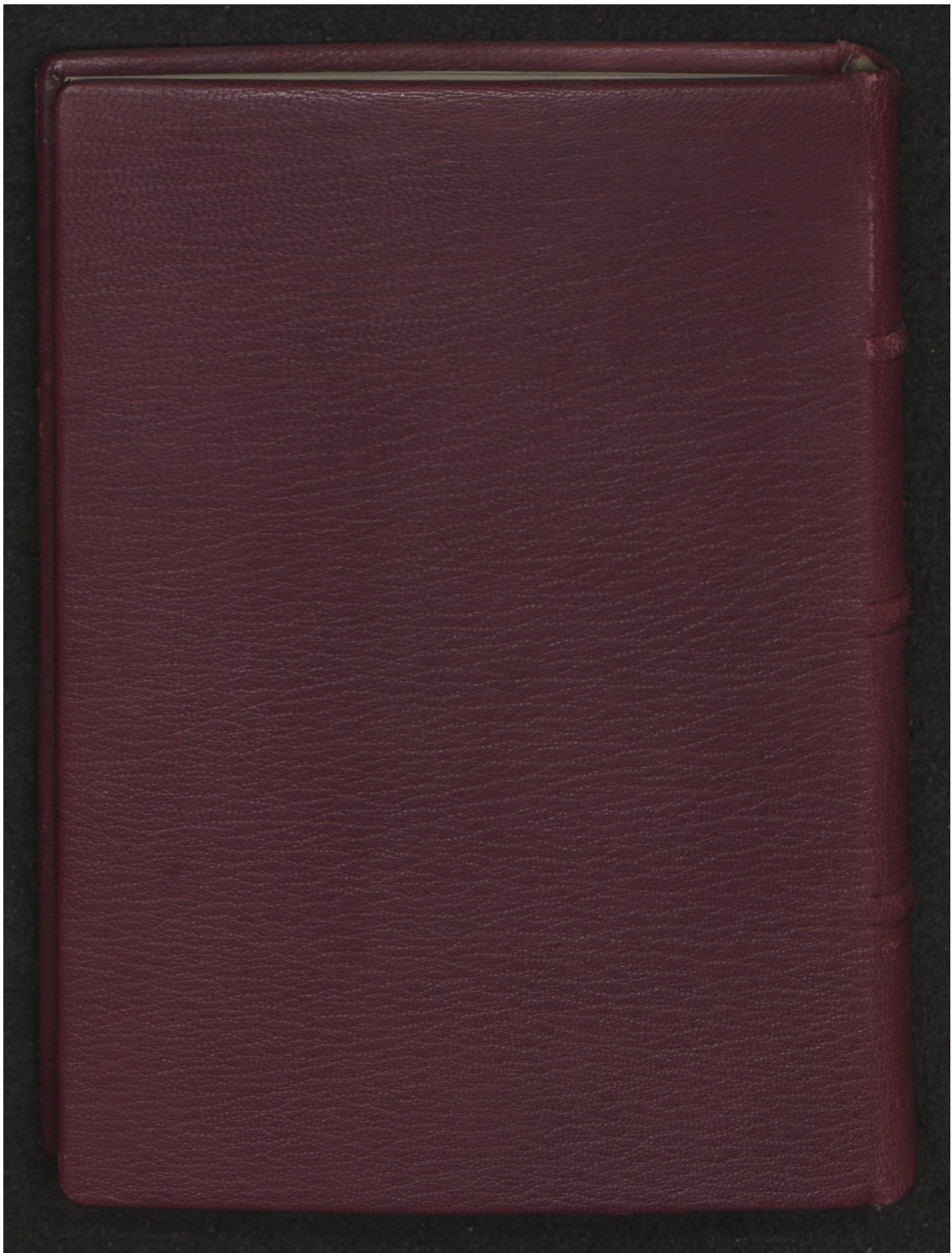

1
6
167

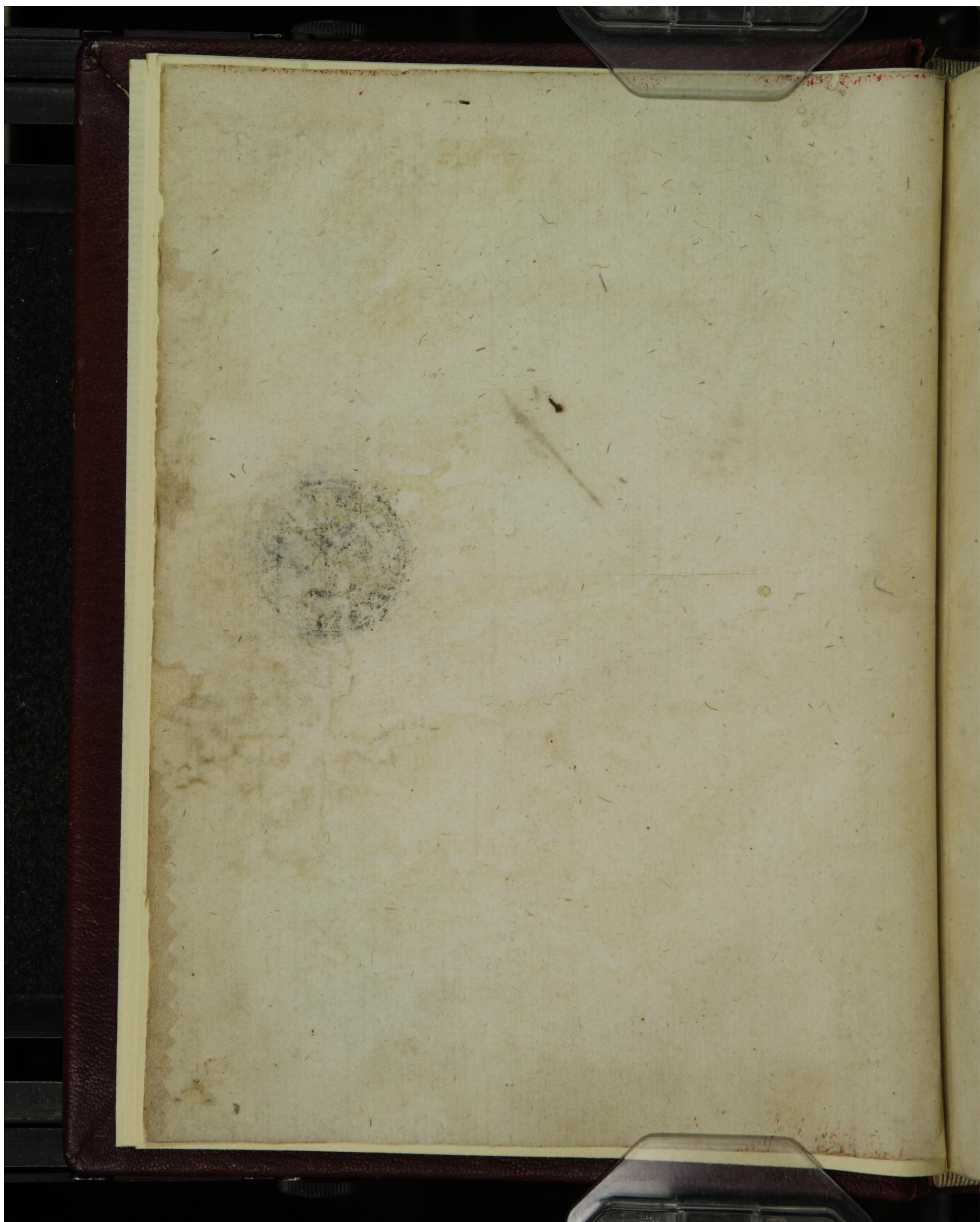

VIIII
MEVRS

IOANNIS MEVRSI
ELEVSINIA.
SIVE,
DE
CERERIS
Eleusinæ sacro,
Ac festo.

Liber Singularis.

LVGDVNI BATAVORVM,
Ex Officinâ ELZEVIRIANA.
ANNO cIↃ IↃ. C. XIX.

Nob. & Ampl.

IOANNI DVVENVORDIO,

Equeſtris Ordinis viro, Domino
Duvenvordæ, Vorſchotæ, &c.

ROCHO HONARDO,

Supremi in Hollandiâ Senatus
Conſiliario primario.

HADRIANO PAVWIO,

Equiti, Vrbis Amſtelodamenſis Syndico.

Academiæ Curatoribus.

Item

Ampliſs. Prudentiſſimisq;,

PETRO DEIMANNO,
ÆMYLIO HOGEVENIO,
CLEMENTI BAERSDORPIO, IC.
GERARDO LEONARTIO,

Vrbis Leidenſis Conſulibus,
Eorum Collegis;

IOANNES MEVRSIVS
Dedico, Conſecroq;.

Viri Nob. & Ampl.

CVM vos Academiæ ſuæ Illuſtriſſimi ac Potentiſſimi Hollandiæ & Weſtfriſiæ Ordines præfeciſſent, committendum non putaui, quin proferrem in publicum aliquid, quod & obſeruantiæ meæ in vos monumentum eſſet, ſtudiumque illuſtrandæ Academiæ, in quâ Profeſſorem iam nouennium ago, teſtaretur. Idque facere ELEVSINIA iſta volui; quæ nunc edo, nomini veſtro conſecrata. Cupiebam paullò citiùs; ſed, dum me Typographus differt, mora iniecta eſt. Verùm tamen, ſi placuero, ſatis adhuc maturatum; ſi diſpliceo, etiam nimis. Sed humanitas illa veſtra, æquitasq́;, & in literatos amor, credere iubent; fore, vt non diſpliceat vobis, quod placere imprimis opto. Quam ob cauſam, ſi potitus voto fuero, erit cur non parum mihi gratulandum exiſtimabo. Non ego anxiè, aut ambitiosè nimis, nunc me commendatum eo; iſtud tantùm aſſeuero, nullum in ordine

noſtro

noſtro eſſe, qui ſe vobis, ſuaq; omnia, approbari magis velit: quod vt merear, vti operam ſemper dabo; ita quoque, ſi impetrauero, operæ me feciſſe pretium non exiguum arbitrabor.

Viri Nob. & Ampl.

Deum Opt. Max. rogo, vti vos quàm diutiſſimè ſanos, & incolumes, ſeruet. Lugd. Bat. ad diem IV. Iun. cIↃ IↃ C XIX.

AD LECTOREM.

DO tibi, benigne Lector, ELEVSINIA; quibus ſacris totâ Græciâ, immò orbe vniuerſo, nihil vnquam celebratius, ſanctiusve, habitum fuit. Proprium de illis Opus olim Melanthius nobis dederat. Laudat ecce Athenæus lib. III. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην, καὶ μαινίδα, ὅτι καὶ θαλάττιος ἡ Ἑκάτη. Et Scholiaſtes Comici Pluto. Ἔθος γὰρ ἦν, ἐν οἷς τις ἱματίοις μυηθείη, εἰς θεοῦ τινος ταῦτα ἀνατιθέναι, ὥσπερ δηλοῖ καὶ Μελάνθιος ἐν τῷ Περὶ μυστηρίων. Iterum Auibus. Τοῦτο οὖν ἐκήρυξαν κατ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν χαλκῇ στήλῃ ἔγραψαν, ὥς φησι Μελάνθιος ἐν τῷ Περὶ μυστηρίων. Etiam Menander quidam. Habes apud eundem Scholiaſten ibidem. Μένανδρος δὲ ἐν τῷ Περὶ μυστηρίων προφέρεται τῆς χαλκῆς στήλης ἀντίγραφον. Item Hiceſius. Meminit Clemens in Protreptico. Σκυθῶν δὲ οἱ Σαυρομάται, ὥς φησιν Ἱκέσιος ἐν τῷ Περὶ μυστηρίων, ἀκινάκην σέβουσιν. Quorum lucubrationes poſtquam amiſimus, animum induxi, quantum in me, hanc iacturam reſtituere. Quæſo te, ne inuidere publico velis, docte Lector, ſibi tibi alia quædam inſuper obſeruata. Facile illud, in tam lato eruditionis campo; *In quo*, vt Auſonius ait, *alius alio plura inuenire poteſt, nemo omnia.* Dein, ſi alibi me erraſſe deprehendes; quod non mirum in iſtis tenebris, cùm ſacrorum arcanorum, tum

abſtru-

abſtruſæ antiquitatis ; mône candidè, & ſine vllo loliginis ſucco, quod me facere in meis vides, gratiaſque magnas agam. Quod ſi neutrum tibi in promptu, iſtis vtere; & me ama, benè Rei Literariæ, benè tibi, cupientem. Vale.

SERIES

SERIES CAPITVM.

CAPVT I.

ELeusinia sacra, Μυστήρια *dicta per excellentiam. Quantâ dignitate fuerint, & quâ frequentiâ celebrata.*

CAP. II.

Instituta ab Erechtheo; vel, vt alij volunt, Cerere: quibusq; illa communicauerit. Alij ad Eumolpum eorum institutionem referunt; ac quis iste Eumolpus fuerit, quotus nominis. Suidæ in re illâ error, & Auctoris Etymologici. Alij Musæum auctorem faciunt.

CAP. III.

Deinde vbi, & quâ de causâ, instituta. Ceres à Celeo hospitio excepta; & ab Iambe, aut Baubone, ad risum permota. Καλλίχορον, *puteus Eleusine; ad quem Eleusiniæ fœminæ choreas primùm instituerunt, & hymnum Deæ cecinerunt: atq; in illo mystas considere nefas.* Ἀγέλαστος πέτρα. Ἄνθινον *puteus. Eleusinij quânam conditione sese Athieniensibus subiecerint.*

CAP. IV.

In quem finem instituta crederentur. Τελετὴ *cur appellata.*

CAP.

CAP. V.

Erant verò duplicia; Maiora, ac Minora. Et hæc quidem in Herculis gratiam instituta; isq́; vbi initiatus.

CAP. VI.

Loco vtraque diuerso acta. Clementis locus emendatus. Etiam tempore. Viri magni illic lapsus indicatus.

CAP. VII.

In Maioribus initiari, in Minoribus prælustrari moris erat, ac præparari; idq́; ad Ilissum flumen. Lustrandi autem in pelle victimæ, Ioue immolatæ, à daducho statuebantur. Ad lustrationem istam quæ adhibita; Ἵμερρα, *siue* Ἴσμερρα *dicta. Qui lustrabat, is* Ὑδρανὸς *appellatus. Sacra quoque, & vota, facta; & castitati opera data. Sacra autem porco facta, eôq́; fœminâ, grauidâq́; quam abluebant in portu Cantharo. Plutarchi locus restitutus.*

CAP. VIII.

In Minoribus, Μύσται *dicti erant; in Maioribus verò,* Ἐπόπται. *Vnde* Ἐποπτεύειν *illi; ipsa sacra,* Ἐποπτικὰ *dicta. Demetrius præter morem solitum eodem tempore mysta, & epopta, factus. Mystarum locus in vestibulo, Epoptæ intrà adytum admissi. Ac facti Epoptæ tantùm Maioribus, & quo temporis interuallo. Plutarchi locus emendatus.*

CAP. IX.

Initiatio noctu facta. Initiandi in sacello Agræ

exiguo, Eleusine in amplissimo, mysteriorum leges, ac ritus, accipiebant. Erant verò myrto coronati; ac templum ingressi manus sibi abluebant.

CAP. X.

Illic, mentem prius, manusq́ puras habere iussi, & peritiam linguæ Græcæ, ritus mysteriorum prælectos describebant. Πέτρωμα. *Libri rituales. Inde nonnulla interrogati, verba solennia respondebant.*

CAP. XI.

Tum varia illis spectacula obiecta, & voces variæ. Claudianus emendatus. Αὐτοψία. *Membrum quoque muliebre ibi ostensum. Tertulliani hallucinatio.* Cereris mundus. *Apuleius explicatus. Post initiationem acclamari solitum,* Κόγξ, Ὄμπαξ. *Inde singuli discedentes, locum alijs concedebant.*

CAP. XII.

Quam initiandi vestem induissent, eam nunquam deponebant, nisi detritam, laceramq́; ac tum Cereri, & Proserpinæ, dedicabant: vel ad fascias puerorum vtebantur.

CAP. XIII.

Initiabat ὁ Ἱεροφαύτης *appellatus, cuius nomen initiato dicere vetitum. Isq́ in habitum creatoris ornabatur: veste, comâ, ac strophio, insignis: ætate, ac voce, peculiari. Nec cuiquam illa dignitas data fuit, nisi qui Atheniensis. Eunapij locus restitutus. Ac fungebatur munere eo per omnem vitam, idq́ sine matri-*

monio,

monio; vnde, castitatis studio, cicutæ se liquore vngebat. Primus autem hierophanta Eumolpus fuit, isq́ tertius; & ab eo ipsius posteri, Εὐμολπίδαι nuncupati. Suidæ error, & correctus locus quidam. Hierophanta etiam Μυσταγωγὸς dictus.

CAP. XIV.

Daduchus quoque, & præco, adhibiti; item ὁ ἐπὶ βωμῷ. Daduchus comâ, & strophio, distinctus; totam vitam munere suo fungebatur; &, si vellet, vxorem ducebat. Solus hoc nomine appellatus, & Solis effigiem præ se ferens, vt præco Mercurij, & minister ad aram Lunæ.

CAP. XV.

Præfectus mysterijs ὁ Βασιλεὺς, eiusq́ circa ista munus. Item οἱ Ἐπιμεληταὶ, numero quatuor; ijque vnde legi soliti. Præter illos Ἱεροποιοὶ etiam decem. Pollucis locus emendatus.

CAP. XVI.

Initiari Atheniensium liberi soliti, adhuc pueri; nec Athenienses tantùm, sed Græci omnes: nisi quod Socrates, & Demonax, neglexerunt. Item Romani: in quibus Atticus, & Augustus. Etiam Anacharsis, Scytha; & mulieres, quæ Μέλισσαι appellatæ.

CAP. XVII.

Initiati ad virtutem obstricti putabantur, & consilia à deabus Eleusinijs recta accipere; feliciores item esse in hâc vitâ, & post mortem apud inferos

multò honoratiores; ac priorem in consessu locum tenere. etsi nonnulli, Amori qui initiati, eos esse feliciores existimarent.

CAP. XVIII.

Non initiati autem, Cereris templo prohibebantur; vnde belli cum Philippo Atheniensibus causa fuit. Dein post mortem apud inferos in luto iacere credebantur.

CAP. XIX.

Prohibiti autem initiari peregrini; & extra ordinem initiati Hercules, Bacchus, Dioscuri, Aesculapius, & Hippocrates. Sorani error indicatus. Barbari quoque exclusi his sacris, & homicidæ, quamlibet inuoluntarij; magi item, & præstigiatores alij: denique impij, & scelerati, qualescunque.

CAP. XX.

Sed nec prodere non initiatis ea licitum fuit; & si quis hîc deliquisset, ei mortem lex statuebat. Diagoræ Melij proscriptio. Aeschyli periculum. Numenij somnium. Nec commune cum his quicquam sibi quisquam cupiebat. Ac ne ipsis quidem Dijs divulgare illa licitum. Quin vt eloqui, ita audire nefas erat. Ceres quoque nomine mystico nuncupata. Tamen nihil apud Cretenses occultatum.

CAP. XXI.

Quando inchoari solita, & quot dies agitari. Polyænus eâ de re emendatus.

CAP. XXII.

Primus dies, Ἀγυρμὸς dictus. Plutarchi locus restitutus. Eoq; initiatio facta.

CAP. XXIII.

Secundus verò, Ἄλαδε μύσται vocitatus. Hesychij locus emendatus, & Polyæni. Chabriæ illo ipso die victoria naualis, omenq; ab eo ex nomine captum. Plutarchi locus emendatus.

CAP. XXIV.

Tertio die sacra facta; & mullus ei immolatus, isq; Aexonicus, tanquam qui præstaret cæteris. Itaq; ille Cereri sacer, duabus de causis; nec gustabant eum mystæ. Additum hordeum, è campo Rhario. Nec fas quicquam abijcere foras, aut Iunonis sacerdoti inde gustare; eiusq; templum claudi solitum, cùm Cereris sacra peragerentur: vt & Cereris, cùm Iunoni sacra fierent. Omnia ei immolata, Θύα dicta.

CAP. XXV.

Quarto calathi processio, curru vecti, quem trahebant iuncti boues. Ponè fœminæ, cistas ferentes, sequebantur. Eæ cistæ fascijs puniceis vinctæ; quidq; in ijs occultatum. Ac cur mala in illis Punica, & papauer. Strabi Galli error ostensus.

CAP. XXVI.

Quinto mystæ cum accensis facibus ibant; viri pariter, fœminæq;. Noctu autem id factitatum; & faces

quoque dedicatæ, certatumq́; de earum magnitudine. Dein quamobrem res hæc omnis instituta.

CAP. XXVII.

Sexto Iacchum producebant. Claudianus hallucinatus. Iacchus myrto hîc coronatus, & non hederâ. Dies ex re Ἴακχος *dictus. Deductio autem à Ceramico vsq; Eleusinem facta, ac per fora. Iacchus facem manu gestans fingebatur, & quam ob rem. Ac templum sibi proprium habebat. Deductusq́; cum choreis, saltu, & cantu; qui item* Ἴακχος *nuncupatus. Etiam cum æris sono. Qui ducebant, aquâ è Proserpinæ Rheto lustrabantur. Iacchus verò hic Iouis, Cererisq́; filius. Arriani eâ in re error ostensus. Cuiq́; producendi eius cura data,* Ἰακχαγωγὸς *nominatus. Porta, quâ exire soliti,* Ἱερὰ *dicta; obiterq́;, quâ cadauera efferebantur, quomodò appellata fuerit, indicatum: & correctus Theophrastus. Via quoq;* Ἱερὰ *dicta; ac Plutarcho nomen eius restitutum. Polemonis etiam de eâdem liber proprius. Et suburbium,* Ἱερὰ Συκῆ *nuncupatum; in quo mystæ, Eleusine redeuntes, interquiescere consueuerunt. In viâ Cephissus, ponte stratus; in quo scommata spectatores desidentes in prætereuntes mystas iaciebant. Vnde* Γεφυρίζειν *dictum, &* Γεφυρισμοί. *Vltra pontem, quâ intrabant Eleusina,* Μυστικὴ Εἴσοδος *vocabatur. Pòst, munitâ Deceleâ, ac terrestri itinere clauso, mari Iacchus duci cœpit; nisi quod semel Alcibiades pompam in armis viâ vsitatâ duxit: daduchi vice, vt nonnulli putant, functus.*

CAP.

VIII

CAP. XXVIII.

Septimo certamen erat, idq; multò antiquissimum; in quo victor hordeum accipiebat. Etymologus eâ de re emendatus, item Suidas. Hordeum autem præmium datum, quia primùm Eleusine illud natum, vt ferebant.

CAP. XXIX.

Octauus, Ἐπιδαύρια *dictus; quia Aesculapij honori, post mysteria Epidauro venientis, institutus. Initiatio iterum tum fieri solita, & secunda quoq; sacra. Philostrati locus emendatus.*

CAP. XXX.

Nonus, vltimusq; idem, Πλημοχόη *indigetatus, quâ de causâ. Plemochoæ tunc duæ impletæ, & euersæ, cum verbis mysticis.* Κοτυλίσκος. Ῥῆσις μυστική. Ὕε, Τοκῦε. Μυστηριώτιδες σπονδαί.

CAP. XXXI.

Per hos dies manum inijcere vlli vetitum, & libellum supplicem offerre; quæq; hîc delinquentis mulcta. Fœminis quoq; Eleusinem bigis vehi interdictum; idq; à quo; & quæ delinquentium mulcta. Aristophanis Scholiastæ hallucinatio. Iurari etiam per mysteria vsitatum; ac quæ ad hæc necessaria, asinis Eleusinem vecta. Mystæ nec mustellum edebant; neque, vt videtur, salem.

CAP. XXXII.

Continuata verò hæc sacra ad Imperatores Christianos; & cùm tollere Valentinianus vellet, Prætextato intercedente, adhuc manserunt. Semel tantùm intermissa, ob captas Thebas. Hierophanta apud Eunapium falsus vates. Tandem euersa à Theodosio seniore.

CAP. XXXIII.

Celebrata verò prætereà à Celeensibus, Phliasijs, Pheneatis, Lacedæmonijs, Parrhasijs, Cretensibus, & Romanis. Claudij Cæsaris conatus, Hadriani factum.

FINIS.

IOANNIS MEVRSI

ELEVSINIA.

SIVE,

DE

CERERIS

Eleusinæ sacro, ac Festo,

Liber Singularis.

CAPVT I.

Eleusinia sacra, Μυστήρια dicta per excellentiam. Quantâ dignitate fuerint, & quâ frequentiâ celebrata.

CERERIS Eleusinæ sacra, Eleusinia nuncupata, libro singulari tradita, in plenam hominum Antiquitatis studiosorum cognitionem nunc proferre mihi visum. Erant verò nominis tanti, & dignitatis, vt maioris in Antiquitate omni nulla essent: adeò vt, cùm plura etiam plurium deorum haberentur,

κατ' ἐξοχὴν sola Μυστήρια sint vocata. Id passim obseruare apud Auctores licet. De eorum dignitate iste est Aristotelis locus, Rhet. lib. II. cap. XXIV. Τὰ μυστήρια πασῶν τιμιωτάτη τελετή. Aristides Eleusiniâ. Τίς γὰρ Ἑλλήνων, ἢ τίς Βαρβάρων, οὕτω σκαιὸς, ἢ ἀνήκοος; ἢ τίς οὕτω σφόδρα ἔξω τῆς γῆς, ἢ θεῶν; ἤ, συλλήβδην εἰπεῖν, καλῶν ἀναίσθητος, πλὴν τῶν κάκιστ' ἀπολουμένων, οἳ ταῦτ' ἔδρασαν, ὅστις οὐ κοινόν τι τῆς γῆς τέμενος τὴν Ἐλευσῖνα ἡγεῖτο, καὶ πάντων ὅσα θεῖ' ἀνθρώποις ταυτὸν φρικωδέστατόν τε καὶ φαιδρότατον; Pausanias Phocicis. Οἱ γὰρ ἀρχαιότεροι τῶν Ἑλλήνων τελετὴν τὴν Ἐλευσινίαν πάντων ὁπόσα ἐς εὐσέβειαν ἥκει τοσούτῳ ἦγον ἐντιμοτέραν, ὅσῳ καὶ τοὺς θεοὺς ἐπίπροσθεν ἡρώων. Prætextatus apud Zosimum lib. IV. vocat, τὰ συνέχοντα τὸ ἀνθρώπειον γένος ἁγιώτατα μυστήρια. Hinc Σεμνὰ Euripides dixit, initio Hippolyti.

Σεμνῶν ἐς ὄψιν καὶ τέλη μυστηρίων.

Quin & inde eorum dignitas colligi potest, quod Romani ludos suos seculares, de quibus pronuntiare præco solitus; *Tales neque visos vnquam, nec videndos*: ad eorum æmulationem egerint. Herodianus lib. III. Εἴδομεν δὲ ἐπ' αὐτοῦ καὶ θέας τινῶν παντοδαπῶν θεαμάτων ἐν πᾶσι θεάτροις ὁμοῦ, ἱερουργίας τε καὶ παννυχίδας, ἐπιτελεσθείσας εἰς μυστηρίων ζῆλον. αἰωνίους δὲ αὐτὰς ἐκάλουν. Dein, pro nominis claritate, summâ etiam ea frequentiâ celebrata. Philostratus in Vitâ Apollonij, lib. IV. cap. VI. Ἐς δὲ τὸν Πειραιᾶ ἐσπλεύσας περὶ μυστηρίων ὥραν, ὅτε Ἀθηναῖοι πολυανθρωπότατα Ἑλλήνων πράττουσιν, ἀνῄει ξυντείνας ἀπὸ τῆς νεὼς εἰς τὸ ἄστυ. Immò concursum

cursum ad hæc fuit ab omni Græciâ. Lysias in Andocidem indicat. Καὶ ἵνα γνώμην οἴεσθε ἕξειν τοὺς μύστας τοὺς ἀφικομένους, ἐπειδὰν ἴδωσι τὸν βασιλέα ὅστις ἐστὶ, καὶ ἀναμνησθῶσι πάντα ἠσεβημένα αὐτῷ; ἢ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, οἳ ἕνεκα ταύτης τῆς ἑορτῆς, ἢ θύειν εἰς ταύτην τὴν ἑορτὴν βουλόμενοι, ἢ θεωρεῖν; Ac vis frequentiam istam scire? ecce tibi triginta millia, numerum finitum pro infinito, apud Herodotum lib. VIII. Ἰδεῖν κονιορτὸν χωρέοντα ἀπὸ Ἐλευσῖνος, ὡς ἀνδρῶν μάλιστα κῃ τρισμυρίων. ἀποθωϋμάζειν τε σφέας τὸν κονιορτὸν, ὅτεών κοτε εἴη ἀνθρώπων, καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀκούειν, καὶ οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν Ἴακχον. εἶναι δ᾽ ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν τῶν ἐν Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν Δημάρητον.

CAP. II.

Instituta ab Erechtheo; vel, vt alij volunt, Cerere: quibusq; illa communicauerit. Alij ad Eumolpum referunt institutionem eorum; ac quis iste Eumolpus fuerit, quotus nominis. Suidæ in re illâ error, & Auctoris Etymologici. Alij Musæum auctorem volunt.

ORigo eorum ab Erechtheo rege fertur; quem, delatâ ex Ægypto Athenas magnâ frumenti copiâ, regem ab Atheniensibus eius beneficij ergo constitutum, sacra hæc Cereris communicasse ipsis tradunt. Diodorus Siculus

lib. 1. Γενομένων ὁμολογουμένως αὐχμῶν μεγάλων κατὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην, πλὴν Αἰγύπτου, διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς χώρας, καὶ φθορᾶς ἐπιγινομένης τῶν τε καρπῶν, ἐξ Αἰγύπτου τὸν Ἐρεχθέα κομίσαι διὰ τὴν συγγένειαν σίτου πλῆθος εἰς τὰς Ἀθήνας. ἀνθ᾽ ὧν τοὺς εὖ παθόντας βασιλέα καταστῆσαι τὸν εὐεργέτην. τοῦτον δὲ παραλαβόντα τὴν ἡγεμονίαν, καταδεῖξαι τὰς τελετὰς τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ τὰ μυστήρια ποιῆσαι, μετενεγκόντα τὸ περὶ τούτων νόμιμον ἐξ Αἰγύπτου. Alij aiunt, Cererem tunc Athenas venisse, & frumenti donatione Athenienses in illâ annonæ caritate subleuasse; ideoque tunc illi ista sacra Eleusine instituta. Aristides Eleusiniâ. Ποιηταὶ, καὶ λογοποιοὶ, καὶ συγγραφεῖς πάντες ὑμνοῦσι, Κόρην τὴν Δήμητρος ἀφανῆ γενέσθαι χρόνον ἔστιν ὅν. Δήμητρα δ᾽ ἐπέρχεσθαι γῆν πᾶσαν καὶ θάλατταν, ζητοῦσαν τὴν θυγατέρα, τέως μὲν οὐκ οἵαν τε εἶναι εὑρεῖν. ἐλθοῦσαν δὲ εἰς Ἐλευσῖνα, τήν τε ἐπωνυμίαν ποιῆσαι τῷ τόπῳ, καὶ τὴν Κόρην εὑροῦσαν, ποιῆσαι τὰ μυστήρια, καὶ γενέσθαι δὴ τὸν σῖτον παρὰ μὲν ταῖν θεαῖν τῇ πόλει τῶν Ἀθηναίων. Diodorus loco citato. Καὶ τῆς θεοῦ δὲ παρουσίαν εἰς τὴν Ἀττικὴν γεγονυῖαν κατὰ τούτους τοὺς χρόνους παραδεδόσθαι κατὰ λόγον, ὡς ἂν τῶν ἐπωνύμων ταύτης καρπῶν κομισθέντων τότε εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ διὰ τοῦτο δόξαι, πάλιν ἐξ ἀρχῆς τὴν εὕρεσιν γεγονέναι τοῦ σπέρματος, δωρησαμένης τῆς Δήμητρος. ὁμολογεῖν δὲ καὶ τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι βασιλεύοντος Ἐρεχθέως, καὶ τῶν καρπῶν διὰ τὴν ἀνομβρίαν προηφανισμένων, ἡ τῆς Δήμητρος ἐγένετο παρουσία πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἡ δωρεὰ τοῦ σίτου. πρὸς δὲ τούτοις αἱ τελεταὶ καὶ τὰ μυστήρια τῆς θεοῦ τότε κατεδείχθησαν ἐν Ἐλευσῖνι. Et, ecce, Athenienses Cereri

tribuebant. Quo pertinent iſta Iſocratis Panegyrico. Πρῶτον μὲν οὖν, οὗ πρῶτον ἡ φύσις ἡμῶν ἐδεήθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη. καὶ γὰρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως αὐτὸν καὶ νῦν ῥηθῆναι προσήκει. Δήμητρος γὰρ ἀφικομένης εἰς τὴν χώραν ἡμῶν, ὅτε ἐπλανήθη, τῆς κόρης ἁρπασθείσης, καὶ πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους εὐμενῶς διατεθείσης ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ οἷόντε ἄλλοις ἢ τοῖς μεμυημένοις ἀκούειν, καὶ δούσης δωρεὰς διττὰς, αἵπερ μέγισται τυγχάνουσιν οὖσαι, τούς τε καρποὺς, οἳ τοῦ μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γεγόνασι, καὶ τὴν τελετὴν, ἧς οἱ μετέχοντες περί τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν. Ac primi à Cerere initia hæc edocti ſunt Triptolemus, Diocles, Eumolpus, & Celeus. Exſtat hâc de re Homeri fragmentum ex Hymno in Cererem apud Pauſaniam Corinthiacis.

Δεῖξεν Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν,
Δρησμοσύνην ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν.

Clemens Protreptico Baubonem nominat, Dyſaulem, Triptolemum, Eumolpum, & Eubuleum. Ὤικουν δὲ τηνικάδε τὴν Ἐλευσῖνα οἱ γηγενεῖς, Βαυβὼ, Δυσαύλης, καὶ Τριπτόλεμος. ἔτι δὲ Εὔμολπός τε καὶ Εὔβουλος. Ac vis ſcire quales fuerint? Triptolemus bubulcus, Eumolpus opilio, Eubuleus ſubulcus: Clemens ibidem. Βουκόλος ὁ Τριπτόλεμος ἦν, ποιμὴν δὲ ὁ Εὔμολπος, συβώτης δὲ ὁ Εὔβουλος. Arnobius variat, lib. v. *Qui illud temporis has partes incolebant, terrigenæ; quibus nomina hæc fuerunt: Baubo, Triptolemus, capellarum Dyſaules cu-*

ſtos, Eubuleus porcorum, gregis lanitij Eumolpus. Alij myſteriorum originem referunt ad Eumolpum, non Cererem; à quo Εὐμολπίδαι posteà Athenis dicti. Heſychius. Εὐμολπίδαι, οὕτως οἱ ἀπὸ Εὐμόλπου ἐκαλοῦντο, τοῦ πρῶτον ἱεροφαντήσαντος. πολλοὶ δὲ γεγόνασιν ὁμώνυμοι Εὔμολποι. Sed, cùm plures eo nomine, vt Heſychius clarè dicit, quiſnam iſte Eumolpus fuit? Iſaacius Tzetzes ad Lycophronem potiùs quis non fuerit dicit; quàm, quis fuerit. Εὔμολπος, οὐχ ὁ Θρᾲξ, κατὰ Ἴστρον, ἀλλ' ὁ θεὶς τὰ μυστήρια, ἐκέλευε ξένους μὴ μυεῖσθαι. Item Scholiaſtes Sophoclis Oed. Col. Ἀξιοῦσιν ἔνιοι πρῶτον Εὔμολπον ποιῆσαι τὸν Δηϊόπης τῆς Τριπτολέμου τὰ ἐν Ἐλευσῖνι μυστήρια, καὶ οὐ τὸν Θρᾶκα. καὶ τοῦτο ἱστορεῖν Ἴστρον ἐν τῷ Περὶ τῶν ἀτάκτων. Erat verò Eumolpus iſte non Thrax, vt diſtingui vides; ſed alius, tertius eius nominis, Muſæi filius, quintus à Thrace. Accipe ſtemma. Eumolpus primus, Thrax origine; huius filius, Ceryx erat; huius, Eumolpus ſecundus; huius rurſum, Antiphemus; huius, Muſæus poëta; huius denique, Eumolpus tertius; myſteriorum, vt volunt, auctor. Docet Scholiaſtes Sophoclis, loco citato, ex Aceſodoro, & Androtione. Ἀκεσόδωρος δὲ πέμπτον ἀπὸ τοῦ πρώτου Εὐμόλπου εἶναι τὸν τὰς τελετὰς καταδείξαντα, γράφων οὕτως. Κατοικῆσαι δὲ τὴν Ἐλευσῖνα ἱστοροῦσι πρῶτον μὲν τοὺς αὐτόχθονας, εἶτα Θρᾶκας, τοὺς μετὰ Εὐμόλπου παραγενομένους πρὸς βοήθειαν εἰς τὸν κατ' Ἐρεχθέως πόλεμον. τινὲς δέ φασι καὶ τὸν Εὔμολπον εὑρεῖν τὴν μύησιν, τὴν συντελουμένην κατ' ἐνιαυτὸν ἐν Ἐλευσῖνι Δήμητρι καὶ Κόρῃ.

Ἀνδρο-

Ἀνδροτίων μὲν οὖν γράφει, οὐ τὸν Εὔμολπον εὑρεῖν τὴν μύησιν, ἀλλ᾽ ἀπὸ τούτου Εὔμολπον πέμπτον γεγονότα. Εὐμόλπου γὰρ, γενέσθαι Κήρυκα· τοῦ δὲ, Εὔμολπον· τοῦ δὲ, Ἀντίφημον· τοῦ δὲ, Μουσαῖον τὸν ποιητήν· τοῦ δὲ, Εὔμολπον, τὸν καταδείξαντα τὴν μύησιν, καὶ ἱεροφάντην γεγονότα. Malè Suidas à ſecundo quintum tradit. Εὐμολπίδαι, γένος ἀπὸ τοῦ Θρᾳκὸς, ὃς καὶ τὴν μύησιν εὗρεν. ἢ ἀπὸ τοῦ Μουσαίου υἱοῦ. ὃς ἦν ἀπὸ τοῦ δευτέρου πέμπτος. Idem error Etymologici quoque Auctoris. Εὐμολπίδαι, γένος Ἀθήνησιν. ἀπὸ Εὐμόλπου τοῦ Θρᾳκὸς, ὃς καὶ τὴν μύησιν εὗρεν. ἢ ἀπὸ τοῦ Μουσαίου, ὃς ἦν ἀπὸ δευτέρου πέμπτος. Alij rurſum non Eumolpo huic tertio rem aſſignant, ſed Muſæo, eius patri. Tertullianus Apologetico. *Orpheus Pieriæ, Muſæus Athenis, Melampus Argis, Trophonius Bœotiæ, initiationibus homines obligarunt.*

CAP. III.

Deinde vbi, & quâ de causâ, inſtituta. Ceres à Celeo hoſpitio excepta; & ab Iambe, aut Baubone, ad riſum permota. Καλλίχορον, *puteus Eleuſine; ad quem Eleuſiniæ fœminæ primùm choreas inſtituerunt, & hymnum deæ cecinerunt: atq; in illo myſtas conſidere nefas.* Ἀγέλαστος πέτρα. Ἄνθινον *puteus. Eleuſinij quânam conditione ſeſe Athenienſibus ſubiecerint.*

ELeuſine inſtituta, res eſt nota. Sed quæ cauſa? Venit eò, Proſerpinam filiam, à Plutone raptam, quærens Ceres; ac fatigata requieuit

iuxta

iuxta puteum, Καλλίχορον dictum; & à Celeo hospitio recepta, à mœrore exhilarata, atque ad risum perducta fuit. Exponit fusè Apollodorus Bibliothecæ lib. I. Πλούτων δὲ, Περσεφόνης ἐρασθεὶς, Διὸς συνεργοῦντος, ἥρπασεν αὐτὴν κρύφα. Δήμητρα δὲ, μετὰ λαμπάδων νυκτός τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦσα περιῄει. μαθοῦσα δὲ παρ' Ἑρμιονέων, ὅτι Πλούτων αὐτὴν ἥρπασεν, ὀργιζομένη θεοῖς, ἀπέλιπεν οὐρανόν. εἰκασθεῖσα δὲ γυναικὶ, ἧκεν εἰς Ἐλευσῖνα. καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν Ἀγέλαστον ἐκάθισε πέτραν, παρὰ τὸ Καλλίχορον φρέαρ καλούμενον. ἔπειτα πρὸς Κελεὸν ἐλθοῦσα, τὸν βασιλεύοντα τότε Ἐλευσινίων, ἔνδον οὐσῶν γυναικῶν, καὶ λεγουσῶν τούτων παρ' αὐτὰς καθίζεσθαι, γραία τις Ἰάμβη, σκώψασα τὴν θεὸν, ἐποίησε μειδιᾶσαι. Proclus Chrestom. Gramm. Οἱ δὲ, ἀπό τινος Ἰάμβης θεραπαινίδος, Θρᾴττης τὸ γένος. ταύτην φασὶ, τῆς Δήμητρος ἀνιωμένης ἐπὶ τῇ τοῦ θυγατρὸς ἁρπαγῇ, προσελθεῖν ἐπὶ τὸν Ἐλευσῖνα ἐπὶ τῇ νῦν Ἀγελάστῳ καλουμένῃ πέτρᾳ καθημένην. καὶ διά τινων χλευασμάτων εἰς γέλωτα προαγάγεσθαι τὴν θεόν. Meminit Ouidius Fast. IV.

Sic venit ad portus, Attica terra, tuos.
Hîc primùm sedit gelido mœstissima saxo,
Illud Cecropidæ nunc quoq; triste vocant.
Sub Ioue durauit multis immota diebus,
Et lunæ patiens, & pluuialis aquæ.
Sors sua cuiq; loco est, qui nunc Cerealis Eleusis
Dicitur, hæc Celei rura fuere senis.

Et quæ plura illic sequuntur, inspicienda. Alij & à Baubone hospitio exceptam, & risum illi conci-

concitatum ferunt modo obſcœno. Clemens Protreptico. Καὶ δὴ, οὐ γὰρ ἀνήσω μὴ εἰπεῖν, ξενίζασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηὼ, ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ. τῆς δὲ ἀναινομένης λαβεῖν, καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης· πενθήρης γὰρ ἦν. περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ γενομένη, ὡς ὑπεροραθεῖσα δῆθεν, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα, καὶ ἐπιδεικνύει τῇ θεῷ· ἡ δὲ τέρπεται τῇ ὄψει ἡ Δηὼ, καὶ μόλις ποτὲ δέχεται τὸ ποτὸν, ἡσθεῖσα τῷ θεάματι. Et ex eo fusè Arnobius lib. v. illic videndus. Putei Callichori, vbi conſediſſe Ceres commemoratur, meminit quoque Nicander Theriacis.

——τὸν μέν τ' ἐρέει Φάτις οὕνεκ' Ἀχαιὴ
Δημήτηρ ἔβλαψεν, ὅθ' ἄψεα σίνατο παιδὸς
Καλλίχορον περὶ φρεῖαρ, ὅτ' ἐν Κελεοῖο θεράπναις
Ἀρχαίη Μετάνειρα θεὴν δείδεκτο περίφρων.

Callimachus Hymno in Cererem.

Τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστης νήσου δράμες ὀμφαλὸν Ἔνναν,
Τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρῳ χαμάδις ἐκαθίσσαο φρητί.

Inde eſt, quod illic primùm Eleuſiniæ mulieres chorum inſtituerunt, & hymnum deæ cecinerunt. Pauſanias Atticis. Ἐλευσινίοις δέ ἐστι μὲν Τριπτολέμου ναὸς, ἔστι δὲ Προπυλαίας Ἀρτέμιδος, καὶ Ποσειδῶνος Πατρός. Φρέαρ τε καλούμενον Καλλίχορον, ἔνθα πρῶτον Ἐλευσινίων αἱ γυναῖκες χορὸν ἔστησαν, καὶ ᾖσαν ἐς τὴν θεόν. Iuxta hunc puteum ſaxum erat, in quo ſedit, Ἀγέλαστος πέτρα inde dictum. Apollodorus loco citato. Ἦκεν εἰς Ἐλευσῖνα, καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν Ἀγέλαστον ἐκάθισε πέτραν, παρὰ τὸ Καλλίχορον φρέαρ καλούμενον. Scholiaſtes Ariſtophanis Equitibus. Ἔστι δὲ καὶ Ἀγέλαστος

πέτρα καλουμένη παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὅπου καθίσαι φασὶ Θησέα μέλλοντα καταβαίνειν εἰς ᾅδου. ὅθεν καὶ τοὔνομα τῇ πέτρᾳ. ἢ ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισεν ἡ Δημήτηρ κλαίουσα, ὅταν ἐζήτει τὴν Κόρην. Et quæ ſequuntur, verbo tenus exſcripta ex citatis iam Apollodori verbis. Proclus Chreſtom. Ταύτην φασὶ, τῆς Δήμητρος αἰνιωμένης ἐπὶ τῇ τῆς θυγατρὸς ἁρπαγῇ, προσελθεῖν ἐπὶ τὴν Ἐλευσῖνα, ἐπὶ τῇ νῦν Ἀγελάστῳ καλουμένῃ πέτρᾳ καθημένην. Heſychius. Ἀγέλαστος πέτρα, ἐν τῇ Ἀττικῇ. ἐφ' ἧς ἐκαθέσθη ἡ Δημήτηρ, ὅτε τὴν Κόρην ἐζήτει. Ouidio *Saxum triſte* dicitur, Faſt. IV.

Hic primùm ſedit gelido mæſtiſſima ſaxo,
Illud Cecropidæ nunc quoq; Triſte *vocant.*

Alij volebant, ſediſſe Cererem non in puteo Callichoro, qui Eleuſine erat, ſed in alio, extra Eleuſinem in viâ Megarenſi ſito, cui Ἄνθινον nomen erat. Pauſanias Atticis. Ἑτέρα δὲ ὁδὸς ἐξ Ἐλευσῖνος πρὸς Μέγαρα ἄγει. Ταύτην ἐρχομένοις τὴν ὁδὸν, φρέαρ ἐστὶν Ἄνθινον καλούμενον. ἐποίησε δὲ Πάμφως ἐπὶ τούτῳ τῷ φρέατι καθῆσθαι Δήμητρα, μετὰ ἁρπαγὴν τῆς παιδὸς, γραῒ εἰκασμένην. Clemens Protreptico puteo Eleuſine inſediſſe deam refert, ſine eius tamen nomine. Ἀλωμένη ἡ Δηὼ κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς τῆς Κόρης, περὶ τὴν Ἐλευσῖνα, τῆς Ἀττικῆς δέ ἐστι τοῦτο τὸ χωρίον, ἀποκάμνει, καὶ φρέατι ἐπικαθίζει λυπουμένη. Quam ob rem nec myſtis huic puteo inſidere licitum, ne lugentem imitari viderentur. Clemens ibidem. Τοῦτο τοῖς μεμυημένοις ἀπαγορεύεται εἰσέτι νῦν, ἵνα μὴ δοκοῖεν οἱ τετελεσμένοι μιμεῖσθαι τὴν ὀδυρομένην. Hâc itaque de causâ Cereris ſacra, de qui-

de quibus agimus, Eleuſinij acceperunt; fuitque ea res in iſtis repræſentata. Auguſtinus De Ciuit. Dei, lib. VII. cap. XX. *In Cereris autem ſacris prædicantur illa Eleuſinia, quæ apud Athenienſes nobiliſſima fuerunt. De quibus nihil iſte interpretatur, niſi quod attinet ad frumentum, quod Ceres inuenit; & ad Proſerpinam, quam rapiente Orco perdidit.* Arnobius lib. V. *Eleuſinia illa myſteria, & ſacrorum conditi ritus, cuius memoriam continent? nonne illius erroris, quo in filiæ conquiſitione Ceres feſſa, oras vt venit ad Atticas, triticeas attulit fruges?* Syneſius in Caluitij Encomio, poſtquam de frugibus quædam dixit, addit. Ἐπὶ τούτοις Ἐλευσὶς ἄγει τὰ Δήμητρος ἀνακαλυπτήρια. Ludens, quæ μυστήρια alij, ἀνακαλυπτήρια dicit; in quibus nempe Cereris acta reuelarentur. Minutius Octauio de errore Cereris ait. *Ceres, facibus accenſis, & ſerpente circumdata, errore ſubreptam & corruptam Liberam anxia, & ſollicita, veſtigat. Hæc ſunt Eleuſinia.* Ac tam acriter ea ſemel accepta Eleuſinij defenderunt, vt bello cum Athenienſibus inferiores, non aliâ lege ſeſe ijs ſubmiſerint, niſi vt iſta retinerent. Pauſanias Atticis luculentus mihi teſtis. Γενομένης δὲ Ἐλευσινίοις μάχης πρὸς Ἀθηναίους, ἀπέθανε μὲν Ἐρεχθεὺς, ἀπέθανε δὲ Ἰμμάραδος ὁ Εὐμόλπου. καταλύονται δὲ ἐπὶ τοῖσδε τὸν πόλεμον, ὡς Ἐλευσινίους ἐς τὰ ἄλλα Ἀθηναίων κατηκόους ὄντας, ἰδίᾳ τελεῖν τὴν τελετήν.

CAP. IV.

In quem finem instituta crederentur. Τελετὴ cur appellata.

ITa autem induxerant animum, vt ad vitam corrigendam instituta existimarent. Cicero De Leg. lib. II. *Multa eximia, diuinaque, videntur Athenæ tuæ peperisse, atque in vitam hominum attulisse; tum nihil melius illis mysterijs, quibus ex agresti immanique vitâ exculti ad humanitatem, & mitigati, sumus: initiaque vt appellantur, ita re verâ principia vitæ cognouimus*. Iterum Verr. v. *Teque, Ceres, & Libera, quarum sacra, sicut opiniones hominum, ac religiones, ferunt, longè maximis, atque occultissimis, cæremonijs continentur: à quibus initia vitæ, atque victus, legum, morum, mansuetudinis, humanitatis exempla hominibus, & ciuitatibus data, ac dispertita, esse dicuntur*. Phurnutus, vbi de Cerere. Μυστήρια δ' ἄγειν ἤρξαντο αὐτῇ, φιλοσοφοῦντες ἅμα τῇ εὑρέσει τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων, καὶ τῇ πανηγύρει χαίροντες, ὡς μαρτυρίῳ χρώμενοι, τοῦ πεπαῦσθαι μαχομένους αὐτοὺς περὶ τῶν ἀναγκαίων. Arrianus in Epictetum, lib. III. cap. XXI. Ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἐπανορθώσει τοῦ βίου κατεστάθη πάντα ταῦτα (de mysterijs his illi sermo est.) ὑπὸ τῶν παλαιῶν. Quin ideò quoque initiatio Τελετὴ dicta, quia ea quandam quasi perfectionem vitæ adferre credebatur. Maximus Monachus in Dionysij Areopagitæ Περὶ τῆς οὐρανίας ἱεραρχίας, cap. I.

Τελετὴ

Τελετὴ λέγεται κατὰ τοὺς τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφους, ἡ μετάδοσις τῶν μυστηρίων, ἅτε τελειοῦσα τὸν μυούμενον, καὶ τελειωτικὴ τυγχάνουσα τῶν προσιόντων τοῖς τοιούτοις. Iterum in Epiſtolam eiuſdem ad Demophilum VIII. Καὶ τελετὰς ἐκάλουν, ὡς τελειούσας, καὶ εἰς τὸ τέλειον ἀγούσας τοὺς τελουμένους. Etymologici Auctor in Τελετή. Χρύσιππος δὲ φησὶ, τοὺς περὶ τῶν θείων λόγους εἰκότως καλεῖσθαι τελετάς. χρῆναι γὰρ τούτους τελευταίους, καὶ ἐπὶ πᾶσι, διδάσκεσθαι· τῆς ψυχῆς ἐχούσης ἕρμα, καὶ κεκρατημένης, καὶ πρὸς τοὺς ἀμυήτους σιωπᾶν δυναμένης. μέγα γὰρ εἶναι τὸ ἆθλον, ὑπὲρ θεῶν ἀκοῦσαί τε ὀρθὰ, καὶ ἐγκρατεῖς γενέσθαι αὐτῶν.

CAP. V.

Erant verò duplicia; Maiora, ac Minora. Et hæc quidem in Herculis gratiam inſtituta; isq́; vbi initiatus.

ERant verò hæc duplicia; Maiora illa, de quorum inſtitutione iam à nobis dictum; iſta, Minora: quorum hæc origo fertur. Hercules Euryſthei iuſſu Cerberum ex inferis abducturus, cùm deſcendere ad inferos, niſi initiatus, nollet; Eumolpum adit, vt ab eo initiaretur. At cùm lex vetaret, peregrinum initiari; neque tamen denegare id Herculi auderet, Athenienſium amico, ac benè de illis merito; adoptauit eum Pylius, atque ita initiatus fuit. Scholiaſtes

Homeri Iliad. θ'. Τελεσθέντων τῶν τοῦ Ἡρακλέους ἄθλων ἐν μησὶ καὶ ἔτεσιν ὀκτὼ, μὴ προσδεχόμενος Εὐρυσθεὺς τόν τε τῶν Αὐγείου βοσκημάτων ἆθλον, καὶ τὸν Ὕδρας, ἑνδέκατον ἐπέταξεν ἆθλον αὐτῷ, τὸν Κέρβερον ἐξ ἅδου κομίζειν. εἶχε δὲ οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλὰς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος. μέλλων οὖν ἐπὶ τοῦτον ἀπιέναι, ἦλθε πρὸς Εὔμολπον εἰς Ἐλευσῖνα, βουλόμενος μυηθῆναι. ἦν δὲ οὐκ ἐξὸν ξένοις τότε μυεῖσθαι, δι' ὃ γίνεται Πυλίου θετὸς υἱὸς, καὶ παραγινόμενος ἐμυεῖτο. Hinc Lycophroni Alexandrâ Μύστης dicitur.

Σὺν θηρὶ βλώξας τῷ σπάσαντι δηΐας
Μύστῃ τροπαίας μαστὸν εὔθηλον θεᾶς.

Vbi Iſaacius Tzetzes. Μύστῃ. τῷ Ἡρακλεῖ. διότι ἐμυήθη ἐν Ἐλευσῖνι τὰ δι' αὐτὸν λεγόμενα μικρά. Εὔμολπος γὰρ, οὐχ ὁ Θρᾷξ, κατὰ Ἴστρον, ἀλλ' ὁ θεὶς τὰ μυστήρια, ἐκέλευσε ξένους μὴ μυεῖσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ θέλοντος μυεῖσθαι, τὸν μὲν τοῦ Εὐμόλπου νόμον φυλάττοντες, θέλοντες δὲ καὶ τὸν κοινὸν εὐεργέτην Ἡρακλέα θεραπεῦσαι, οἱ Ἐλευσίνιοι ἐπ' αὐτῷ τὰ μικρὰ ἐποιήσαντο μυστήρια. Atque hæc, vt vides, Minora dicta. Scholiaſtes quoque Ariſtophanis ad Plutum ſecundam. Μεγάλα καὶ μικρὰ μυστήρια ἐτελοῦντο ἐν Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς. μὴ ὄντων δὲ πρότερον μικρῶν, ἐλθόντος Ἡρακλέους, καὶ θέλοντος μυηθῆναι, ἐπειδὴ νόμος ἦν Ἀθηναίοις, μηδένα ξένον μυεῖν, αἰδεσθέντες τὴν αὐτοῦ ἀρετὴν, καὶ ὅτι φίλος τε ἦν τῆς πόλεως, καὶ υἱὸς τοῦ Διὸς, ἐποίησαν μικρὰ μυστήρια, ἐν οἷς αὐτὸν ἐμύησαν. Et alibi ad eandem fabulam. Ἔστι καὶ μικρὰ μυστήρια, γινόμενα δι' Ἡρακλέα. Ἡρακλῆς γὰρ ἐπιστὰς, ἠξίου μυεῖσθαι. ἔθος δὲ ἦν τοῖς Ἀθηναίοις, ξένον μὴ μυεῖν. μὴ βουλόμενοι,

μένοι ἢ λῦσαι τὸ ἔθος, μηδὲ ἀπῶσαι τὸν εὐεργέτην Ἡρακλέα, ἐπενόησαν μυστήρια εὐμετάδοτα. Verùm initiatio hæc Herculis vbi facta? An non Eleuſine? Videtur. Ecce Homeri Scholiaſten, in citatis ſtatim verbis. Ἦλθε πρὸς Εὔμολπον εἰς Ἐλευσῖνα, βουλόμενος μυηθῆναι. Ac clarè Iſaacius Tzetzes. Ἐμυήθη ἐν Ἐλευσῖνι τὰ δι' αὐτὸν λεγόμενα μικρὰ μυστήρια. Tamen alij Melitæ accidiſſe tradunt, Ariſtophanis Scholiaſtes Ranis. Ἡ Μελίτη δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐν ᾗ ἐμυήθη Ἡρακλῆς τὰ μικρὰ μυστήρια. Et magna Cereri, minora Proſerpinæ propria eſſe credebantur. Scholiaſtes Comici ad citatam Plutum. Ἦσαν δὲ τὰ μὲν μεγάλα, (μυστήρια) τῆς Δήμητρος. τὰ δὲ μικρὰ, Περσεφόνης τῆς αὐτῆς θυγατρός.

CAP. VI.

Loco vtraque diuerſo acta. Clementis locus emendatus. Etiam tempore. Viri magni lapſus indicatus.

SEd neque in eodem loco celebrari vtraque ſolita. Maiora enim Eleuſine, minora Agris habebantur. De maioribus, res vulgata eſt; de minoribus, ecce iſtum Stephani locum. Ἄγρα, καὶ Ἄγραι, χωρίον, ἑνικῶς καὶ πληθυντικῶς. ἔστι δὲ τῆς Ἀττικῆς, πρὸ τῆς πόλεως, ἐν ᾧ τὰ μικρὰ μυστήρια ἐπιτελεῖται. Itaque hæc etiam τὰ ἐν Ἄγρᾳ, vel ἐν Ἄγραις, appellata. Euſtathius ad Iliad. β'. Ἔστι δὲ ἡ Ἀγροτέρα Ἄρ-

ρα Ἄρτεμις, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ, ἡ δὲ Ἀγραία παρὰ Πλάτωνι κατὰ Παυσανίαν, ἀπὸ χώρας πρὸς τῷ Ἰλισσῷ· ἡ κλῆσις Ἄγρα, καὶ Ἄγραι. οὗ τὰ μικρὰ ἤγετο φησὶ μυστήρια, ἃ ἐλέγετο τὰ ἐν Ἄγραις. Corruptus eſt hâc de re inſignis Clementis locus in Protreptico. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἐπὶ Σάγρα μυστήρια, καὶ τὰ ἐν Ἀλιμοῦντι τῆς Ἀττικῆς, Ἀθήνησιν περιώρισται. Reſtituendum omninò cenſeo. Τὰ μὲν ἐπὶ Ἄγρα μυστήρια. Porrò vt non vnus vtriſque locus fuit, ita nec tempus. Nam maiora, Boëdromione menſe; minora, Antheſterione acta. Plutarchus Demetrio. Τὰ μικρὰ (μυστήρια) τοῦ Ἀνθεστηριῶνος ἐτελοῦντο. τὰ δὲ μεγάλα, τοῦ Βοηδρομιῶνος. De maioribus, eſt videre apud Demoſthenem Olynth. III. vbi, poſtquam Boëdromionem dixit, ita inquit. Τούτου τοῦ μηνὸς μόλις μετὰ τὰ μυστήρια δέκα ναῦς ἀπεστείλατε. Plutarchus Phocione. Ἐνίκων δὲ μεγάλοις μυστηρίοις, καὶ παρεῖχεν οἰνοχόημα Χαβρίαις Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Βοηδρομιῶνος. Et ſignificat hæc ipſa in Alexandro. Ἡ μὲν οὖν σελήνη τοῦ Βοηδρομιῶνος ἐξέλιπεν, περὶ τὴν τῶν μυστηρίων τῶν Ἀθήνησιν ἀρχήν. Item Theophraſtus in Eth. Char. cap. Περὶ ἀδολεσχίας. Καὶ ὡς Βοηδρομιῶνος μέν ἐστι τὰ μυστήρια, Πυανεψιῶνος δὲ Ἀπατούρια, Ποσιδεῶνος δὲ κατ' ἀγροὺς Διονύσια. Pertinentque huc iſta Ariſtidis in Eleuſiniâ. Καὶ δὴ προσάγει μὲν, ὦ γῆ καὶ θεοὶ, τὰ μυστήρια. Βοηδρομιὼν δὲ οὗτος ἑτέρας τὰ νῦν δεῖται βοῆς. De minoribus, clarus eſt Plutarchi locus in Demetrio, quem citaui; & memoriâ labitur vir magnus, qui Pyanepſioni aſſcribit. Capiendus au-

dus autem de ijs Philoſtrati locus De Vitâ Apollonij lib. IV. cap. VI. Ἐς δὲ τὸν Πειραιᾶ ἐσπλεύσας περὶ μυστηρίων ὥραν, ὅτε Ἀθηναῖοι πολυανθρωπότατα Ἑλλήνων πράττουσιν, ἀνῄει ξυντείνας ἀπὸ τῆς νεὼς εἰς τὸ ἄστυ. προϊὼν δὲ, πολλοῖς τῶν φιλοσοφούντων ἐνετύγχανε, Φαλήραδε κατιοῦσιν. ὧν οἱ μὲν, γυμνοὶ ἐθέροντο. καὶ γὰρ τὸ μετόπωρον εὐήλιον τοῖς Ἀθηναίοις. Et alter iſte Maximi Tyrij, Diſſert. XXXIII. Τὰ δὲ Ἀθηναίων τί χρὴ λέγειν; πάντα μεστὰ ἑορτῆς τὰ Ἀττικὰ, πάντα θυμηδίας. καὶ διέλαχον αὐταῖς ὧραι τὰς ἡδονάς. ἦρος Διονύσια, μετοπώρου μυστήρια. Vterque autumni tempus indicat; & Antheſterion, vti volunt, Nouembri Romanorum reſpondet.

CAP. VII.

In Maioribus initiari, in Minoribus prælustrari moris erat, ac præparari; idq́ue ad Iliſſum flumen. Luſtrandi autem in pelle victimæ, Ioue immolatæ, à daducho ſtatuebantur. Ad luſtrationem iſtam quæ adhibita. Ἴμερα, *ſiue* Ἴσμερα. *Qui luſtrabat,* Ὑδρανὸς *dictus. Sacra quoque, & vota, facta; & caſtitati opera data. Arrianus emendatus. Sacra autem porco facta, eôq́ue fœminâ, grauidâq́ue; quam abluebant in portu Cantharo.*

Plutarchi locus reſtitutus.

IN Maioribus initiari ſolebant. Indicat Ariſtophanes Pluto ſecundâ.

Μῶν οὖν ἐμυήθης δῆτ' ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;

In Minoribus lustrabantur, & initiationi præparabantur. Scholiastes Comici, loco citato. Ἔστι τὰ μικρὰ (μυστήρια) ὥσπερ προκάθαρσις, καὶ προάγνευσις, τῶν μεγάλων. Ac lustrari quidem solitos, qui initiari cuperent, res est certa. Sopater in Diuis. Quæst. Μέλλων γὰρ τοῖς καθαρσίοις, τοῖς πρὸ τῆς τελετῆς, ἐντυγχάνειν, ἐκάλουν εὐδαίμονα ἐμαυτόν. Idque ad Ilissum flumen. Polyænus lib. v. Ταῦτα μὲν δὴ συνέθεντο περὶ τὸν Ἰλισσὸν, οὗ τὸν καθαρμὸν τελοῦσι τοῖς ἐλάττοσι μυστηρίοις. Hinc est, quod Ilissi μυστικαὶ ὄχθαι dicuntur ab Himerio in Eclogis Declam. Πατρικὸν ὄλβον ῥίψας εὐδαίμονα, παρ' Ἰλισσοῦ μυστικαῖς ὄχθαις ἐσκήνημαι. Et Ilissus θεσπέσιος apud Dionysium in Periegesi.

Τοῦ διὰ θεσπεσίου φέρεται ῥόος Ἰλισσοῖο.

Lustrandi autem in pelle victimæ, Ioui immolatæ, vnde Διὸς κώδιον dicta, à daducho statuebantur. Suidas. Διὸς κώδιον, οὗ τὸ ἱερεῖον Διῒ τέθυται. θύουσι τε τῷ Μειλιχίῳ καὶ τῷ Κτησίῳ Διΐ. τὰ δὲ κώδια τούτων φυλάσσουσι, Διὸς προσαγορεύοντες. χρῶνται δ' αὐτοῖς, οἵ τε Σκιρροφορίων τὴν πομπὴν στέλλοντες, καὶ ὁ δᾳδοῦχος ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ἄλλοί τινες, πρὸς τοὺς καθαρμοὺς, ὑποστρωννύοντες αὐτὰ τοῖς ποσὶ τῶν ἐναγῶν. Fiebat autem varijs modis. Procopius Gazæus in Deuteronomium. *Quid igitur de purificationibus in lege constitutis dicemus? Primùm quidem, præ se figuram purificationis melioris ferre; insuper verò, à Græcanicis differre: quod eæ cum incantationibus, salibus, lauro, hordeo, mari, & transitione per ignem, fieri solebant.* Quin flores quoque, & corollæ, huc allatæ; eaque

Ἵμερα

ἵμερα nuncupata. Hesychius. Ἵμερα, τὰ πρὸς τοὺς καθαρμοὺς φερόμενα ἄνθη, καὶ στεφανώματα. Alij Ἵσμερα appellabant. Itaque in ijsdem Hesychij Glossis alibi reperies. Ἵσμερα, τὰ εἰς τοὺς καθαρμούς. Nempe ex duplici eiusdem vocis lectione duplicem nobis glossam dedit doctissimus Grammaticus. Qui verò initiandos lustraret, ὑδρανὸς nuncupabatur. Idem Hesychius. Ὑδρανὸς, ἁγνιστὴς τῶν Ἐλευσινίων. Præterea sacris priùs, & votis etiam, ritè factis, ac præmisso castitatis exercitio, initiari sese dignos efficiebant: aliàs nihil profutura initiatio putabatur. Arrianus in Epictetum lib. III. cap. XXI. Καὶ παρὰ τόπον ταῦτα ὠφελεῖ, καὶ παρὰ καιρὸν, καὶ μετὰ θυσίας δὲ, καὶ μετ᾽ εὐχῶν, καὶ προηγνευκότα, καὶ προδιακείμενον τῇ γνώμῃ, ὅτι ἱεροῖς προσελεύσεται, καὶ ἱεροῖς παλαιοῖς. οὕτως ὠφέλιμα γίνεται τὰ μυστήρια. Et mox corrigendus idem eodem loco, in re eâdem. Σὺ δὲ ἐξαγγέλλεις αὐτὰ, (τὰ μυστήρια.) καὶ ἐξορχῇ, παρὰ καιρὸν, παρὰ τόπον, ἄνευ θυμάτων, ἄνευ ἁγνείας. Perperam editur. ἄνευ θυμάτων, ἄνευ ὑγιείας. Ac meminit quoq; lustrationis præmissæ, & castitatis, Schol. Comici, in verbis citatis; & Clemens, statim mihi laudandus. Hostia autem, quam, qui initiari vellent, immolabant, porcus erat. Trygæus apud Aristophanem Pace.

Ἐς χοιρίδιόν μοι νῦν δάνεισον τρεῖς δραχμάς.
Δεῖ γὰρ μυηθῆναί με, πρὶν τεθνηκέναι.

Vbi Scholiastes. Τοῖς μυουμένοις ἐστὶν ἔθος χοιρίδιον

θύειν ἐξ ἀνάγκης. Itaque χοιρία μυστηρικὰ dicit Acharnensibus.

Χρήσετε φωνὰν χοιρίων μυστηρικῶν.

Et mox, χοίρους μυστικάς.

ΔΙ. Τὶ δαὶ φέρεις; ΜΕ. χοίρους ἐγ᾽ ὤν γα μυστικάς.

Ad quem locum Scholiastes. Διὰ τὸ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Δήμητρος θύεσθαι χοίρους. Et obserua, quod dicat χοίρους μυστικὰς, genere fœminino; immolabant enim porcum fœminam, vt cum veteribus dicam. Varro De Re Rust. lib. II. cap. IV. *Ab suillo genere pecoris immolandi initium primum sumptum videtur. cuius vestigia, quod initiis Cereris porci immolantur.* Et quidem grauidam. Phurnutus. Θύουσι δ᾽ ὗς ἐγκύμονας Δημήτρι. πάνυ οἰκείως. τὸ πολύγονον, καὶ εὐσύλληπτον, καὶ τελεσφόρον, καθεστάντες. Vides causam; quia id animal valdè fecundum, & facilè conciperet, fœtumque perferret. Priùs verò, quàm mactarent, in portu Cantharo abluebant. Docet nos hanc rem Plutarchus Phocione. Μύστην δὲ, λούοντα χοιρίδιον ἐν καθαρῷ λιμένι, κῆτος συνέλαβε, καὶ τὰ κάτω μέρη τοῦ σώματος ἄχρι τῆς κοιλίας κατέπιε. Sed corruptum locum censeo, ac restituendum omninò. Ἐν Κανθάρῳ λιμένι. Nam Cantharus erat vnus è tribus Piræei portubus, vt nuper docui lib. De Populis Atticæ, in Πειραιεῦς.

CAP. VIII.

In Minoribus, Μύσται *dicti erant; in Maioribus verò,* Ἐπόπται. *Vnde* Ἐποπτεύειν *illi; ipsa sacra,* Ἐποπτικὰ *dicta. Demetrius præter morem solitum mysta & epopta simul factus. Mystarum locus in vestibulo, Epoptæ intrà adytum admissi. Ac facti epoptæ tantùm maioribus, idque quo temporis interuallo. Plutarchi locus emendatus.*

VT autem rectè rem teneamus; lustratio ista, cæteraq; minoribus mysterijs præmitti solita: in ipsis verò, doctrinæ arcana fundamenta accipiebant; vt in magnis plenè demum de omnibus mox edocebantur. Clemens Strom. V. Οὐκ ἀπεικότως ἄρα καὶ τῶν μυστηρίων τῶν παρ' Ἕλλησιν ἄρχει μὲν τὰ καθάρσια, καθάπερ καὶ τοῖς βαρβάροις τὸ λουτρόν. μετὰ ταῦτα δέ ἐστι τὰ μικρὰ μυστήρια, διδασκαλίας τινὰ ὑπόθεσιν ἔχοντα, καὶ προπαρασκευῆς τῶν μελλόντων. τὰ δὲ μεγάλα περὶ τῶν συμπάντων. οὐ μανθάνειν ἔτι ὑπολείπεται, ἐποπτεύειν δὲ, καὶ περινοεῖν τὴν φύσιν, καὶ τὰ πράγματα. Iterum Strom. VII. Καὶ περὶ τῆς τῶν μυστηρίων παραδόσεως καθαρμοὺς τινὰς προσάγειν τοῖς μυεῖσθαι μέλλουσιν ἀξιοῦσιν. ὡς δέον, τὴν ἄθεον ἀποθεμένους δόξαν, ἐπὶ τὴν ἀληθῆ τρέπεσθαι παράδοσιν. Huc pertinent, quæ antea dixerat, initio Strom. IV. Τότε δὴ τὴν τῷ ὄντι γνωστικὴν φυσιολογίαν μέτειμεν, τὰ μικρὰ πρὸ τῶν μεγάλων μυηθέντες μυστηρίων. Et hæc est, quæ

Τελετὴ dicitur Proclo, in Plat. Theol. lib. IV. cap. XXVI. Προηγεῖται γὰρ, ἡ μὲν τελετὴ, τῆς μυήσεως· αὕτη δὲ, τῆς ἐποπτείας. Sed nihilominus hæc mysterijs accensa. Inde Clemens Strom. I. Ἀγὼν γὰρ καὶ ὁ προαγὼν, καὶ μυστήρια τὰ πρὸ μυστηρίων. Atque ita accipienda Polyæni verba, supra citata; in quibus ait, lustrationem fieri solitam minoribus mysterijs, quæ tamen illa antecedebat. Ad minora admissi, Μύσται; ad Maiora, Ἐπόπται dicti. Ac notat discrimen Suidas in Ἐπόπτης. Διαφέρει μύστης καὶ ἐπόπτης. Scholiastes Aristophanis Ranis. Σύμμαχος οὕτως αὐτῇ τῇ λέξει φαίνεται συνεχῶς λέγειν· εὐφημοῦντες τὴν τῶν μυστηρίων ἐποπτείαν. οἱ δὲ τὰ μυστήρια παραλαμβάνοντες, μύσται καλοῦνται. οἱ δὲ παραλαβόντες αὐτὰ τῷ αὖθις ἐνιαυτῷ, ἐφορῶσι τὰ μυστήρια, καὶ ἐποπτεύουσι. Suidas ex eo. Οἱ τὰ μυστήρια παραλαμβάνοντες, λέγονται ἐν ἀρχῇ μὲν μύσται. μετ᾽ ἐνιαυτὸν δὲ, ἐπόπται, καὶ ἔφοροι. Plutarchus in Alcibiade. Τοὺς δ᾽ ἄλλους ἑταίρους, μύστας προσαγορεύοντα, καὶ ἐπόπτας. Himerius in Eclogis, in Dialogi Procœmio. Οὐ μιμησάμενος τὸν μυστικὸν νόμον, ὃς ἐπόπτη τε καὶ μύστη μερίζει τὸν χρόνον, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ἐν ταὐτῷ μύστην τε ὁμοῦ καὶ προφήτην τῆς ἱερᾶς τελετῆς τῶν ἐν σοὶ λόγων δεξάμενος, ἔδωκας ἀπλήστως τῶν ἐκεῖθεν ναμάτων ἐμπλήσασθαι. Philochorus Ἀτθίδος lib. X. apud Harpocrationem in Ἀνεπόπτευτος. Τὰ ἱερὰ οὗτος ἀδικεῖ πάντα, τά τε μυστικὰ, καὶ τὰ ἐποπτικά. Et minora erant quasi προτέλεια quædam, & præparatio, ad maiora. Huc pertinet iste Euripidis versus.

Ὕπνος τὰ μικρὰ τοῦ θανάτου μυστήρια.

Estque

Eſtque elegantiſſimus locus Marini, in Vitâ Procli. Ἀχθέντα δὲ διὰ τούτων ἱκανῶς ὥσπερ διά τινων προτελείων, καὶ μικρῶν μυστηρίων, εἰς τὴν Πλάτωνος ἦγεν μυσταγωγίαν, ἐν τάξει, καὶ οὐχ ὑπερβάθμιον πόδα, κατὰ τὸ λόγιον, τείνοντα. καὶ τὰς παρ᾽ ἐκείνῳ θείας ὄντως τελετὰς ἐποπτεύειν ἐποίει. Et Themiſtij, Orat. in patris obitum. Καὶ τὸ σχῆμα ὅλον μονονοὺ δῆθεν ἐπὶ τῷ Ἀριστοτέλους τοῖς μυστηρίοις, ἅπαντα δὲ ὅμως συνανεῴγνυτο τῶν σοφῶν τὰ ἀνάκτορα, καὶ συνεπώπτευσας αὖ τὰ ἱερά. Et in alterâ ad Iouianum Imp. Ἔξω τοῦ νεὼ τὰ προτέλεια μυήσας, εἰς τὰ ἀνάκτορα τὴν τελετὴν καταθήσεται. Itaque duplex erat μύησις; prior, minoribus; ſecunda, maioribus myſterijs fiebat; poſt quam Ἐπόπται vt poſt primam Μύσται, dicti; vt iam oſtendi. Pertinentque eò Harpocrationis verba, in Ἐπωπτευκότες. Οἱ μυηθέντες ἐν Ἐλευσῖνι ἐν τῇ δευτέρᾳ μυήσει, Ἐποπτεύειν λέγονται. Et epoptam factum eſſe, Ἐποπτεύειν indigetabant. In citatis Harpocrationis verbis. Ἐν τῇ δευτέρᾳ μυήσει ἐποπτεύειν λέγονται. Xiphilinus in Hadriano. Ἀφικόμενος δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα, ἐπώπτευσε τὰ μυστήρια. Ariſtophanis Ranis.

—— μάλα γ᾽ ἐποπτεύειν δοκῶ,
Ὅταν καταράσωμαι λάθρᾳ τῷ δεσπότῃ.

Plutarchus in Demetrio. Ἐπώπτευον δὲ τοὐλάχιστον ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐνιαυτὸν διαλείποντες. Hinc ſacra Ἐποπτικὰ, in citatis Philochori verbis; & apud Platonem in Sympoſio. Ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐρωτικὰ ἴσως κἂν σὺ μυηθείης, τὰ δὲ τέλεα, καὶ ἐποπτικὰ, ὧν ἕνεκα

καὶ

καὶ ταῦτά ἐστιν, ἐάν τις ὀρθῶς μετίῃ, οὐκ οἶδ' ἂν οἷός τ' εἴης. Plutarchus Demetrio. Μυηθῆναι, καὶ τὴν τελετὴν ἅπασαν, ἀπὸ τῶν μικρῶν ἄχρι τῶν ἐποπτικῶν, παραλαβεῖν. Nec epoptis fieri licebat, nisi maioribus his mysterijs. Itaque inusitatum fuit in Demetrio, qui simul ac semel mysta, & epopta, fieri voluit. Quâ de re est iste Plutarchi locus, in eius Vitâ. Τότε δ' οὖν ἀναζευγνύων εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔγραψεν, ὅτι βούλεται παραγενόμενος εὐθὺς μυηθῆναι, καὶ τὴν τελετὴν ἅπασαν, ἀπὸ τῶν μικρῶν ἄχρι τῶν ἐποπτικῶν, παραλαβεῖν. τοῦτο δὲ οὐ θεμιτὸν ἦν, οὐδὲ γεγονὸς πρότερον. Et Philochori è decimo Ἀτθίδος, apud Harpocrationem in Ἀνεπόπτευτος. Δημητρίῳ μὲν οὖν ἴδιόν τι ἐγένετο παρὰ τοὺς ἄλλους, τὸ μόνον ἅμα μυηθῆναι καὶ ἐποπτεῦσαι, καὶ τοὺς χρόνους τῆς τελετῆς τοὺς πατρίους μετακινηθῆναι. Ac mystæ, in sacrarij tantùm vestibulo consistebant; epoptæ facti, intrà ipsum adytum admittebantur. Colligere est è Senecæ loco, Nat. Quæst. lib. VII. cap. XXXI. *Non semel quædam sacra traduntur. Eleusis seruat, quod ostendat reuisentibus. Rerum natura sacra sua non semel tradit. Initiatos nos credimus; in vestibulo eius hæremus. Illa arcana non promiscuè neq; omnibus patent. Reducta, & in interiore sacrario clausa, sunt.* Psellus Ἀναγωγαῖς, vbi de Sphinge. Ἐπὶ τῶν λεγομένων τελετῶν, τὰ μὲν ἄδυτα ἦν, ὡς δηλοῖ καὶ τοὔνομα· τὰ δὲ παραπετάσματα περιβέβληνται, ἀθέατα τὰ ἐν τοῖς ἀδύτοις φυλάττοντα. ἐν δὲ ταῖς Ἐλευσινίαις, ἀνεμίγνυντό τε ταῦτα, καὶ ἀνεγυμνοῦτο τὰ κεκρυμμένα. ἐγίνετο γὰρ τοῦτο ἐν περιόδοις ἐτῶν, ἵνα μὴ τὰ ἀβέβηλα βεβήλοις πολ-

λάκις

λάκις ὀπτάνοιτο. Huc pertinent iſta quoque Procli in Timæum, Commentario II. Τῶν ὑπὸ τῆς τελεστικῆς ἱδρυμένων ἀγαλμάτων τὰ μὲν ἐστιν ἐμφανῆ, (ita lego, non ἀφανῆ.) τὰ δὲ ἔνδον ἀποκρύπτεται, σύμβολα τῆς θεῶν παρουσίας, ἃ καὶ μόνοις ἐστὶ γνώρισμα τοῖς τελεσταῖς. Et ecce, ne epoptis quidem, atque in adyta iam admiſſis, omnia reuelabantur; ſed adſeruabantur quædam, non adſpicienda vlli, præterquam ipſis ſacrorum præfectis, qui myſtas, epoptaſque, creabant. Fiebant verò epoptæ in magnis myſterijs, vt iam dixi; id eſt, quinto demum anno; nam ſingulis quinquennijs ea celebrari ſolita. Tertullianus Aduerſus Valentinianos. *Nam & illa Eleuſina hæreſis, & ipſa Atticæ ſuperſtitionis, quod tacent, pudor eſt. Idcirco aditum priùs cruciant; diutiùs conſignant, quam initiant: cùm epoptas ante quinquennium inſtituunt, vt opinionem ſuſpendio cognitionis ædificent.* Atque hoc de ijs eſt capiendum, qui ipſis myſterijs maioribus initiabantur; nam quos primis minoribus initiari contigiſſet, ijs opus quadriennium exſpectare; quos ſecundis, triennium; quos tertijs, biennium; quos quartis, vnum tantùm annum: idque minimum interuallum omnium erat. Et de his Plutarchus ſentit in Demetrio. Ἐπώπτευον ἢ τοὐλάχιστον ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐνιαυτὸν διαλιπόντες. Sed luxatus, corruptuſque, iſte locus; & legendum. Ἐπώπτευον δὲ ἀπὸ τῶν μεγάλων, τοὐλάχιστον ἐνιαυτὸν διαλιπόντες. Epoptæ enim fiebant in magnis, anno minimum vno, poſtquàm myſtæ facti eſſent; non

autem post magna anno vno, in minoribus: quod ista lectio præ se fert.

CAP. IX.

Initiatio noctu facta. Initiandi in sacello Agræ exiguo, Eleusine in amplissimo, mysteriorum leges, ac ritus, accipiebant. Erant verò myrto coronati; Ac templum ingressi manus sibi abluebant.

NVnc mysteria inspiciamus; & qui circa ea ritus. Ac primò sciendum, noctu fieri initiationem solitam. Inde Cicero De Leg. lib. II. *Quid ergo aget Iacchus, Eumolpidæq; nostri, & antiqua illa mysteria, siquidem sacra nocturna tollimus?* Scholiastes Aristophanis Ranis. Νύκτωρ ἐτελεῖτο τὰ μυστήρια. Gregorius Nazianzenus Orat. Εἰς τὰ ἅγια φῶτα. Αἰσχύνομαι γὰρ ἡμέρᾳ δοῦναι τὴν νυκτὸς τελετήν. Euagrius Hist. Eccles. lib. I. cap. XI. Καὶ τὰ ἐν Ἐλευσῖνι μυστήρια, καθ' ἓν μόνον ἐπαινετὰ, ὅτι γε ἥλιος οὐχ ὁρᾷ, ἀλλὰ τῷ σκότῳ συνοικεῖν κατεκρίθησαν. Qui initiarentur illis, in sacello quodam exiguo, mysteriorum participes fiebant. Indicat hoc Dion Chrysostomus Orat. XII. Κοινῇ δὲ ξύμπαν τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, τὴν ὁλόκληρον καὶ τῷ ὄντι τελείαν τελετὴν μυούμενον, οὐκ ἐν οἰκήματι μικρῷ, παρασκευασθέντι πρὸς ὑποδοχὴν ὄχλου βραχέος ὑπὸ Ἀθηναίων, ἀλλ' ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ, ποικίλῳ καὶ σοφῷ δημιουργήματι, μυρίων

ἑκάστο-

ἑκάστοτε θαυμασίων φαινομένων. Atque hoc de minoribus myſterijs accipiendum, quæ celebrari Agræ ſolita, vt iam ſupra commemoraui; nam maioribus, quæ celebrata Eleuſine, ſi initiatio fieret, in templo etiam Eleuſinio, in ſacello, quod ampliſſimum, illa facta. Deſignat illud idem Dion, in eâdem Oratione. Σχεδὸν οὖν ὅμοιον, ὥσπερ εἴ τις ἄνδρα Ἕλληνα, ἢ βάρβαρον, μυεῖσθαι παραδιδοὺς, εἰς μυστικόν τινα οἶκον, ὑπερφυῆ κάλλει καὶ μεγέθει, πολλὰ μὲν ὁρῶντα μυστικὰ θεάματα, πολλῶν δὲ ἀκούοντα τοιούτων φωνῶν, σκότους τε καὶ φωτὸς ἐναλλὰξ αὐτῷ φαινομένων, ἄλλων τε μυρίων γινομένων, & quæ ſequuntur. Hoc ipſum intelligit Arrianus in Epictetum, lib. III. cap. XXI. Τί ἄλλο ποιεῖς ἄνθρωπε, ἢ τὰ μυστήρια ἐξορχῇ, καὶ λέγεις· Οἴκημά ἐστι καὶ ἐν Ἐλευσῖνι, ἰδοὺ καὶ ἐνθάδε. ἐκεῖ ἱεροφάντης, καὶ ἐγὼ ποιήσω ἱεροφάντην. Eſtque hic locus, qui Μυστοδόκος δόμος dicitur Ariſtophani in Nubibus.

——— εὔανδρον γᾶν
Κέκροπος ὀψόμεναι πολυήρατον.
Οὗ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν, ἵνα
Μυστοδόκος δόμος
Ἐν τελεταῖς ἁγίαις ἀναδείκνυται.

Straboni nuncupatur Μυστικὸς σηκὸς, lib. IX. Εἶτα Ἐλευσὶν πόλις, ἐν ᾗ τὸ τῆς Δήμητρος ἱερὸν τῆς Ἐλευσινίας, καὶ ὁ μυστικὸς σηκὸς, ὃν κατεσκεύασεν Ἰκτῖνος, ὄχλον θεάτρου δέχεσθαι δυνάμενον. Vbi obſerva; ſi tanta fuit τοῦ μυστικοῦ σηκοῦ amplitudo, quantam oportet templi fuiſſe. Erant verò coronâ myrteâ caput redimiti. Iſacius Tzetzes in Lycophronem.

D 2 Oi

οἱ μυούμενοι μυρσίνῃ ἐστέφοντο. Scholiaftes Comici Ranis. Μυρσίνης στεφάνῳ ἐστεφανοῦντο οἱ μεμυημένοι· οὐχ, ὥς τινες νομίζονται, κισσίνῳ. Ac templum cùm ingrederentur, manus fibi, fumptâ è facro malluuio aquâ, abluebant. Accipio ex Lyfia, Orat. in Andocidem. Καὶ ἀπολύσας τοῖς ἱεροῖς, περὶ ἃ ἠσέβησεν. εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον, ἐχερνίψατο ἐκ τῆς ἱερᾶς χέρνιβος.

CAP. X.

Illic, mentem prius, manufq; puras habere iuffi, & peritiam linguæ Græcæ, ritus myfteriorum prælectos defcribebant. Πέτρωμα. *Libri rituales. Inde nonnulla interrogati, folennia quædam refpondebant.*

AC principio, cùm cætera puri effe iuffi, tum manus quoque, mentemque, puras vt haberent, & linguam Græcam, iubebantur. Libanius Declam. XIX. Ἐπεὶ δὲ μυστηρίων ἐμνημόνευσα, βούλομαί τι τῶν ἐκεῖθεν εἰπεῖν. ἔστι δὲ οὐ τῶν ἀῤῥήτων, ὃ μέλλω λέγειν. οὗτοι γὰρ δὴ τ' ἄλλα καθαροῖς εἶναι τοῖς μύσταις ἐν κοινῷ προαγορεύουσιν, οἷον τὰς χεῖρας, τὴν ψυχὴν, τὴν φωνὴν Ἕλληνας εἶναι. Ac quod ad manuum puritatem attinet, eft mox alius quoque locus. Ἀπὸ τῆς Ἐλευσῖνος, οὗ καθαροῖς ἥκειν τὰς χεῖρας τοῖς μύσταις προαγορεύουσιν. Tum myfteriorum ritus ipfis legi, prolatis libris è lapidibus duobus, inter fe

coagmen-

coagmentatis quàm aptiſſimè, quod Πέτρωμα appellabant, in quo illi aſſeruari. Diſco è Pauſaniæ Arcadicis; vbi, de Pheneatis agens, eodem illos cum Athenienſibus modo Eleuſinia celebraſſe commentatur. Φενεάταις δὲ καὶ Δήμητρός ἐστιν ἱερὸν Ἐλευσινίας, καὶ ἄγουσι τῇ θεῷ τελετὴν τὰ ἐν Ἐλευσῖνι δρώμενα, καὶ παρὰ σφίσι τὰ αὐτὰ φάσκοντες καθεστηκέναι. Παρὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν πεποίηται Πέτρωμα καλούμενοι λίθοι δύο, ἡρμοσμένοι πρὸς ἀλλήλους, μεγάλοι. ἄγοντες δὲ παρὰ ἔτος ἣν τινα τελετὴν μείζονα ὀνομάζουσι, τοὺς λίθους τούτους τηνικαῦτα ἀνοίγουσι, λαβόντες γράμματα ἐξ αὐτῶν, ἔχοντα τὰ ἐς τὴν τελετὴν, καὶ ἀναγνόντες ἐπήκοον τῶν μυστῶν, κατέθεντο ἐν νυκτὶ αὖθις τῇ αὐτῇ. Vides autem in citatis iſtis verbis è lapide gemino conſtructum opus, Πέτρωμα dictum, recondendis illic libris ritualibus. Neque dubium, quin Athenis idem fuerit; ſi quidem, vt Pauſanias docet, Pheneatæ eadem cum Athenienſibus omnia habuerint. Atque hos ritus, ſibi prælectos, initiandi deſcribebant. Tertullianus Apologetico. *Volentibus initiari moris eſt, opinor, priùs patrem illum ſacrorum adire; quæ præparanda ſint, deſcribere.* Quod ad libros rituales verò attinet, eorum quoq; mentio occurrit apud Galenum, Περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ipſo initio libri VII. Καὶ μυστηρίων βίβλους ἐτόλμησαν ἔνιοι τῶν ἀμυήτων ἀναγινώσκειν, ἀλλ' οὔτ' ἐκείνας ἔγραψαν οἱ γράψαντες τοῖς ἀμυήτοις. Deinde rogare ſingulatim vniuerſos hierophanta, an ediſſent; &, an nondum? Libanius loco citato. Καὶ ἰδίᾳ πάλιν, τό, σίτου·

καὶ τὸ, μὴ σίτου ἢ ἐγδύσω. At respondebant illi ad hæc, cibum quidem non gustasse, sed bibisse cyceonem, quem è cistâ accepissent, deinde in calathum reposuissent, & inde in cistam. Haurio illa ex Clemente in Protreptico. Τὸ σύνθημα Ἐλευσινίων μυστηρίων. Ἐνήστευσα, ἔπιον τὸν κυκεῶνα, ἔλαβον ἐκ κίστης, ἐργασάμενος ἀπεθέμην εἰς κάλαθον, καὶ ἐκ καλάθου εἰς κίστην. Et ex Arnobio lib. v. *Eleusinorum vestrorum notas, & origines, produnt vrbes, & antiquarum elogia literarum. Ipsa denique symbola, quæ rogati sacrorum in acceptionibus respondetis. Ieiunaui, atque ebibi cyceonem. ex cistâ sumpsi, & in calathum misi. accepi rursus, in cistulam transtuli.* Ac ieiunasse se dicebant, quantum video, ad repræsentandam Cereris quoq; in luctu suo â cibo, potuque, abstinentiam; de quâ Clemens, loco citato. Ξενίζασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηὼ, ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ. τῆς δὲ ἀναινομένης λαβεῖν, καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης, πενθήρης γὰρ ἦν, περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ γενομένη, &c. Quæ habes quoque apud Arnobium, libro citato. Callimachus Hymno in Cererem.

Οὐ πίες, οὔτ' ἄρ' ἔδες τῆνον χρόνον. ——

Et mox.

Ἀυσταλέα, ἄποτός τε, καὶ οὐ φάγες. ——

Vnde Νήστειρα dicitur Nicandro in Alexipharmacis.

Νηστείρης Δηοῦς μορόεν ποτόν. ——

Vbi Scholiastes. Τῆς Περσεφόνης ἁρπαγείσης ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἡ μήτηρ αὐτῆς ἡ Δηὼ περιήρχετο νῆστις ζητοῦσα αὐτήν. Dein bibisse cyceonem se dicebant;

bant; quod Ceres quoque, perſuaſa tandem à Baubone, id feciſſet. Habes apud Nicandrum, Clementem, Arnobium, locis citatis.

CAP. XI.

Tum varia illis ſpectacula obiecta, & voces variæ. Claudianus emendatus. Αὐτοψία. *Membrum quoque muliebre illic oſtenſum. Tertulliani hallucinatio.* Cereris mundus. *Apuleius explicatus. Poſt initiationem acclamari ſolitum,* Κόγξ, Ὄμπαξ. *Inde ſinguli diſcedentes, locum alijs concedebant.*

POſt hæc varia illis ſpectacula obiecta fuere, ac multa audiri ; & lux modò, modò tenebræ, apparere: alia denique plura oſtendi. Dion Chryſoſtomus Orat. XII. Ὥσπερ εἴ τις ἄνδρα Ἕλληνα, ἢ βάρβαρον, μυεῖσθαι παραδιδοὺς, εἰς μυστικόν τινα οἶκον, ὑπερφυῆ κάλλει καὶ μεγέθει, πολλὰ μὲν ὁρῶντα μυστικὰ θεάματα, πολλῶν δὲ ἀκούοντα τοιούτων φωνῶν, σκότους τε καὶ φωτὸς ἐναλλὰξ αὐτῷ φαινομένων, ἄλλων τε μυρίων γιγνομένων. Themiſtius Orat. in Patrem. Ὁ μὲν ἄρτι προσιὼν τοῖς ἀδύτοις, φρίκης τε ἀνεπίμπλατο καὶ ἰλίγγου. ἀδημονία τε εἴχετο καὶ ἀπορίᾳ συμπτώσῃ, οὐδὲ ἴχνους λαβέσθαι οἷός τε ὢν, οὔτε ἀρχῆς ἡστινοσοῦν ἐπιδράξασθαι εἴσω φερούσης. ὁπότε δὲ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἀναπετάσας τὰ προπύλαια τοῦ νεὼ, καὶ τοὺς χιτῶνας περιστείλας τοῦ ἀγάλματος, καλλύνας τε αὐτὸ, καὶ ἀποσμήξας παν-

ταχόθεν

ταχόθεν, ἐπεδείκνυ τῷ μυουμένῳ μαρμαρύσσον τε ἤδη, καὶ αὐγῇ καταλαμπόμενον θεσπεσίᾳ, ἥτε ὁμίχλη ἐκείνη, καὶ τὸ νέφος ἀθρόον, ὑπερρήγνυτο· καὶ ἐξεφαίνετο ὁ νοῦς ἐκ τοῦ βάθους, φέγγους ἀνάπλεως καὶ ἀγλαΐας, ἀντὶ τοῦ πρότερον σκότου. Iterum in fragmento insigni apud Stobæum, Serm. CXIX. Πρὸ τοῦ τέλους αὐτοῦ τὰ δεινὰ πάντα, φρίκη, καὶ τρόμος, καὶ ἱδρὼς, καὶ θάμβος. ἐκ δὲ τούτου, φῶς τι θαυμάσιον ἀπήντησεν, καὶ τόποι καθαροὶ, καὶ λειμῶνες ἐδέξαντο, φωνὰς, καὶ χορείας, καὶ σεμνότητας ἀκουσμάτων ἱερῶν, καὶ φαντασμάτων ἁγίων, ἔχοντες. ἐν αἷς ὁ παντελὴς ἤδη, καὶ μεμυημένος, καὶ ἐλεύθερος γεγονὼς, καὶ ἄφετος, περιϊὼν ἐστεφανωμένος ὀργιάζει. De spectaculis istis mysticis, est Aristidis quoque locus Eleusiniâ. Κοινόν γὰρ τῆς γῆς τέμενος τὴν Ἐλευσῖνα ἡγεῖτο. καὶ πάντων ὅσα θεῖ' ἀνθρώποις, ταυτὸν φρικωδέστατόν τε καὶ φαιδρότατον. τίνι δ' ἄλλῳ χωρίων, ἢ μύθων φῆμαι θαυμαστότερα ἐφύμνησαν, ἢ τὰ δρώμενα μείζω ἔσχε τὴν ἔκπληξιν, ἢ μᾶλλον εἰς ἐφάμιλλον κατέστη ταῖς ἀκοαῖς τὰ ὁρώμενα; ὅσα μὲν δὴ θέας ἐχόμενα εἶδον γενεαὶ παμπληθεῖς ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν τοῖς ἀρρήτοις φάσμασι. Item Procli, in Plat. Theol. lib. III. cap. XVIII. Ὥσπερ ἐν ταῖς ἁγιωτάταις τελεταῖς πρὸ τῶν μυστικῶν θεαμάτων ἔκπληξις τῶν μυουμένων, οὕτω δὴ κἀν τοῖς νοητοῖς πρὸ τῆς τοῦ ἀγαθοῦ μετουσίας τὸ κάλλος προφαινόμενον ἐκπλήττει τοὺς ὁρῶντας. Et Plethonis, in Scholijs ad Oracula Magica Zoroastris. Εἴωθε τοῖς πολλοῖς τῶν τελουμένων φαίνεσθαι κατὰ τὰς τελετὰς κυνώδη τινὰ καὶ ἄλλως ἀλλόκοτα τὰς μορφὰς φάσματα. Ac mox. Τὰ δὲ τελουμένοις φαινόμενα, κεραυνοὶ, καὶ πῦρ, καὶ εἴ τι ἄλλο, σύμβολα ἄλλως ἐστὶν, οὐ θεοῦ τις φύσις. Et respexit

ad hæc

ad hæc Seneca Epist. XC. *Hæc eius initiamenta sunt, per quæ non municipale sacrum, sed ingens omnium Deorum templum, mundus iste, reseratur: cuius vera simulacra, verasque facies cernendas mentibus protulit. nam ad spectacula tam magna hebes visus est.* Claudianus De Raptu Proserpinæ, lib. I.

Iam mihi cernuntur trepidis delubra moueri
Sedibus, & claram dispergere culmina lucem,
Aduentum testata Dei. iam magnus ab imis
Auditur fremitus terris, templumque remugit
Cecropidûm. ——

Sed secundo versu legerim,

—— *& claram dispergere fulmina lucem.*

Nam inter ea, quæ spectari, fulmen erat. Ecce tibi in citatis Plethonis verbis. Τὰ δὲ τελουμένοις φαινόμενα, κεραυνοὶ, καὶ πῦρ. Et spectatio horum omnium in istis sacris, Αὐτοψία appellata. Psellus in Scholijs in Oracula iam citata Zoroastris. Αὐτοψία ἐστὶν, ὅταν αὐτὸς ὁ τελούμενος τὰ θεῖα φῶτα ὁρᾷ. Inter ea, quæ spectanda exhibebantur, membrum etiam virile ostensum. Tertullianus Aduersus Valent. cap. I. *Tota in adytis diuinitas, tota suspiria epoptarum, totum signaculum linguæ, simulacrum membri virilis reuelatur.* Sed errare eum censeo; & Bacchi illud sacris factum, in quibus ostensi phalli, quæ res nota: hîc muliebre membrum erat. Distinguit clarè Theodoretus Therap. lib. VII. Καὶ γὰρ αἱ τελεταὶ, καὶ τὰ ὄργια, τὰ τούτων εἶχεν αἰνίγματα. τὸν κτένα μὲν ἡ Ἐλευσὶς, ἡ φαλλαγωγία δὲ τὸν φαλλόν. Nempe, quia Baubo Cere-

rem, oſtenſo eo, ad ſumendum cyceonem permouiſſet; vti notum ex Clemente, & Arnobio. Illa autem, quæ ſpectanda initiatis præbebantur, *Cereris mundus* Apuleio nuncupantur, in Apologiâ ſuâ. *Maius piaculum decernis, ſpeculum philoſopho, quàm* Cereris mundum *ſpectare profano.* Atque hunc in modum initiatis acclamatum mox; Κόγξ, ὄμπαξ. Heſychius. Κόγξ, ὄμπαξ. ἐπιφώνημα τοῖς τετελεσμένοις. Eâque acclamatione quaſi dimiſſi, diſcedebant; alijſque, itidem initiari cupientibus, locum dabant. Libanij verba iſtuc pertinent, Declam. XVI. Καλὸν δ᾽ ὥσπερ καὶ μυστηρίων μετασχόντα ἀπελθεῖν, καὶ τελεσθέντα τὰ τοῦ δήμου μυστήρια, παρέχειν μετ᾽ αὐτὸν ἄλλοις ἰοῦσιν εἰς τὴν τελετὴν παρεῖναι.

CAP. XII.

Quam initiandi veſtem induiſſent, eam nunquam deponebant, niſi detritam, laceramq́; ac tum Cereri, & Proſerpinæ, conſecrabant: vel ad faſcias puerorum vtebantur.

INitiati, quâ tunc veſte amicti eſſent, eam nunquam deponebant, niſi longo vſu tritam, laceramque. Scholiaſtes Ariſtophanis Pluto ſecundâ. Ὁ δὲ μυούμενος, τὸ ἱμάτιον, ὃ ἐφόρει ἐν τῇ μυήσει, οὐδέποτε ἀπεδύετο, μέχρις ἂν τελέως ἀφανισθῇ διαῤῥυέν. Ac tum Cereri, & Proſerpinæ, conſecrabant.

bant. Inde eſt iſte Ariſtophanis iocus fabulâ citatâ.

ΚΑΡ. Τὸ τριβώνιον δὲ τί δύναται πρὸς τῶν θεῶν,
ὃ φέρει μετὰ σοῦ τὸ παιδάριον τουτί; φράσον.
ΔΙΚ. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
ΚΑΡ. Μῶν οὖν ἐμυήθης ἐν αὐτῷ τὰ μεγάλα;
ΔΙΚ. Οὐκ. ἀλλ' ἐνεῤῥίγησ' ἔτη τριακαίδεκα.

Vbi Scholiaſtes. Παίζει παρὰ τὸν Ἐλευσίνιον νόμον. ἔθος γὰρ ἦν, ἐν οἷς τις ἱματίοις μυηθείη, εἰς θεοῦ τινος ταῦτα ἀνατιθέναι, ὥσπερ δηλοῖ καὶ Μελάνθιος ἐν τῷ Περὶ μυστηρίων. Πάτριόν ἐστι, ταῖς θεαῖς ἀνιεροῦν καὶ τὰς στολὰς τοῖς μύσταις, ἐν αἷς τύχοιεν μυηθέντες. Nonnuli illas ad infantum ſibi faſcias reſeruabant. Scholiaſtes idem, ibidem. Ἔνιοι δὲ τὰς τοιαύτας στολὰς εἰς τέκνων σπάργανα φυλάττουσι.

CAP. XIII.

Initiabat ὁ Ἱεροφάντης appellatus, cuius nomen initiato dicere vetitum. Isq; in habitum creatoris ornabatur: veste, comâ, ac strophio insignis; ætate, ac voce, peculiari. neque cuiquam illa dignitas data fuit, nisi qui Atheniensis. Eunapij locus restitutus. Ac fungebatur munere eo per omnem vitam, idq; sine matrimonio; vnde, castitatis studio, cicutæ liquore se vngebat. Primus is Eumolpus fuit, & quidem tertius; atque ab eo ipsius posteri, Εὐμολπίδαι nuncupati. Suidæ error, & locus quidam emendatus. Hierophanta etiam Μυσταγωγὸς dictus.

QVi autem initiabat, Ἱεροφάντης dicebatur. Hesychius. Ἱεροφάντης, μυσταγωγὸς, ἱερεὺς, ὁ τὰ μυστήρια δεικνύων. Diogenes Laërtius in Chrysippo, lib. VII. Ὁ ἱεροφάντης τοῖς ἀμυήτοις (τὰ μυστήρια) λέγει. Et nomen huius prodere nefas illis erat, qui ab illo initiati. Eunapius ingerit in Maximo. Ὡς δὲ καὶ ταῦτα εἶχε καλῶς, ἀκούσας ἢ πλέον εἶναι κατὰ τὴν Ἑλλάδα παρὰ τῷ τῶν θεαῖν ἱεροφάντῃ, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὀξὺς ἔδραμε. τοῦ δὲ ἱεροφάντου κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὅστις ἦν τοὔνομα, οὔ μοι θέμις λέγειν. ἐτέλει γὰρ τὸν ταῦτα γράφοντα, καὶ εἰς Εὐμολπίδας ἦγε. Ornabatur verò in effigiem creatoris. Eusebius De Prep. Euang. lib. III. Ἐν δὲ τοῖς κατ' Ἐλευσῖνα μυστηρίοις, ὁ μὲν ἱεροφάντης εἰς εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ ἐνσκευάζεται.

Insignis

Insignis verò veste erat, comâ, & strophio; dein ætas quoque, & vox, propria. Arrianus in Epictetum, lib. III. cap. XXI. Οὐκ ἐσθῆτα ἔχεις, ἣν δεῖ τὸν ἱεροφάντην. οὐ κόμην, οὐ στρόφιον, οἷον δεῖ. οὐ φωνήν, οὐχ ἡλικίαν. De veste, est etiam videre apud Plutarchum Alcibiade. Ἔχοντα στολήν, οἵανπερ ἱεροφάντης ἔχων δεικνύει τὰ ἱερά. Non autem hierophantæ esse cuiquam licitum, nisi qui Atheniensis, nullisque alijs sacris obstrictus. Inde est hoc apud Eunapium, in Maximo eodem, quem citaui, non multo pòst. Καὶ φανερῶς διαμαρτυρόμενος, ὡς μετ' αὐτὸν ἱεροφάντης γενήσοιτο, ὡς μὴ θέμις ἱεροφαντικῶν ἅψασθαι θρόνων. ἐπὶ δὲ θεοῖς ἑτέροις καθιέρωται, καὶ ὀμώμωκεν ἀρρήτους ὅρκους, ἑτέρων ἱερῶν μὴ προστήσεσθαι. προστήσεσθαι δὲ ἔλεγεν ὅμως αὐτόν, μηδὲ Ἀθηναῖον ὄντα. Sed corruptum locum istum sic restituo, i. γενήσοιτο, ᾧ μὴ θέμις ἱεροφαντικῶν ἅψασθαι θρόνων, ἐπειδὴ θεοῖς ἑτέροις κ. Fungebatur verò hoc munere per totam vitam, & matrimonio abstinebat; contra quàm apud Celeenses, vbi & quarto quoque anno legi nouus quispiam poterat, & vxorem ducere item permittebatur. Pausanias in Corinthiacis. Τῆς δὲ πόλεως αἱ Κελεαὶ πέντε που σταδίους μάλιστα ἀπέχουσι. καὶ τῇ Δήμητρι ἐνταῦθα δι' ἐνιαυτοῦ τετάρτου τὴν τελετήν, καὶ οὐ κατὰ ἔτος, ἄγουσι. ἱεροφάντης δὲ οὐκ ἐς τὸν βίον πάντα ἀποδέδεικται. κατὰ δὲ ἑκάστην τελετὴν ἄλλοτέ ἐστιν ἄλλος σφίσιν αἱρετός, λαμβαίνων, ἣν ἐθέλῃ, καὶ γυναῖκα. καὶ ταῦτα μὲν διάφορα τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ὀνομάζουσι. Ac, quia matrimonio abstinendum ipsi, vt castitatem obseruare rectè posset, cicutæ liquo-

re se vngebat. Interpres vetus Persij Sat. V. *Cicuta calorem in nobis frigoris sui vi exstinguit; vnde sacerdotes Cereris Eleusiniæ liquore eius vngebantur, vt à concubitu abstinerent.* Vel, vt alij, sorbitione è cicutâ vtebantur. Hieronymus Contra Iouinianum lib. I. *Hierophantas Atheniensium vsque hodie cicutæ sorbitione castrari (legant.) & postquam in pontificatum fuerint electi, viros esse desinere.* Hoc est, quod dicit ad Gerontiam De Monogamiâ. *Hierophanta apud Athenas evitat virum, & æternâ debilitate fit castus.* Primus autem fuisse Eumolpus commemoratur; & ab eo, qui de gente ipsius essent, Εὐμολπίδαι nuncupati. Hesychius. Εὐμολπίδαι. οὕτως οἱ ἀπὸ Εὐμόλπου ἐκαλοῦντο, τοῦ πρώτου ἱεροφαντήσαντος. πολλοὶ δὲ γεγόνασιν ὁμώνυμοι. Ineptit Suidas, qui Hierophantam quendam tradit. Ἱεροφάντης, οὕτω φασὶ τὸν πρῶτον ὠνομάσθαι ἱεροφάντην, τὸν ἀποφλύαντα ἐκ τοῦ πολέμου ἀπϊόντα τὰ ἱερά. Atque in fine legendum etiam, ἐκ τοῦ Εὐμόλπου ἀπϊόντα τ. ἱ. Fuit autem hic Eumolpus non Thrax iste, primus nominis; verùm tertius, à priore isto quintus, vt supra ostendi cap. II. Et ex Eumolpidis legi deinceps hierophantas consueuisse, testis Arnobius lib. V. *Eumolpus, à quo gens fluit Eumolpidarum, & ducitur clarum illud apud Cecropios nomen; &, qui posteà floruerunt, hierophantæ.* Clemens Protreptico. Τὸ Εὐμολπιδῶν τὸ ἱεροφαντικὸν δὴ τοῦτο Ἀθήνησι γένος (ἀπ' Εὐμόλπου) ἤνθηκε. Et vis exemplum? ecce tibi apud Tacitum, Historiarum extremo IV. *Timotheum Atheniensem, ex*

gente

gente Eumolpidarum, quem, vt antiſtitem ceremoniarum, Eleuſi exciuerat, quænam illa ſuperſtitio, quod numen, interrogat. Vocat *Antiſtitem ceremoniarum*, quem ἱεροφάντην Athenienſes. Porrò, vt hoc caput finiam, hierophanta etiam Μυσταγωγὸς dictus. Heſychius. Ἱεροφάντης, μυσταγωγὸς, ὁ τὰ μυστήρια δεικνύων. Et alibi. Μυσταγωγὸς, ἱερεὺς ὁ τοὺς μύστας ἄγων. Huc alludens Menander,

Ἅπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαρίσταται
Εὐθὺς γενομένῳ, μυσταγωγὸς τοῦ βίου.

Symmachus lib. IX. epiſt. IX. *Eundemq́; in domus tuæ ſacrarium tanquam myſtagogus induco.* Et anteà dixerat, lib. IV. epiſt. XXVI. *Hunc in amicitiam tuam tanquam myſtagogus induco.* Et lib. VII. epiſt. XLV. *Eos in clientelam tuam quaſi myſtagogus inducam.*

CAP. XIV.

Daduchus quoque, & præco, adhibiti; item ὁ ἐπὶ βωμῷ. Daduchus comâ, & ſtrophio, diſtinctus; totam vitam munere ſuo fungebatur; &, ſi vellet, vxorem ducebat. Solus hoc nomine appellatus, & Solis effigiem præ ſe ferens, vt præco Mercurij, & miniſter ad aram Lunæ.

PRæter hierophantam partes hic quoque ſuas habebant daduchus, & preco. Arrianus recenſet ſingulos, Comment. in Epictetum III. cap. XXI. Τί ἄλλο ποιεῖς, ἄνθρωπε, ἢ ἐξορχῇ τὰ μυστήρια, καὶ

καὶ λέγεις. οἴκημά ἐστι καὶ ἐν Ἐλευσῖνι, ἰδοὺ καὶ ἐνθάδε. ἐκεῖ ἱεροφάντης, καὶ ἐγὼ ποιήσω ἱεροφάντην. ἐκεῖ κῆρυξ, κἀγὼ κήρυκα καταστήσω. ἐκεῖ δᾳδοῦχος, κἀγὼ δᾳδοῦχος. Et Plutarchus in Alcibiade. Ἐν δὲ τούτῳ δούλους τινὰς καὶ μετοίκους προῆγεν Ἀνδροκλῆς ὁ δημαγωγὸς, ἄλλων τε ἀγαλμάτων περικοπὰς, καὶ μυστηρίων παρ' οἶνον ἀπομιμήσεις τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν φίλων, κατηγοροῦντας. ἔλεγον δὲ Θεόδωρον μέν τινα δρᾶν τὰ τοῦ κήρυκος, Πολυτίωνα δὲ τὰ τοῦ δᾳδούχου, τὰ δὲ τοῦ ἱεροφάντου τὸν Ἀλκιβιάδην. Et mox. Θεσσαλὸς, Κίμωνος, Λακιάδης, Ἀλκιβιάδην Κλεινίου, Σκαμβωνίδην, εἰσήγγειλεν ἀδικεῖν περὶ τὼ θεὼ, τὴν Δήμητρα καὶ τὴν Κόρην, ἀπομιμούμενον τὰ μυστήρια, καὶ δεικνύοντα τοῖς ἑαυτοῦ ἑταίροις ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, ἔχοντα στολὴν, οἵανπερ ἱεροφάντης ἔχων δεικνύει τὰ ἱερὰ, καὶ ὀνομάζοντα αὑτὸν μὲν ἱεροφάντην, Πολυτίωνα δὲ δᾳδοῦχον, κήρυκα δὲ Θεόδωρον Φηγαιέα. Hierophantæ, ac daduchi, meminit etiam Sopater in Diuiſ. Quæſt. Καὶ μύστης ὢν τὸν ἱεροφάντην ἅμα καὶ δᾳδοῦχον τεθέαμαι, καὶ τὴν τελετὴν ἐκείνην εἶδον, ἣν οἱ μεμυημένοι πάντες ἐπίστασθε. Vtque hierophanta comâ, & ſtrophio, inſignis erat; ita daduchus. Obſeruare eſt apud Plutarchum Ariſtide. Ὧν ἦν καὶ Καλλίας ὁ δᾳδοῦχος. τούτῳ γάρ τις, ὡς ἔοικε, τῶν βαρβάρων προσέπεσεν, οἰηθεὶς βασιλέα, διὰ τὴν κόμην, καὶ τὸ στρόφιον, εἶναι. Et munere eo totam vitam fungebatur, vt hierophanta. Indicant Pauſaniæ verba iſtâ Atticis. Τούτους δὲ ἐς τὸν τέταρτον πρόγονον Λέοντα δᾳδούχους πάντας ὑπῆρξε γενέσθαι παρὰ τὸν βίον τὸν αὑτῆς. πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφὸν Σοφοκλέα εἶδε δᾳδουχοῦντα· ἐπὶ δὲ τούτῳ, τὸν ἄνδρα Θεμιστοκλέα· τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου, Θεόφρα-

Θεόφραστον τὸν παῖδα. Atque vxorem illi ducere licitum erat, quod hierophantæ interdictum. Ecce in citatis illis Pauſaniæ verbis. Πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφὸν Σοφοκλέα εἶδε δᾳδουχοῦντα· ἐπὶ δὲ τούτου, τὸν ἄνδρα Θεμιστοκλέα. Non autem quiuis facem geſtans δᾳδοῦχος dictus, ſed κατ' ἐξοχὴν hic, de quo agimus. Euſtathius ad Iliad. α'. Διαφέρει ὁ δᾷδας ἔχων ἁπλῶς, καὶ ὁ ἐν τοῖς κατ' Ἐλευσῖνα μυστηρίοις δᾳδοῦχος. Ad præconem quod attinet, de eo eſt Pollucis locus, lib. VIII. cap. IX. ſect. XXII. Κῆρυξ, ὁ μέν τις τῶν μυστικῶν, ἀπὸ Κήρυκος τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ Πανδρόσου τῆς Κέκροπος. Quin præter daduchum, ac præconem, quartus item aliquis erat, ad aram miniſtrans, Ὁ ἐπὶ βωμῷ nuncupatus; vtque creatoris hierophanta, ita daduchus Solis, præco Mercurij, & ὁ ἐπὶ βωμῷ effigiem Lunæ repræſentabat. Euſebius De Præp. Euang. lib. III. Ἐν δὲ τοῖς κατ' Ἐλευσῖνα μυστηρίοις ὁ μὲν ἱεροφάντης, εἰς εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ ἐνσκευάζεται· δᾳδοῦχος, εἰς τὴν ἡλίου· καὶ ὁ μὲν ἐπὶ βωμῷ, εἰς τὴν σελήνης· ὁ δὲ ἱεροκῆρυξ, Ἑρμοῦ.

CAP. XV.

Præfectus myſterijs ὁ Βασιλεὺς, eiuſq́ circa iſta munus. Item οἱ Ἐπιμεληταὶ, numero quatuor; ijque vnde legi ſoliti. Præter illos Ἱεροποιοὶ etiam decem. Pollucis locus emendatus.

PRæerat verò myſterijs, ὁ Βασιλεὺς appellatus. Heſychius. Βασιλεὺς, ἄρχων τὶς Ἀθήνῃσι, μυστηρίων προνοῶν. Etymologici Auctor. Παρὰ Ἀθηναίοις ὁ λεγόμενος βασιλεὺς πρῶτον μὲν μυστηρίων ἐπιμελεῖται. Pollux lib. VIII. cap. VIII. ſect. III. Ὁ δὲ Βασιλεὺς μυστηρίων προέστηκε. Habes quoque apud Harpocrationem, & Suidam. Et vota ritu patrio nuncupabat, ac ſacra faciebat Eleuſine, atque Athenis in Eleuſinio; curabatq́ue, ne quis in myſteria quicquam, aut ſacra, delinqueret. Lyſias in Andocidem. Φέρε γὰρ, ἂν νυνὶ Ἀνδοκίδης ἀθῷος ἀπαλλαγῇ ἡμῶν ἐκ τοῦδε τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἔλθῃ κληρωσόμενος τῶν ἐννέα ἀρχόντων, καὶ λάχῃ βασιλεὺς, ἄλλό τι ἢ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ θυσιάσει, καὶ εὐχὰς εὔξεται κατὰ τὰ πάτρια, τὰ μὲν, ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσῖνι, τὰ δὲ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ ἱερῷ, καὶ τῆς ἑορτῆς ἐπιμελήσεται μυστηρίοις, ὅπως ἂν μηδεὶς ἀδικῇ, μηδὲ ἀσεβῇ περὶ τὰ ἱερά; Atque initio edicebat; vt, quiſquis hoſtis, ſacris abſtineret. Pollux loco iam cito. Προαγορεύει δὲ (ὁ βασιλεὺς) τοῖς ἐναντίοις, ἀπέχεσθαι τῶν μυστηρίων. Deinde poſtridie myſteriorum ex lege Solonis ſenatum in Eleuſinio cogebat, cognitururus de ijs, qui in myſte-

myſteria, aut ſacra, deliquiſſent. Andocides Orat. Περὶ μυστηρίων. Ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν Ἐλευσινόθεν, καὶ ἡ ἔνδειξις ἐγεγένητο, προσῄει ὁ Βασιλεὺς περὶ τῶν γεγενημένων ἐν Ἐλευσῖνι κατὰ τὴν τελετὴν, ὥσπερ ἔθος ἐστίν. οἱ δὲ πρυτάνεις προσάξειν ἔφασαν αὐτὸν πρὸς τὴν βουλὴν, ἀπαγγεῖλαι τ' ἐκέλευον ἐμοί τε καὶ Κηφισίῳ παρεῖναι εἰς τὸ Ἐλευσίνιον. ἡ γὰρ βουλὴ ἐκεῖ καθεδεῖσθαι ἔμελλε, κατὰ τὸν Σόλωνος νόμον, ὃς κελεύει· τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυστηρίων ἕδραν ποιεῖν ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. Sed non ſolus Βασιλεὺς curabat myſteria, verùm cum eo etiam οἱ Ἐπιμεληταὶ dicti. Pollux lib. VIII. cap. VIII. ſect. III. Ὁ δὲ Βασιλεὺς μυστηρίων προέστηκε μετὰ τῶν Ἐπιμελητῶν. Erant verò hi quatuor numero, & à populo legebantur; duo ex ciuibus Athenienſibus, tertius autem ex Eumolpidis, quartus ex Cerycibus. Etymologici Auctor. Ἐπιμελητὴς τῶν μυστηρίων. Παρὰ Ἀθηναίοις ὁ λεγόμενος Βασιλεὺς πρῶτον μὲν μυστηρίων ἐπιμελεῖται μετὰ τῶν Ἐπιμελητῶν, οὓς ὁ δῆμος ἐχειροτόνει. τέσσαρες δ' ἦσαν. εἷς δὲ, ἐξ Εὐμολπιδῶν· καὶ εἷς, ἐκ Κηρύκων. Quæ totidem penè verbis Harpocration, & Suidas, ex Ariſtotele. Meminit τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῶν μυστηρίων Demoſthenes in Midianâ. Ὑμεῖς γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐχειροτονήσατε τοῦτον τῆς Παράλου ταμίαν ὄντα τοιοῦτον οἷός ἐστι. καὶ πάλιν ἵππαρχον, ὀχεῖσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς ταῖς πομπαῖς οὐ δυνάμενον. καὶ μυστηρίων Ἐπιμελητὴν, καὶ Ἱεροποιόν. Ad hos in myſterijs maioribus Ἱεροποιοὶ erant, decem numero, qui ſacra facerent. Pollux lib. VIII. cap. VIII. ſect. XXVI. Quæ eſt Περὶ ἱεροποιῶν. Δέκα ὄντες οὗτοι, ἔθυον θυσίας τὰς πενταε-

τηελκαὶ τὴν εἰς Δῆλον, τὴν ἐν Βραυρῶνι, τὴν τῶν Ἡρακλείων, τὴν Ἐλευσῖνι. Ita locum illum, hodie corruptiſſimum, emendandum cenſeo.

CAP. XVI.

Initiati his myſterijs Athenienſium liberi, adhuc pueri; nec Athenienſes tantum, ſed Græci quoque alij omnes; niſi quod Socrates, & Demonax, neglexerunt. Item Romani; in quibus Atticus, & Auguſtus. Etiam Anacharſis, Scytha; & mulieres, quæ Μέλισσαι *appellatæ.*

CVrabant autem Athenienſes his myſterijs liberos ſuos, adhuc pueros, à certo tempore initiari; quemadmodum etiam in Samothracijs fiebat. Terentius in palliatâ fabulâ Phormione, Act. 1. Sc. 1.

Ferietur alio munere, vbi hera pepererit;
Porrò autem alio, vbi erit puero natalis dies:
Vbi initiabunt. ———

Vbi Donatus. *Terentius Apollodorum ſequitur, apud quem legitur, in inſulâ Samothraciâ à certo tempore pueros initiari, more Athenienſium.* Ac, ſi in pueris neglectum foret; ſaltem, vt ante mortem fieret, ſummo ſtudio operam dabant. Inde ille apud Ariſtophanem Pace.

Δεῖ γὰρ μυηθῆναί με, πρὶν τεθνηκέναι.

Socra-

Socrati, & Demonacti, probro datum, quod initiationem neglexissent. Lucianus Demonacte. Καί τινες ἐπ᾽ αὐτὸν (τὸν Δημώνακτα) ἀνέστησαν Ἄνυτοι καὶ Μέλιτοι, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκεῖνοι τότε (τοῦ Σωκράτους) ὅτι θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων ταῖς Ἐλευσινίαις. Nec Athenienses tantùm, sed Græci omnes, hisce sacris initiandos se sistebant. Herodotus lib. VIII. Τὴν δὲ ὁρτὴν ταύτην, (de Eleusinijs illi sermo.) ἄγουσιν Ἀθηναῖοι ἀνὰ πάντα ἔτεα τῇ μητρὶ καὶ τῇ κόρῃ, καὶ αὐτέων τε ὁ βουλόμενος, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, μυεῖται. Immò non duntaxat Græci, sed quæcunque etiam gentes. Cicero De Natur. Deorum, lib. I.

Omitto Eleusinam sanctam illam, & augustam;
Vbi initiantur gentes orarum vltimæ.

Itaque ipsi quoque Romani; inter quos Atticus, ad quem Brutus apud Cicerorem Tusc. I. *Reminiscere, quoniam es initiatus, quæ tradantur mysterijs.* Et ipse Atticus, apud eundem De Leg. lib. II. *Excipis, credo, illa (mysteria) quibus ipsi initiati sumus.* Augustus quoque Imperator. Dion Cassius lib. LI. Τά τε ἐν τῇ Ἑλλάδι διῴκησε, (loquitur autem de Augusto) καὶ τῶν τοῖν θεοῖν μυστηρίων μετέλαβεν. Suetonius in eius Vitâ, cap. XCIII. *Athenis initiatus, cum posteà Romæ pro tribunali de priuilegio sacerdotum Atticæ Cereris disceptaretur, & quædam secretiora proponerentur, dimisso concilio, & co onâ circumstantium, solus audijt disceptante .* Quin longinquæ etiam gentes. Nec temerè est illud, in citato apud Ciceronem loco,

Vbi initiantur gentes orarum vltimæ.

Quod Anacharſidis causâ dictum puto; qui, cùm Scytha ipſe eſſet, tamen & ciuis Athenienſis factus fuit, & his ſacris initiatus. Lucianus Scythâ. Καὶ ἐμυήθη μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις, δημοποίητος γενόμενος· εἰ χρὴ Θεοξένῳ πιστεύειν, καὶ τοῦτο ἱστοροῦντι περὶ αὐτοῦ. Himerius in Eclogis. Ἤγαγεν ἄρα ὁ τοῦ πυρὸς τοῦ κατ᾽ Ἐλευσῖνα πόθος καὶ Ἀνάχαρσιν, καὶ Σκύθην, ἐπὶ μυστήρια. Nec viri tantùm initiati, verùm etiam ſequior ſexus; & quidem ætatis omnis, ac dignitatis. Apuleius Mil. XI. *Influunt turbæ, ſacris diuinis initiatæ, viri, fæminæq́, omnis ætatis, & omnis dignitatis.* Ariſtides Eleuſiniâ. Ὅσα μὲν δὴ θέας ἐχόμενα εἶδον γενεαὶ παμπληθεῖς εὐδαιμόνων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν τοῖς ἀῤῥήτοις φάσμασιν. De fœminis, videre eſt etiam in Inſcriptione antiquâ.

SACRATÆ. APVD. ELEVSINAM.
DEO. BACCHO. CERERI. ET. CORÆ.

Mulieres verò initiatæ, Μέλισσαι dictæ. Heſychius. Μέλισσα, αἱ τῆς Δήμητρος μύστιδες. Porphyrius De Nymph. antro. Τὰς Δήμητρος ἱερείας, ὡς τῆς χθονίας θεᾶς μύστιδας, Μελίσσας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν. Alij ſacerdotes Cereris ita dictas eſſe volunt. Scholiaſtes Euripidis Hippolyto. Τὰς ἱερείας (Δήμητρος) Μελίσσας ἐκάλουν οἱ ποιηταί. Item Pindari, Pythionic. Od. IV. Μελίσσας κυρίως τὰς τῆς Δήμητρος ἱερείας φησί. Atque ita capiendus Callimachus Hymno II.

Δηοῖ δ᾽ οὐκ ἀπὸ παντὸς ὕδωρ φορέουσι Μέλισσαι.

CAP.

CAP. XVII.

Initiati ad virtutem obstricti putabantur, & recta à deabus Eleusinijs consilia accipere; feliciores denique esse in hâc vitâ, & post mortem apud inferos multò honoratiores; ac priorem in consessu locum tenere: etsi nonnulli, Amori qui initiati, eos esse feliciores existimarent.

QVi autem initiati, credebantur ad vitam quandam meliorem capessendam, eamque quàm rectissimè possent instituendam, quasi sacramento quodam obstricti esse. Huc pertinent illa Ciceronis De Leg. lib. II. *Multa eximia, diuinaq́ue, videntur Athenæ tuæ peperisse, atque in vitam hominum attulisse; tum nihil melius illis mysterijs, quibus ex agresti immaniq́ue vitâ exculti ad humanitatem, & mitigati sumus: initiaq́ue, vt appellantur, ita re vera principia vitæ cognouimus. neq́ue solùm cum lætitiâ viuendi rationem accepimus, & etiam cum spe meliore moriendi.* Et ille apud Sopatrum in Diuis. Quæst. Καὶ τῶν μυστηρίων ἀξιωθεὶς, ἐδεόμην καὶ τῆς παρ' ὑμῶν ἀρίστης παιδεύσεως· ἐζήτουν κατ' ἐμαυτὸν, ὅστις παρ' ὑμῶν καὶ ἤθεσι καὶ λόγοις καὶ τὸν ἄριστόν με λόγον παιδεύσειεν. Et alius ibidem. Καθάπερ ἄλλῳ μυστηρίῳ περιτελεσθεὶς τῇ σιωπῇ, τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων λοιπὸν τὸν ἐμαυτοῦ βίον ἐκάθαιρον· καὶ, πρὸς τὴν θείαν τῶν θεῶν τελετὴν ἐπειγόμενος, ἐκκλίνειν τῶν ἁμαρτημάτων ἐσπούδαζον. Aristides Eleusiniâ. Σαφέστατα δὴ πανή-

γυρις

γυεμς αὕτη (de myſterijs noſtris loquitur.) καθάρσιον ἐστὶ καὶ μανιῶν, καὶ πάσης ἀτόπου συμφορᾶς. Quin & conſilia ſibi recta à deabus Eleuſinijs, Cerere, ac Proſerpinâ, ſuppeditari arbitrabantur. Ita Pericles apud Sopatrum, in citato ſemel iterumque Opere. Πιςεύω ταῖς ἐν Ἐλευσῖνι θεαῖς, τοῦτον μοι ἐκβεβηκέναι τὸν νοῦν, καὶ τὸ στρατήγημα τοῦτο ἐξ ἀνακτόρων δοῦναι τῶν μυστικῶν. Immò longè alijs feliciores cenſebantur. Hinc Chorus Ariſtophanis Ranis.

Χωρῶμεν ἐς πολυῤῥόδους
Λειμῶνας ἀνθεμώδεις,
Τὸν ἡμέτερον τρόπον
Τὸν καλλιχορώτατον
Παίζοντες, ὃν ὄλβιαι
Μοῖραι ξυνάγουσι.
Μόνοις γὰρ ἡμῖν ἥλιος,
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,
Ὅσοι μεμυήμεθ᾽, εὐ-
σεβῆ τε διήγομεν
Τρόπον, περί τε ξένους,
Καὶ τοὺς ἰδιώτας.

Theon in Paradigm. Κάλλιστον μὲν οὖν, καὶ τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, τὸ μυστηρίων μετέχειν. Nec in vitâ tantùm, ſed morte etiam, meliùs cum illis actum iri opinio erat. Crinagoras Anthologiæ lib. 1. cap. XXVIII.

Εἰ καί σοι ἑδραῖος ἀεὶ βίος, οὐδὲ θάλασσαν
Ἔπλως, χερσαίας τ᾽ οὐκ ἐπάτησας ὁδούς,

Ἔμπης

Εὔμπης Κεκροπίης ἐπιβήμεναι. ὄφρ' ἐν ἐκείνῃ
Δήμητρος μεγάλας νύκτας ἴδῃς ἱερῶν.
Τῶν ἄπο κἢν ζωοῖσιν ἀκηδέα, κεὖτ' ἂν ἵκηαι
Ἐς πλεόνων, ἕξεις θυμὸν ἐλαφρότερον.

Iſocrates in Panegyrico, vbi de Cerere, quæ fruges Athenienſibus, & initia, eſt largita. Καὶ δούσης δωρεὰς διττάς, αἵπερ μέγισται τυγχάνουσιν οὖσαι, τούς τε καρπούς, οἳ τοῦ μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γεγόνασι, καὶ τὴν τελετήν, ἧς οἱ μετέχοντες περί τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος, ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν. Ariſtides Eleuſiniâ. Ἀλλὰ μὴν τό τε κέρδος τῆς πανηγύρεως, οὐχ ὅσον ἡ παροῦσα εὐθυμία, οὐδ' αἱ τοῦ προτέρου χρόνου δυσκολιῶν λύσεις, καὶ ἀπαλλαγαί· ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τελευτῆς ἡδίους ἔχειν τὰς ἐλπίδας, ὡς ἄμεινον διάξοντας. Et inter mortuos honoratiores futuri credebantur. Scholiaſtes Ariſtophanis Ranis. Φιλοτιμότεροί εἰσιν ἐν ᾅδου οἱ μεμυημένοι. Quin priorem quoque locum in conſeſſu inter beatos habituri. Diogenes Laërtius in Vitâ cognominis Cynici, lib. VI. Ἐν ᾅδου προεδρίας οἱ μεμυημένοι τυγχάνουσι. Et Auctor Axiochi, vbi de beatorum poſt mortem ſtatu. Ἐνταῦθα τοῖς μεμυημένοις ἐστί τις προεδρία. Maioris tamen felicitatis compotes fieri à nonnullis putabantur, qui Amoris ſacris eſſent initiati. Itaque ille ait apud Plutarchum Ἐρωτικῷ. Ἀγαθὸν μὲν, ὦ ἑταῖρε, τῆς ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς μεταχεῖν. ἐγὼ δὲ ὁρῶ τοῖς ἔρωτος ὀργιασταῖς καὶ μύσταις ἐν ᾅδου βελτίονα μοῖραν οὖσαν. Hanc illorum ſpem perſtringit Clemens in Protreptico. Ἄξια μὲν οὖν νυκτὸς τὰ τελέσματα, καὶ πυρὸς, καὶ τοῦ μεγαλή-

τερος, μᾶλλον δὲ ματαιόφρονος, Ἐρεχθειδῶν δήμου· πρὸς δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οὓς τινας μηδ' οὐ τελουτήσαντας ἅσσα οὐδὲ ἔλπονται.

CAP. XVIII.

Non initiati autem, Cereris templo prohibebantur; vnde belli cum Philippo Atheniensibus causa fuit. Dein post mortem apud inferos in luto iacere credebantur.

QVi initiati non essent, ijs templum Cereris intrare non licebat. Atque hæc Atheniensibus belli cum Philippo rege causa fuit. Liuius Hist. lib. XXXI. *Contraxerant autem cum Philippo bellum Athenienses, haud quaquam dignâ causâ: dum ex vetere fortunâ nihil præter animos seruant. Acarnanes duo iuuenes per initiorum dies, non initiati, templum Cereris, imprudentes religionis, cum cæterâ turbâ ingressi sunt. Facilè eos sermo prodidit, absurdè quædam percunctantes; deductique ad antistites templi, cùm palàm esset, per errorem ingressos, tanquam ob infandum scelus, interfecti sunt.* Hinc est, quod Cererem, Proserpinam, aut Iacchum, mysteriorum præsides Deos, in somnis videre, non initiatis malum esse Artemidorus dicit, Onirocrit. lib. II. cap. XLIV. Δημήτηρ δὲ, καὶ Κόρη, καὶ ὁ λεγόμενος Ἴακχος, τοῖς μεμυημένοις ταῖς θεαῖς ἀγαθόν τι, καὶ οὐ τὸ τυχὸν, σημαίνουσι, τοῖς δὲ ἀμυήτοις, πρότερον τινὰ φόβον,

καὶ κίνδυνον, ἐπάγουσι. Ac post mortem apud inferos in luto iacere putabantur. Plato Phædone. Καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες, οὐ φαῦλοί τινες εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι πάλαι αἰνίττεσθαι, ὅτι ὃς ἂν ἀμύητος, καὶ ἀτέλεστος, εἰς ᾅδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται. Aristides Eleusiniâ, de re eâdem. Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τελευτῆς ἡδίους ἔχειν τὰς ἐλπίδας, ὡς ἄμεινον διάξοντας, καὶ οὐκ ἐν σκότῳ τε καὶ βορβόρῳ κεισομένους, ἃ δὲ τοὺς ἀμυήτους ἀναμένειν. Huc Themistij pertinet locus in fragmento quodam insigni apud Stobæum Serm. CXIX. Καὶ συνέστιν ὁσίοις καὶ καθαροῖς ἀνδράσι τὸν ἀμύητον ἐνταῦθα τῶν ζώντων ἀκάθαρτον ἐφορῶν ὄχλον, ἐν βορβόρῳ πολλῷ καὶ ὁμίχλῃ πατούμενον ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ συνελαυνόμενον. Et Diogenis Cynici responsum ad amicos, consulentes, vt initiari ante mortem vellet, apud Laërtium lib. VI. Γελοῖον, ἔφη, εἰ Ἀγεσίλαος μὲν, καὶ Ἐπαμεινώνδας, ἐν τῷ βορβόρῳ διάξουσιν, εὐτελεῖς δέ τινες μεμυημένοι ἐν ταῖς μακάρων νήσοις ἔσονται. Item iste Cydonij locus, lib. De Contemnendâ Morte. Καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἡ ἐσχάτη κακοδαιμονία, καὶ ὁ βόρβορος, καὶ τὸ σκότος, ᾗ κείσεσθαι τοὺς ἀμυήτους ἔχει γνώμη.

CAP. XIX.

Prohibiti autem initiari peregrini; & extra ordinem initiati Hercules, Bacchus, Dioſcuri, Aeſculapius, & Hippocrates. Sorani error indicatus. Barbari quoque excluſi his ſacris, & homicidæ, quamlibet inuoluntarij; magi item, & præſtigiatores alij: denique impij, & ſcelerati, qualeſcunque.

ARcebantur autem initio his myſterijs peregrini, neque fas initiari illos erat. Apollodorus lib. II. Ἦν δὲ οὐκ ἐξὸν ξένοις τότε μυεῖσθαι. Quæ totidem verbis Homeri Scholiaſtes Iliad. θ´. Scholiaſtes Ariſtophanis Pluto ſecundâ. Νόμος ἦν Ἀθηναίοις, μηδένα ξένον μυεῖν. Itaque cùm initiari Hercules cuperet, atque hâc lege prohiberetur, inſtituta ſunt Minora, vt ſupra dixi, quibus initiatus fuit. Atque hic primus è peregrinis initiatus. Ariſtides Orat. in Herculem. Ἔτι δ᾽ αὐτῇ (τῶν Ἀθηναίων πόλει) καὶ φιλίας συμβόλαια πρὸς Ἡρακλέα πάμπολλα ὑπῆρχεν· ἄλλα τε, καὶ ὅτι πρῶτον ξένον ἐμύησεν, ἕως ἦν ἐν ἀνθρώποις. Iterum Panathenaicâ. Ἡρακλέος ἀπελθόντος ἐξ ἀνθρώπων, ἡ πόλις καὶ νεὼς καὶ βωμοὺς ἱδρύεται πρώτη, καθάπερ καὶ πρόσθεν τοῖς μυστηρίοις ἐτίμησε πρῶτον ξένων. Et rurſum Leuctricâ I. Ἡρακλεῖ μυστηρίων μετάδοσις πρώτῳ ξένων. Præter Herculem, qui primus fuit, initiatus etiam Bacchus. Auctor Axiochi. Καὶ τοὺς

περὶ Ἡρακλέα τε καὶ Διόνυσον, κατιόντας εἰς ᾅδου, πρότερον λόγος ἐνθάδε μυηθῆναι, καὶ τὸ θάρσος τῆς ἐκεῖσε πορείας παρὰ τῆς Ἐλευσινίας ἐναύσασθαι. Dein Dioſcuris iſte quoque honos habitus, adoptante illos Aphidno, quemadmodum Herculem Pylius etiam adoptauerat. Plutarchus Theſeo. Οὐδὲν γὰρ (οἱ Τυνδαρίδαι) ἠξίωσαν, ἁπάντων κρατοῦντες, ἀλλ' ἢ μυηθῆναι. μηδὲν ἧττον Ἡρακλέους τῇ πόλει προσήκοντες. καὶ τοῦτο οὖν ὑπῆρξεν αὐτοῖς, Ἀφίδνου ποιησαμένου παῖδας, ὡς Πύλιος Ἡρακλέα. Ariſtides Eleuſiniâ. Μυηθῆναι δὲ ξένων πρώτους Ἡρακλέα, καὶ Διοσκούρους, ἀγῶνά τε γυμνικὸν γενέσθαι πρῶτον Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς. Et Æſculapio. Philoſtratus in Vitâ Apollonij lib. IV. cap. VI. Τουτὶ δὲ ἐνόμισαν Ἀσκληπιοῦ ἕνεκα, ὅτι δὴ ἐμυήσαντο αὐτὸν ἥκοντα Ἐπιδαυρόθεν ὀψὲ μυστηρίων. Pauſanias Corinthiacis. Ἀθηναῖοι τῆς τελετῆς λέγοντες Ἀσκληπιῷ μεταδοῦναι, τὴν ἡμέραν ταύτην Ἐπιδαύρια ὀνομάζουσι. Etiam Hippocrati. Exſtatque hâc de re Senatuſconſultum Athenienſium, in quo iſta ecce verba. Δεδόχθαι τῷ δήμῳ μυῆσαι αὐτὸν τὰ μυστήρια τὰ μεγάλα δημοσίᾳ, καθάπερ Ἡρακλέα τὸν Διός. Non rectè Soranus, in eius Vitâ, ſecundo id ab Hercule ipſi contigiſſe nobis tradit. Καὶ λαμπρῶν ἔτυχε τιμῶν παρὰ Κώοις, ἀλλὰ καὶ Θεσσαλοῖς, καὶ Ἀργείοις, καὶ Ἀθηναίοις· οἵτινες καὶ δεύτερον αὐτὸν ἀφ' Ἡρακλέους δημοσίᾳ τοῖς Ἐλευσινίοις ἐμύησαν, καὶ πολίτην ἔγραψαν. Nam ante Hippocratem etiam Baccho, & Dioſcuris, illud factum iam oſtendi. Poſtea admiſſi peregrini omnes, præter barbaros; idque in Medorum, & Perſarum, odium. Iſocrates Pa-

negyrico. Εὐμολπίδαι δὲ,, καὶ Κήρυκες, διὰ τὸ τούτων μῖσος, (de Medis, Perſiſque, loquitur.) καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοῖς ἀνδροφόνοις, προαγορεύουσιν. De barbaris, locus Luciani eſt Demonacte. Ἐτόλμησε δέ ποτε καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τῆς προῤῥήσεως ἀκούσας· διὰ τίνα αἰτίαν ἀποκλείουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, τοῦ τὴν τελετὴν αὐτοῖς καταστησαμένου Εὐμόλπου βαρβάρου, καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. Excluſi quoq; homicidæ. Ecce, in citatis iam Iſocratis verbis. Τοῖς ἄλλοις βαρβάροις εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοῖς ἀνδροφόνοις, προαγορεύουσιν. Theon in Paradigmatis. Κάλλιστον μὲν οὖν, καὶ τῶν μεγίστων ἀγαθῶν, τὸ μυστηρίων μετέχειν· ἀλλὰ καὶ τούτων τῶν μυστηρίων (τὸν ἀνδροφόνον) ἀποκεκλείκασι, καὶ οὐδὲ τοῖς ἀκουσίοις φόνοις παντελῶς συγγνώμην εἴασιν εἶναι. Et obſerua, nec inuoluntariæ cædi veniam fuiſſe. Magi etiam, & præſtigiatores quilibet. Philoſtratus in Vitâ Apollonij, lib. IV. cap. VI. Ὁ δὲ ἱεροφάντης οὐκ ἐβούλετο παρέχειν τὰ ἱερά. μὴ γὰρ ἄν ποτε μυῆσαι γόητα, μηδὲ τὴν Ἐλευσῖνα ἀνοῖξαι ἀνθρώπῳ μὴ καθαρῷ τὰ δαιμόνια. Ac ſimpliciter omnes impij, & ſcelerati. Itaque initio per præconem edicebatur, Ἑκὰς, ἑκὰς, ὅστις ἀλιτρός. Vel, Ἑκὰς, ἑκὰς ἔστε βέβηλοι. Lampridius in Alexandro Seuero. *In ſacris Eleuſinijs dicitur, vt nemo ingrediatur, niſi qui ſe innocentem nouit.* Inde eſt illud Theocriti, Id. III.

—— ζαλῶ δὲ φίλα γύναι Ἰασίωνα,
Ὃς τόσσων ἐκύρησεν ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι.

Suetonius Nerone, cap. XXXIV. *Peregrinatione quid. m Græciæ Eleuſinijs ſacris, quorum initiatione impij,*

impij, & ſcelerati, voce præconis ſubmouerentur, intereſſe non auſus eſt. Horatius lib. III. Od. I.

Odi profanum vulgus, & arceo.

Vbi vetus eius Interpres. *Profani, ſacris non initiati, qui à ſacris arcebantur.* Hinc inſolens illud Demetrij factum, qui Ariſtagoræ meretrici prope ipſa adyta ſellam poſuit, vt myſteria ſpectaret. Narrat Athenæus lib. IV. Ἐλευσῖνι τε μυστηρίων ὄντων ἔθηκεν αὐτῇ (τῇ Ἀρισταγόρᾳ) θρόνον παρὰ τὸ ἀνάκτορον, οἰμώξεσθαι φήσας τοὺς κωλύσοντας.

CAP. XX.

Sed nec prodere non initiatis ea licitum fuit; & ſi quis hîc deliquiſſet, ei mortem lex ſtatuebat. Diagoræ Melij proſcriptio. Aeſchyli periculum. Numenij ſomnium. Nec commune cum his quicquam ſibi quiſquam cupiebat. Ac ne ipſis quidem Dijs divulgare illa licitum. Quin vt eloqui, ita audire nefas erat. Ceres quoque nomine myſtico nuncupata. Tamen nihil apud Cretenſes occultatum.

VTque ad ſacra hæc profani non admiſſi, ita nihil etiam illis evulgare fas putatum, Lyſis in Epiſtolâ ad Hipparchum. Οὐ γὰρ θέμις ὀρέγειν τοῖς ἀπαντῶσι τὰ μετὰ τοσούτων ἀγώνων περαθέντα. οὐδὲ γὰρ βεβάλοις τὰ τᾶν Ἐλευσινίαιν θεαῖν μυστήρια διηγεῖσθαι. κατ' ἰσότητα δὲ ἄδικοι, καὶ ἀσεβέες, ἀμφότεροι

οἱ ταῦτα

οἱ ταῦτα πράξαντες. Quæ corruptiſſima hodie leguntur apud Iamblichum, lib. I. cap. XVII. Plato Theæteto. Ἄθρει δὲ περισκοπῶν, μή τις τῶν ἀμυήτων ἐπακούῃ. Quem Platonis etiam locum, etſi ſine Dialogi nomine, citat Clemens Strom. V. Diodorus Siculus lib. III. Καὶ τὰ παρεισαγόμενα κατὰ τὰς τελετὰς, περὶ ὧν οὐ θέμις τοῖς ἀμυήτοις ἱστορεῖν τὰ κατὰ μέρος. Nicetas in Gregorii Nazianzeni Orat. εἰς τὰ ἅγια φῶτα. *Nota ſunt hæc Græcæ ſuperſtitionis hierophantis, quibus inuiolabili lege interdictum erat, ne hæc atque huiuſmodi myſteria apud eos, qui his ſacris minimè initiati eſſent, evulgarent.* Huc pertinet prouerbium, Ἀττικοὶ τὰ Ἐλευσίνια. Tarrhæus. Ἀττικοὶ τὰ Ἐλευσίνια. ἐλλείπει τὸ, καθ' ἑαυτούς· λέγει δὲ Δοῦρις, ὅτι ὅταν καθ' ἑαυτοὺς συλλεγέντες τινὲς πράττωσί τι, ἐπιλέγουσιν ἑαυτοῖς· Ἀττικοὶ τὰ Ἐλευσίνια. Habes quoque apud Zenobium Cent. II. Prouerb. XXVI. Diogenianum Cent. I. Prouerb. LI. & Cent. II. Prouerb. XXXVIII. Iuſtinus initio lib. V. *Myſteria Cereris initiorum ſacra nullo magis, quàm ſilentio, ſolennia.* Tertullianus Aduerſus Valentinianos, cap. I. *Nam & illa Eleuſinia, hæreſis & ipſa Atticæ ſuperſtitionis, quod tacent, pudor eſt.* Sophocles Oed. Col.

Οὗ πότνιαι σεμναὶ τιθη-
νοῦνται τέλη
Θνατοῖσιν, ὧν καὶ χρυσέα
Κλῇς ἐπὶ γλώσσᾳ βέβακεν
Προσπόλων Εὐμολπιδᾶν.

Vbi Scholiaſtes. Ἐπεὶ ἄρρητα τὰ μυστήρια, καὶ καθάπερ

περ κλεῖσιν ἡ γλῶσσα κατείληπται, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐξενεγκεῖν. Gregorius Nazianzenus Orat. XXXIX. Οἶδεν Ἐλευσὶς ταῦτα, καὶ οἱ τῶν σιωπωμένων, καὶ σιωπῆς ὄντως ἀξίων, ἐπόπται. Hermias Διασυρμῷ τῶν ἔξω φιλοσόφων. Πυθαγόρας, καὶ οἱ τούτου συμφυλέται, σεμνοὶ, καὶ σιωπηλοὶ, παραδιδόασιν ἄλλα μοι δόγματα, ὥσπερ μυστήρια. Mucius apud Dionyſium Halicarn. lib. V. Δήμῳ μὲν φράζειν, ἃ διανοοῦμαι πράττειν, οὐκ ἀσφαλὲς, μή τις ἴδια κέρδη περιβαλόμενος, πρὸς τοὺς πολεμίους αὐτὰ ἐξενέγκῃ, δέον αὐτοῖς ὥσπερ μυστηρίου ἀπορρήτου φυλακῆς. Inde eſt iſtud Senecæ Hippolyto.

Iactare tacitis conſcias ſacris faces.

Et Statij Sylu. IV. Carm. VIII.

Votiuam taciti quaſſamus lampada myſtæ.

Ouidius de Arte Amandi, lib. II.

Quis Cereris ritus audet vulgare profanis?

Mercurius Triſmegiſtus lib. XIII. Πρόσεχε, παῖ. ἀῤῥήτων γὰρ ἐπακούεις μυστηρίων. Hinc eſt illud Auguſti factum, quod Suetonius nobis narrat in eius Vitâ, cap. XCIII. *Athenis initiatus, cùm poſteà Romæ pro tribunali de priuilegio ſacerdotum Atticæ Cereris cognoſceret, & quædam ſecretiora proponerentur, dimiſſo concilio, & coronâ circumſtantium, ſolus audijt diſceptantes.* Heſychius. Μύστης, τελούμενος, σιωπηλός. Inde Μυστηριώδης σιωπὴ, apud Eunapium in Iuliano. Καταπληξάντων δὲ ὥσπερ διοσημίαν, καὶ σιωπῆς καταχεχυμένης μυστηριώδους. Et, Ἐν μυστηρίῳ κατέχειν, apud Iuſtinum Martyrem in Epiſtolâ ad Diognetum. Ἐν ὅσῳ μὲν οὖν κατεῖχεν ἐν μυστηρίῳ, καὶ διετήρει τὴν αὐτοῦ βουλὴν, ἀμελεῖν ἡμῶν, καὶ

ἀφροντιστεῖν, ἐδόκει. Basilius Magnus in Psalmum XLV. Ὑπὲρ ἀπορρήτων, καὶ τῶν ἐν μυστηρίῳ κεκρυμμένων. Et Aretæus malagma quoddam suum secretius, hinc petitâ ratione, Μυστήριον vocat. Locus est χρονίων παθῶν θεραπ. lib. II. cap. VII. Καὶ τὸ μάλαγμα, ἐπίκλησιν τὸ χλωρόν· καὶ τοὐμὸν, τὸ μυστήριον. Quod si quis hæc divulgasset, ei mortem lex statuebat. Sopater in Diuis. Quæst. Νόμος, τὸν ἐξειπόντα τὰ μυστήρια τεθνάναι. Hinc proscriptus ab Atheniensibus fuit Diagoras Melius, ac propositum talentum vnum ei, qui interfecisset ipsum: duo, qui viuum adduxisset. Suidas in Διαγόρας ὁ Μήλιος. Ἐκήρυξαν κατ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν χαλκῇ στήλῃ ἔγραψαν· τῷ μὲν ἀποκτείναντι, τάλαντον λαμβάνειν· τῷ δὲ ἄγοντι, δύο. ἐκηρύχθη δὲ τοῦτο, διὰ τὸ ἀσεβὲς αὐτοῦ· ἐπεὶ τὰ μυστήρια πᾶσι διηγεῖτο, κοινοποιῶν αὐτὰ, καὶ μικρὰ ποιῶν, καὶ τοὺς βουλομένους μυεῖσθαι ἀποτρέπων. Quæ ijsdem verbis Scholiastes quoque Comici Auibus dicit. Ac respexit Athenagoras in Legatione. Διαγόρα μὲν γὰρ εἰκότως ἀθεότητα ἐπεκάλουν Ἀθηναῖοι, μὴ μόνον τὸν Ὀρφικὸν εἰς μέσον κατατιθέντι λόγον, καὶ τὰ ἐν Ἐλευσῖνι δημοσιοῦντι μυστήρια. Etiam Æschylus, cùm nonnulla de mysterijs in tragœdijs quibusdam divulgasse videretur, in extremum mortis discrimen adductus fuit. Eustratius ad Ethic. Nicomach. lib. III. cap. I. Δοκεῖ Αἰσχύλος λέγειν μυστικά τινα ἔν τε ταῖς Τοξότισι, καὶ Ἱερείαις, καὶ ἐν Σισύφῳ Πετροκυλιστῇ, καὶ ἐν Ἰφιγενείᾳ, καὶ ἐν Οἰδίποδι. ἐν γὰρ τούτοις πᾶσι περὶ Δήμητρος λέγων, τῶν μυστικωτέρων περιεργότερον ἅπτεσθαι ἔοικε. λέγει δὲ καὶ περὶ

Αἰσχύ-

Αἰσχύλου. Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ Ὁμήρου, ὡς κινδυνεύοντος ἐπὶ σκηνῆς ἀναιρεθῆναι, ἐπὶ τῷ τῶν μυστικῶν προφέρειν τινὰ δοκεῖν, εἰ μὴ προαισθόμενος κατέφυγον ἐπὶ τὸν τοῦ Διονύσου βωμόν, καὶ Ἀρεοπαγιτῶν αὐτὸν παραιτησαμένων, ὡς ὀφείλοντα κριθῆναι πρῶτον. Clemens Strom. II. Ὡς Αἰσχύλος, τὰ μυστήρια ἐπὶ σκηνῆς ἐξειπών, ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κριθείς, οὕτως ἀφείθη, ἐπιδείξας αὐτὸν μὴ μεμυημένον. Et Numenio numinum ob hanc rem offenſam ſomnium oſtendit, quod Macrobius nobis refert, in Somn. Scip. lib. I. cap. II. *Numenio denique inter Philoſophos occultiorum curioſiori, offenſam numinum, quod Eleuſinia ſacra interpretando vulgauerit, ſomnia prodiderunt. Viſo ſibi ipſas Eleuſinias Deas habitu meretricio ante apertum lupanar videre proſtantes: admirantiq́, & cauſas non conuenientis numinibus turpitudinis conſulenti, reſpondiſſe iratas; ab ipſo ſe adyto pudicitiæ vi abſtractas, & paſſim adeuntibus proſtitutas.* Adeoque nihil ſibi cum eo commune cupiebant, qui hîc peccaſſet; immò ne domum quidem, aut iter. Hinc Horatius lib. III. Od. II.

—— vetabo, qui Cereris ſacrum
Vulgârit arcanæ, ſub iiſdem
Sit trabibus, fragilemq́ mecum
Soluat phaſelum. ——

Quin ſilentium hoc adeò neceſſarium omnes arbitrari, vt ne ipſis quidem Dijs enarrare fas putarent. Hoc Tibulli iſta innuunt, lib. III. Eleg. V.

Non ego tentaui, nulli temeranda Deorum,
Audax laudandæ ſacra docere Deæ.

Atque vt proloqui crimen erat, ita audire. Apuleius Milesiâ XI. *Quæris forsitan anxiè, quid deinde dictum, quid factum? dicerem, si dicere liceret; cognosceres, si liceret audire. sed parem noxam contraherent aures, & linguæ, temerariæ curiositatis*. Pausanias Atticis, vbi de Eleusine agit. Τὰ δὲ ἐντὸς τοῦ τείχους τοῦ ἱεροῦ, τό τε ὄνειρον ἀπεῖπε γράφειν, καὶ τοῖς οὐ τελεσθεῖσιν ὅπως ὧν θέας εἴργονται, δῆλα δή που μηδὲ πυθέσθαι μετεῖναι σφίσιν. Inde est illud apud Catullum.

Orgia, quæ frustra cupiunt audire profani.

Hinc est, quod *Verenda* dicitur Eleusis apud Sidonium, Carm. IX.

Non cum Triptolemo verendam Eleusin.

Quin ipsa Ceres in his sacris non Δημήτηρ, suo nomine; verùm Ἄχθεια, mysticè dicta. Habes in Hesychij Glossis. Ἄχθεια, ἡ Δημήτηρ, μυστικῶς. Atque hæc ita apud Athenienses sese, Græcosque omnes, habuere; nisi quod apud Cretenses divulgare ea licitum, quod & illi testimonium esse volebant, originem eorum sibi deberi. Diodorus Siculus auctor, Bibliothecæ lib. V. Περὶ μὲν οὖν τῶν θεῶν οἱ Κρῆτες τῶν παρ' αὐτοῖς λεγομένων γεννηθῆναι τοιαῦτα μυθολογοῦσι. τὰς δὲ τιμὰς, καὶ θυσίας, καὶ περὶ τὰ μυστήρια τελετὰς, ἐκ Κρήτης εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους παραδεδόσθαι λέγοντες, τοῦτο φέρουσιν, ὡς οἴονται, μέγιστον τεκμήριον· τήν τε γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἐν Ἐλευσῖνι γινομένην τελετὴν, ἐπιφανεστάτην οὖσαν σχεδὸν ἁπασῶν, καὶ τὴν ἐν Σαμοθράκῃ, καὶ τὴν ἐν Θράκῃ ἐν τοῖς Κίκοσιν, ὅθεν ὁ καταδείξας Ὀρφεὺς ἦν, μυστικῶς παραδίδοσθαι. κατὰ δὲ

τὴν

τὴν Κρήτην ἐν Κνωσσῷ νόμιμον ἐξ ἀρχαίων εἶναι φανερῶς τὰς τελετὰς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι, καὶ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐν ἀπορρήτῳ παραδεδομένα, παρ᾽ αὐτοῖς μηδένα κρύπτειν τῶν βουλομένων τὰ τοιαῦτα γινώσκειν.

CAP. XXI.

Quando inchoata myſteria; &, quot dies agitata. Polyænus reſtitutus.

DIxi ſupra quonam menſe agi ſolita; nunc de die, quo incepta; & quot dies agitata, eſt dicendum. Ac quo die inchoata, age primùm oſtendamus. Plutarchus in Alexandro, vbi pugnam ad Arbela commemorat, vndecimo die poſt myſteriorum initium commiſſam eam nobis refert. Ecce verba. Ἡ μὲν οὖν σελήνη τοῦ Βοηδρομιῶνος ἐξέλιπεν, περὶ τὴν τῶν μυστηρίων τῶν Ἀθήνησιν ἀρχήν. ἑνδεκάτῃ δὲ ἀπὸ τῆς ἐκλείψεως νυκτὶ, τῶν στρατοπέδων ἐν ὄψει γενομένων, Δαρεῖος μὲν ἐν ὅπλοις συνῆγε τὴν δύναμιν, ὑπὸ λαμπάδων ἐπιπορευόμενος τὰς τάξεις. In Camillo verò dicit XXVI die factum. Τοῦτο δ᾽ αὖ πάλιν Πέρσαι μηνὸς Βοηδρομιῶνος, ἕκτῃ μὲν ἐν Μαραθῶνι, τρίτῃ δ᾽ ἐν Πλαταιαῖς ἅμα καὶ περὶ Μυκάλην ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. πέμπτῃ δὲ φθίνοντος, ἐν Ἀρβήλοις Ἀθηναῖοι. τὴν περὶ Νάξον ἐνίκων ναυμαχίαν, ἧς Χαβρίας ἐστρατήγει, τοῦ Βοηδρομιῶνος περὶ τὴν πανσέληνον. Ergo ſi his XXVI diebus vndecim detrahas, habebis menſis decimum quintum;

in quem myſteriorum initium incidiſſe, ex Plutarcho iam accipimus. Sed per quot dierum ſpatium agitata? Non hoc certò affirmauerim. Corruptiſſimus eſt omninò Polyæni quidam locus, qui XXXIX ſtatuit. Exſtat iſte libro III. Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα. αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἦν μία τῶν λθ´ μυστηρίων. Itane plus menſe toto impenſum ſacris iſtis fuerit? Ne quis credat. Certè nimium exerrat numerus; vereorque, ne hîc factum, quod in explicandis ſomnijs alibi Artemidorus tradit, nouem fieri triginta nouem. Idque arbitror; & ſcribendum, τῶν θ´ μυστηρίων. Nam nouem dies obſeruaſſe mihi videor; ac de quibuſdam, certa dicam; de quibuſdam, coniecturâ tantùm vtar: cuius mihi venia danda, in re obſcura; & quam primus, ſine duce, inueſtigo.

CAP. XXII.

Primus dies, Ἀγυρμὸς dictus. Plutarchi locus reſtitutus, Eoque initiatio facta.

ERgo, vt à me oſtenſum, primus myſteriorum dies in decimum quintum menſis incidit. Nomen verò illi, Ἀγυρμός. Heſychius luculentus teſtis. Ἀγυρμὸς, ἐκκλησία, συγκρότησις. ἔστι δὲ πᾶν τὸ ἀγειρόμενον. καὶ τῶν μυστηρίων ἡμέρα πρώτη.

Corrup-

Corruptum ego illud video apud Plutarchum, in Demetrio; vbi de eo, initiari cupiente. Στρατοκλέους γνώμην εἰπόντος, Ἀνθεστηριῶνα τὸν Μουνυχιῶνα ψηφισαμένους καλεῖν, καὶ νομίζειν, ἐτέλουν τῷ Δημητρίῳ τὰ πρὸς ἀγοράν. Nam quid hoc eſt? ἐτέλουν τῷ Διονύσῳ τὰ πρὸς ἀγοράν. Neque iniuriâ ſeſe torquet hîc vir magnus, Iſaacus Caſaubonus, Omninò reſcribendum cenſeo. ἐ.τ. Δ. τὰ πρὸς ἀγυρμόν. Vult enim dicere, præparaſſe ipſos Demetrio, quæ ad inchoanda myſteria, & initiandum eum, neceſſaria. Quippe primo illo die initiatio fieri ſolita; cuius ritus iam explicui capp. x. & xi. Ac reſpectum huc exiſtimo à Dionyſio Halicarn. Antiquit. Rom. lib. II. Ἑορτή τε παρ' αὐτοῖς οὐδεμία μελανείμων ἢ πένθιμος ἄγεται, κοπετοὺς ἔχουσα καὶ θρήνους γυναικῶν ἐπὶ θεοῖς ἀφανιζομένοις, ὥσπερ Ἕλλησιν ἐπιτελεῖται περί τε Περσεφόνης ἁρπαγὴν, καὶ τὰ Διονύσου πάθη, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. οὐδ' ἂν ἴδοι τις παρ' αὐτοῖς, καίτοι διεφθαρμένων τῶν ἐτῶν ἤδη, οὐ θεοφορήσεις, οὐ κορυβαντιασμοὺς, οὐκ ἀγυρμοὺς, οὐ βακχείας, καὶ τελετὰς ἀποῤῥήτους.

CAP. XXIII.

Secundus verò, Ἄλαδε μύσται appellatus. Hesychius emendatus, & Polyænus. Chabriæ hoc die victoria naualis, omenque ab eo ex nomine captum. Plutarchi locus emendatus.

SEcundus, mensis decimus sextus, Ἄλαδε μύσται nuncupatus; quia, vt colligo, admonere præco sacrorum illos solitus, vti ad mare se conferrent. Est Hesychij locus quidam, è quo capio; sed corruptè hodie editur. Ἄλα * δένυσται. ἡμέρα τις τῶν Ἀθήνησι μυστηρίων. Nisi me coniectura fallit, rescribendum. Ἄλαδε μύσται. Et clarissimè Polyænus nos docuerat; sed corrupta valdè verba: ac partem eorum iam restitui supra, cap. XXI. partem verò nunc restituam. Exstant Strategematum III. vbi de nauali victoriâ Chabriæ agit, apud Naxum reportatâ. Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος ἕκτη ἐπὶ δέκα. αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἦν μία τῶν λθ΄ μυστηρίων. οὕτω γέ τοι καὶ Θεμιστοκλῆς τοῖς Πέρσαις ἐναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα. ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔσχον τὸν Ἴακχον γολλάδα μύσται. De dierum ibi numero, per quos celebrata mysteria, emendationem meam iam proposui; restant duo in fine verba, item mendosa; & in medio, vnde auulsa, reponenda. Itaque totus iste locus sic legendus. Χαβρίας περὶ Νάξον ναυμαχῶν, ἐνίκησε

ἐνίκησε Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα. αὐτὴν ἡμέραν ἐπιτήδειον τῇ ναυμαχίᾳ κρίνας, ὅτι ἦν μία τῶν μυστηρίων, Ἅλαδε μύσται. οὕτω γέ τοι καὶ Θεμιστοκλῆς τοῖς Πέρσαις ἐναυμάχησε περὶ Σαλαμῖνα. ἀλλὰ οἱ μὲν περὶ Θεμιστοκλέα σύμμαχον ἔσχον τὸν Ἴακχον. Affirmauerim, veram hanc lectionem esse; sed iudicio tamen Lectoris eruditi, eiusque qui iudicio valeat, rem permitto. Et vis rei fundamentum? Chabrias sibi eo mysteriorum die pugnâ nauali decertandum existimauit; quasi ipso illius nomine, quo ad mare vocabatur, inuitatus; & omen quoque victoriæ inde aliquod capiens. Porrò quod victoriam istam Chabriæ attinet, vt hoc obiter etiam dicam, iste item Plutarchi locus Phocione est. Πρώτην οὖν ἐκείνην ναυμαχίαν ἡ πόλις αὐτὴ δι' αὑτῆς ἀγωνισαμένη τοῖς Ἕλλησι μετὰ τὴν ἅλωσιν, καὶ κατατυχοῦσα, τόν τε Χαβρίαν ὑπερηγάπησε, καὶ τοῦ Φωκίωνος, ὡς ἀνδρὸς ἡγεμονικοῦ, λόγον ἔσχεν. ἐνίκων δὲ μεγάλοις μυστηρίοις, καὶ παρέσχεν οἰνοχόημα Χαβρίας Ἀθηναίοις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Βοηδρομιῶνος. Ac corrigendus omninò idem, lib. De Gloriâ Athen. Ἕκτῃ μὲν ἱσταμένου Βοηδρομιῶνος εἰσέτι νῦν τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην ἡ πόλις ἑορτάζει. ἕκτῃ δ' ἐπὶ δέκα μηνὸς οἰνοχοεῖται τὸ Χαβρίου περὶ Νάξον ἐπινίκια ναυμαχίας. Minùs rectè est in vulgatis. Ἕκτῃ δὲ μηνὸς οἰνοχοεῖται. Ortum mendum è numerorum confusione, ς' & ις'.

CAP. XXIV.

Tertio die sacra facta, & mullus ei immolatus, isq́ Aexonicus, tanquam cæteris præstantior. Itaq́ sacer ille Cereri, duabus de causis; neq́ eum gustabant mystæ. Additum hordeum, è campo Rhario. Nec fas quicquam foras abijcere, aut Iunonis sacerdoti inde gustare; eiusq́ templum claudi solitum, cùm Cereris sacra peragerentur: vt & Cereris, cùm Iunoni sacra fierent, Omnia ei immolata, Θύα *dicta.*

IN tertium diem, qui mensis decimus septimus erat, sacra facta collocabimus; nam hæc reliquis præmissa, vt religiosi erant Athenienses, vero simile. Immolabant autem mullum; ideoq́ue inter ea, quæ in sacris Eleusinijs fieri solita, refert Melanthius, Περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων. Videmus apud Athenæum, lib. VII. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν τοῖς Περὶ θεῶν, τῇ Ἑκάτῃ (eadem hæc cum Cerere, & Dianâ; vnde etiam Τρίμορφος dicta.) φησὶ θύεσθαι τρίγλην, διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰκειότητα. τρίμορφος γὰρ ἡ θεός. Μελάνθιος δ' ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, καὶ τρίγλην, καὶ μαινίδα. Hoc est, quod Phurnutus ait, vbi de Dianâ agit. Καθιέρωσαν δὲ καὶ τρίγλην αὐτῇ, διὰ τοὔνομα. Et erat ille non quilibet mullus, sed Æxonensis. Obseruo ex Nausicrate Ναυκλήροις, cuius fragmentum istud producit Athenæus,

næus, libro citato. Ναυσικράτης δ' ὁ κωμῳδοποιὸς ἐπαινεῖ τὰς Αἰξωνικὰς τρίγλας ἐν Ναυκλήροις, λέγων οὕτως.

——μετ' αὐτῶν εἰσὶν ἐκπρεπεῖς φύσιν
Αἱ ξανθοχρῶτες, ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς
Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται.
Αἷς καὶ θεὰν τιμῶσι φωσφόρον κόρην,
Δείπνων ὅταν πέμπωσι δῶρα ναυτίλοι.
Τρίγλας λέγεις. ——

Ideò autem Æxonensis mullus capiebatur, tanquam qui præstaret cæteris. Vides in citatis Nausicratis versibus.

——ἃς κλύδων Αἰξωνικὸς
Πασῶν ἀρίστας ἐν τόποις παιδεύεται.

Cratinus Trophonio.

Οὐδ' Αἰξωνίδ' ἐρυθρόχρων ἐσθίειν ἔτι
Τρίγλην. ——

Hesychius. Αἰξωνίδα τρίγλην. δοκοῦσι κάλλισται εἶναι αἱ Αἰξωνικαὶ τρίγλαι. Itaque sacer Cereri mullus habebatur, & à mystis colebatur. Plutarchus De Solertiâ Anim. Τρίγλην δὲ τοὺς ἐν Ἐλευσῖνι μύστας σεβομένους ἴστε. Ælianus duas nobis huius rei causas tradit, Hist. Anim. lib. IX. cap. LI. Τρίγλης πέρι ἀνωτέρω εἶπον. ὃ δὲ οὐκ εἶπον, νῦν ἐρῶ. ἐν Ἐλευσῖνι τιμὰς ἔχει ἐκ τῶν μυουμένων. καὶ διπλοῦς ὁ λόγος τῆς αἰτίας τῆσδε. οἱ μέν φασιν, ἐπεὶ τρὶς τοῦ ἔτους τίκτει. οἱ δὲ, ἐπεὶ τὸν λαγὼν ἐσθίει, ὅσπερ ἀνθρώπῳ θανατηφόρος. Itaque neque gustabant mullum. Idem Ælianus Operis citati eodem libro, cap. LXV. Τῆς δὲ τρίγλης οὐκ ἂν γεύσαιντο οἱ αὐτοὶ μύσται. In his

 sacris

ſacris ad molas, & liba, hordeum quoque adhibebatur, quod in campo Rhario natum. Pauſanias Atticis, vbi de Eleuſine agit. Τὸ δὲ πεδίον τὸ Ῥάριον πρῶτον σπαρῆναι λέγουσι, καὶ πρῶτον αὐξῆσαι καρπούς. καὶ διὰ τοῦτο οὐλαῖς ἐξ αὐτοῦ χρῆσθαι, καὶ ποιεῖσθαι πέμματα εἰς τὰς θυσίας καθέστηκεν. Atque ex ijs nihil foras abijcere licitum. Scholiaſtes Comici Equitibus. οὐκ ἐξῆν τὰ θυόμενα Δημήτρι καὶ Περσεφόνῃ ἔξω ἀφιέναι. Neque ex his guſtare quicquam fas Iunonis ſacerdoti; quin templum eius Deæ, cùm Cereri fieret, claudebatur: vt & Cereris, cùm Iunoni ſacra facerent. Seruius Æneid. IV. *Cùm Eleuſinæ Cereris ſacrum fit, ædes Iunonis clauditur; item, cùm Iunoni Eleuſinæ fit, templum Cereris clauditur: nec ſacerdoti Iunonis licet guſtare, vnde Cereri ſit libatum.* Quæ autem Cereri, ac Proſerpinæ, immolata; ea Θύα appellata. Habes in Heſychij Gloſſis. Θύα, ἀρτύματα, Κύπριοι. ἔνιοι, τὰ ἀρώματα. Καλλίμαχος. Εὔπολις, τὰ πέμματα. λέγεται δὲ καὶ τὰ θυόμενα ταῖν θεαῖν.

CAP.

CAP. XXV.

Die quarto calathi proceſſio erat, qui curru vehebatur, bobus trahentibus. Hunc cum ciſtis mulieres ſequebantur. Eæ ciſtæ faſcijs puniceis redimitæ, quidq́; in ijs occultatum. Ac cur mala in illis Punica, & papauer. Strabi Galli error oſtenſus.

QVarto die, qui octauus decimus menſis, calathi proceſſio fuit, vt exiſtimo. Eius mentio apud Callimachum eſt, Hymno citato.

Τῶ καλάθω κατιόντος ἐπιφθέγξασθε γυναῖκες,
Δάματερ μέγα χαῖρε, πολύτροφε, πουλυμέδιμνε.
Τὸν κάλαθον κατιόντα χαμαὶ θάσησθε βέβαλοι,
Μηδ' ἀπὸ τῶ τέγεος, μηδ' ὑψόθεν αὐγάσσησθε,
Μὴ παῖς, μηδὲ γυνὰ, μηδ' ἃ κατεχεύατο χαίταν.
Μὴ τόκ' ἀπ' αὐαλέων στομάτων πτύωμες ἄπαστοι,
Ἕσπερος ἐκ νεφέων ἐσκέψατο πανίκα νεῖται.

Et obſerua; inter procedendum acclamatum à mulieribus fuiſſe, χαῖρε Δήμητερ. Deinde humi ſpectare profanos debuiſſe, non è tectis, alijſve locis editis; nec ſpuendum tum fuiſſe: deinde circa veſperam id factum. Erat verò calathi repræſentatio, quo Proſerpina flores lectos repoſuerat. Clemens meminit in Protreptico. Καὶ τὰ Φερεφάττης ἀνθολόγια διηγήσομαί σοι, καὶ τὸν κάλαθον, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τὴν ὑπὸ Ἀϊδωνέως. Vehebatur autem calathus curru. Scholiaſtes Callimachi,

loco citato. Ἔθος ἦν ἐν Ἀθήναις, ἐν ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ, ἐπὶ ὀχήματος φέρεσθαι καλάθιον, εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος. Et incedebat tardè hic currus, trahentibus bobus; eſtque hic intelligendus, de quo Virgilius Georg. I.

Tardaq́ Eleuſinæ matris voluentia plauſtra.

Habebat autem non rotas radiatas, quemadmodum alij; ſed tympana, axi cohærentia, & cantho ferreo iuncta. Probus ad citatum Virgilij locum. *Imperiti ea ploſtra appellant. Sunt enim vehicula, quorum rotæ non ſunt radiatæ; ſed tympana, cohærentia axi, & iuncta cantho ferreo. Axis autem cum rotâ voluitur; nam rotæ circa eiuſdem cardinem adhibentur. Hoc vehiculum in ſacris Cereris arcanæ, quæ Eleuſina appellatur, ab oppido Eleuſine Attico; & id ducunt boues.* Poſt hunc fœminæ incedebant, ciſtas myſticas baiulantes. Suidas meminit. Κιστοφόρος. ἔοικε ἱερὰς τὰς κίστας τοῦ Διονύσου, καὶ τῶν θεῶν. Catullus in Carmine De Nuptijs Pelei.

Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis.

Et alluſit Ouidius De Arte, lib. II.

Condita ſi non ſunt Veneris myſteria ciſtis,
Nec caua veſanis ictibus æra ſonant;
Attamen inter nos medio verſantur in vſu,
Sed ſic, inter nos vt latuiſſe velint.

Hinc Μυστιπόλοι ταλάροιο dicuntur Nonno, Dionyſ. XIII.

Οἵ τ' ἔχον ἀγλαόπαιδος Ἐλευσίνην χθόνα Δηοῦς
Μυστιπόλοι ταλάροιο. ——

Erantque illæ faſcijs purpureis redimitæ. Obſeruo

seruo apud Plutarchum in Phocione. Τότε δὲ περὶ τὰς ἡμέρας ἐκείνας αἱ ταινίαι μὲν, αἷς περιελίττουσι τὰς μυστικὰς κοίτας, βαπτόμεναι, θάψινον ἀντὶ φοινικοῦ χρῶμα, καὶ νεκρῶδες, ἀνήνεγκαν. Et in his reconditæ sesamides, pyramides, lanæ elaboratæ, liba multis distincta vmbilicis, micæ aliquot salis, draco, mala Punica, corda, ferula, hederæ, placentæ, & papauera. Clemens Protreptico. Οἷαι δὲ καὶ αἱ κίσται αἱ μυστικαί; δεῖ γὰρ ἀπογυμνῶσαι τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ τὰ ἄρρητα ἐξειπεῖν. οὐ σησαμαῖ ταῦτα, καὶ πυραμίδες, καὶ τολύπαι, καὶ πόπανα πολυόμφαλα, χόνδροί τε ἁλῶν, καὶ δράκων, ὄργιον Διονύσου Βασσάρου; οὐχὶ δὲ ῥοιαὶ πρὸς τοῖσδε, καὶ καρδίαι, καὶ νάρθηκές τε, καὶ κιττοί; πρὸς δὲ καὶ φθοῖς, καὶ μήκωνες; ταῦτ' ἔστιν αὐτῶν τὰ ἅγια. Ad mala Punica quod attinet, meminit eorum Artemidorus, Onirocrit. lib. I. cap. LXXV. Ῥοιαὶ δὲ, τραυμάτων εἰσὶ σημαντικαὶ, διὰ τὸ χρῶμα. καὶ βασάνων, διὰ τὰς ἀκάνθας. καὶ δουλείας, καὶ ὑποταγῆς, διὰ τὸν ἐν Ἐλευσῖνι λόγον. Causam video à Proserpinæ facto, quæ apud Plutonem mali Punici granum edisse dicebatur. Apollodorus lib. I. Ὁ Πλούτων, ἵνα μὴ πολὺν χρόνον παρὰ τῇ μητρὶ καταμείνῃ, ῥοιᾶς ἔδωκεν αὐτῇ φαγεῖν κόκκον. Lutatius ad Theb. III. *Cùm filiam suam Ceres raptam à Dite comperisset, conquesta, à Ioue impetrauit, vt ei filia redderetur; ita tamen, si nihil apud inferos gustauisset. & cùm in eo fuisset, vt matrem filia sequeretur, Ascalaphus, qui apud inferos erat, dixit Proserpinam è pomario Ditis è malo Punico gustasse tria grana.* Et huc respectum à Lucano, lib. VI.

Eloqua r immenso terræ sub pondere, quæ te
Contineant, Ennæa, dapes; quo fœdere mæstum
Regem noctis ames; quæ te contagia passam
Noluerit reuocare Ceres. ——

De papauere, Cereri sacro, & causâ rei, habes apud Phurnutum, vbi de illâ deâ agit. Ἀναλιθέασι δ' αὐτῇ καὶ τὰς μήκωνας, κατὰ τὸν λόγον. τό, τε γὰρ στρογγύλον, καὶ περιφερὲς, αὐτῶν παρίστησι τὸ σχῆμα τῆς γῆς, σφαιροειδοῦς οὔσης. ἥ, τε ἀνωμαλία τὰς κοιλότητας, καὶ τὰς ἐξοχὰς τῶν ὀρῶν. Inde nimirum *Cereale* dixit Virgilius Georg. I.

Nec non & lini segetem, & Cereale papauer,
Tempus humi tegere. ——

Vbi Seruius causam non vnam addit. *Cereale papauer; vel, quod est esui, sicut frumentum: vel, quo Ceres vsa est, ad obliuionem doloris. Nam ob raptum Proserpinæ vigilis, gustato eo, acta est in soporem. vel, quia Miconem Atheniensem dilexit Ceres; &, transfiguratum in papauerem, tutelæ suæ iusserit reseruari. vel, quia pani aspergatur.* De doloris obliuione, in inquirendâ filiâ Proserpinâ, est Strabi Galli etiam locus, Horti Carm. XV.

Et Cereale quidem nugarum in parte papauer
Hâc memorare placet, quod raptæ mæsta puellæ
Mater, vt immensis optata obliuia mentem
Exuerent curis, fertur Latona vorasse.

Sed in eo haud parum errat, quod pro Cerere Latonam dicat. Porrò *Cereale* item nominauit Columella, lib. X.

Allia

Allia cum cepis, Cereale papauer anetho
Iungite. ———

CAP. XXV.

Quinto die cum facibus mystæ incedebant; viri pariter, fœminæq́. Noctu autem id factitatum; & faces quoque dedicatæ, certatumq́ de earum magnitudine. Dein quamobrem res hæc omnis instituta.

QVintus dies, qui in mensis decimum nonum incidebat, is fuisse videri potest, cui ἡ τῶν λαμπάδων ἡμέρα nomen fuit. Fulgentius indicat, Mytholog. lib. I. *Hanc (Proserpinam) etiam mater cum lampadibus raptam quærere dicitur, vnde &* LAMPADVM DIES *Cereri dedicatus est*. Tunc nimirum cum facibus accensis incedebant. Hinc istud Statij, Sylu IV. Carm. VIII.

Tuq́ Actæa Ceres, cursu cui semper anhelo
Votiuam taciti quassamus lampada mystæ.

Iuuenalis Sat. XV.

——— *quis enim bonus, & face dignus*
Arcanâ, qualem Cereris vult esse sacerdos.

Quo loco Interpres eius Vetus. Arcanâ *dicit, mysticâ; nam in templo Cereris sibi inuicem facem cursores tradunt*. Claudianus De Raptu Proserpinæ, in initio lib. I.

——— templumq́ remugit
Cecropidûm, ſanctaſq́ faces extollit Eleuſis.

Et alludit Ariſtophanes Ranis.

——— καὶ δᾴδων γέ με
Αὔρά τις περιέπνευσε μυστικωτάτη.

Nec viri tantùm faciebant, ſed & fœminæ. Obſeruo apud Senecam Hippolyto, vbi ita de ſe Phædra.

Non colere donis templa votiuis libet;
Non inter aras, Atthidum miſtam choris,
Iactare tacitis conſcias ſacris faces.

Ab his facibus λαμπάδες ἀκταὶ Sophocli Oed. Col.

——— ἢ πρὸς Πυθίαις,
Ἢ λαμπάσιν ἀκταῖς. ———

Vbi Scholiaſtes. Καὶ εἴη, λαμπάσιν ἀκταῖς λέγων, λαμπαδευομέναις, καὶ καταλαμπομέναις ὑπὸ τῆς μυστικῆς φλογός. Æſchylus in re eâdem.

Λαμπραῖσιν ἀστραπαῖσι λαμπάδων σθένος.

Et id noctu factitatum. Ariſtides clarè indicat Eleuſiniâ. Ὦ δᾷδες, ὑφ᾽ οἵων ἀνδρῶν ἀπέσβεσθε. ὢ δεινὴ, καὶ ἀφεγγὴς, ἡμέρα, ἣ τὰς φωσφόρους νύκτας ἐξεῖλες. Quin ciues etiam faces Deæ dedicabant, de magnitudine inter ſeſe concertantes. Inde ſunt iſta Theophraſti in Eth. Charact. cap. περὶ ἀδολεσχίας. Δάμιππος μυστηρίοις μεγίστην δᾷδα ἔστησε. Nempe hoc facto repræſentabant errantem cum face ab Ætnâ accenſâ Cererem. Lactan-

tius

tius lib. I. cap. XXI. *Sacra verò Cereris Eleusinæ, non sunt his dissimilia. Nam sicut ibi Osiris puer planctu matris inquiritur, ita hîc ad incestum patrui matrimonium rapta Proserpina. quam quia facibus ex Aetnæ vertice accensis quæsisse in Siciliâ Ceres dicitur, iccircò sacra eius ardentium tædarum iactatione celebrantur.* Iustinus Martyr Ad Græcos Orat. II. Ὁ μὲν Πλούτων τὴν Κόρην ἥρπασε, καὶ ἡ Δήμητρα, ἀλωμένη κατὰ τὰς ἐρήμους, τὸ τέκνον ἐζήτει. καὶ τοῦτον τὸν μῦθον εἰς ὕψος ἦγαγε τὸ ἐν Ἐλευσῖνι πῦρ.

CAP. XXVII.

Sexto Iacchum producebant. Claudianus hallucinatus. Iacchus myrto hîc coronatus, & non hederâ. Dies ex re Ἴακχος dictus. Deductio autem à Ceramico vsq; Eleusinem facta, idq; per fora. Iacchus manu facem gestans fingebatur, & quam ob rem. Ac templum sibi proprium habebat. Deductusq; cum choreis, saltu, ac cantu; qui item Ἴακχος nuncupatus. Etiam cum æris sono. Qui ducebant, aquâ è Proserpinæ Rheto lustrabantur. Iacchus verò hic Iouis, Cererisq;, filius. Arriani eâ in re error ostensus. Cuiq; producendi eius cura data Ἰακχαγωγὸς nominatus. Porta, quâ exire soliti, Ἱερὰ dicta; obiterq;, quâ cadauera efferebantur, quomodo appellata fuerit, indicatum: & Theophrastus emendatus. Via quoq; Ἱερὰ dicta; ac Plutarcho eius nomen restitutum. Polemonisq; de eâdem liber proprius. Suburbium etiam Ἱερὰ Συκῆ indigetatum; in quo mystæ, Eleusine redeuntes, interquiescere consueuerunt. In viâ Cephissus, ponte stratus; in quo scommata spectatores desidentes in prætereuntes mystas iaciebant. Vnde Γεφυρίζειν dictum, & Γεφυρισμός. Vltra pontem, quâ intrabant Eleusina, Μυστικὴ Εἴσοδος vocabatur. Pòst, munitâ Deceleâ, ac terrestri itinere clauso, mari Iacchus duci cœpit; nisi quod semel Alcibiades pompam in armis viâ vsitatâ duxit, daduchi vice, vt nonnulli putant, functus.

Sextus

SExtus dies in vigesimum incidebat; & hunc inter mysteria fuisse, ex Andocidis loco apparet, Orat. Περὶ τῶν μυστηρίων. Ταῖς δ᾽ εἰκάσι, μυστηρίοις τούτοις, δοὺς Κηφισίῳ χιλίας δραχμὰς, ἐνδείκνυσί με, καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον καθίστησιν. Et Iacchum tunc producebant. Plutarchus docet in Phocione. Εἰκάδι ἡ φρουρὰ Βοηδρομιῶνος εἰσήχθη, μυστηρίων ὄντων, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξ ἄστεος Ἐλευσίναδε πέμπουσι. Iterum in Camillo. Καὶ μετὰ ταῦτα φρουρὰν Ἀθηναῖοι Μακεδόνων ἐδέξαντο περὶ αὐτὴν τὴν εἰκάδα τοῦ Βοηδρομιῶνος, ᾗ τὸν μυστικὸν Ἴακχον ἐξάγουσιν. Scholiastes Aristophanis Ranis. Μία τῶν μυστηρίων εἰκάς ἐστιν, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξάγουσι. De hàc Iacchi productione sunt isti versus Aristophanis, citatis Ranis.

Τοῦτ᾽ ἔστ᾽ ἐκεῖνο, δέσποθ᾽, οἱ μεμυημένοι
Ἐνταῦθά που παίζουσιν, οὓς ἔφραζε νῷν.
Ἄδουσιν οὖν τὸν Ἴακχον. ——

Et isti Claudiani, De Raptu Proserpinæ, lib. I.

—— lætusq́; simul procedit Iacchus,
Crinali florens hederâ, quem Parthica velat
Tigris, & auratos in nodum colligit vngues,
Ebria Mæonijs fulcit vestigia thyrsis.

Sed errat ille, & imperitum ritus Atheniensis sese esse ostendit, cùm hederâ coronatum Iacchum, vt aliàs erat, in his sacris nobis canit. Nam coronam hîc è myrto, non ex hederâ, gestabat. Chorus apud Comicum Ranis.

Ἴακχ᾽ ὦ Ἴακχε,
Ἐλθὲ τόνδ᾽ ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων,
Ὁσίους ἐς θιασώτας,

Πολύκαρπον μὲν τινάσσων
Ἀμφὶ κρατὶ σῷ βρύοντα
Στέφανον μύρτων.

Et huc pertinet, quod myſtæ quoque myrto coronati fuerunt; vt ſupra docui, cap. IX. Atque hic dies ex re Ἴακχος nuncupatus. Heſychius. Ἴακχον, τὸν Διόνυσον. ἢ μίαν ἡμέραν μυστηρίων, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξάγουσιν. Deducebant verò à Ceramico Eleuſinem. Ariſtophanis Scholiaſtes, citatis Ranis. Εἰς Ἐλευσῖνα ὁδεύουσιν, ἀπὸ τοῦ Κεραμεικοῦ προπέμποντες τὸν Διόνυσον. Idque per fora. Heſychius. Διαγόρας. Διόδωρος ὁ Ταρσεὺς ἀναγινώσκει πειρατῶν, Διαγορᾶς. διὰ τὸ τοὺς μύστας βακχάζειν, τουτέστιν ᾄδειν τὸν Ἴακχον, δι' ἀγορῶν βαδίζοντας. Erat verò hoc Iacchi ſimulacrum facem geſtans; quia nimirum ipſe cum matre Proſerpinam raptam face accensâ quæſiuiſſet. Inde eſt illud apud Ariſtophanem Ranis, in Chori cantu.

Ἔγειρε φλογέας λαμπά-
δας. ἐν χερσὶ γὰρ ἥκεις
Τινάσσων Ἴακχε,
Νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστὴρ
Φλογὶ, φέγγεται δὲ λειμών.

Et mox:

Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων,
Προβάδην ἔξαγε πάνθη-
ρον, ἕλειον δάπεδον,
Χοροποιὸν, μάκαρ, ἥβαν.

Et ita fingebatur. Ecce apud Pauſaniam Atticis, vbi de templo Cereris. Καὶ πλησίον ναός ἐστι

Δήμη-

Δήμητρος. ἀγάλματα δὲ, αὐτή τε, καὶ ἡ παῖς, καὶ δᾷδα ἔχων Ἴακχος. Templum autem proprium habebat, cuius mentio apud Plutarchum Aristide. Ὁ δὲ Φαληρεὺς ἐν τῷ Σωκράτει φησὶ μνημονεύειν Ἀριστείδου θυγατριδοῦν εὖ μάλα πένητα Λυσίμαχον, ὃς ἑαυτὸν ἐκ πινακίου τινὸς ὀνειροκριτικοῦ, παρὰ τὸ Ἰακχεῖον λεγόμενον καθεζόμενος, ἔβοσκε. Deducebant verò cum multo plausu, cantu, choreis. Hinc illa apud Herodotum, lib. VIII. Ἔφη δὲ Δικαῖος ὁ Θεοκύδεος, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φυγάς τε, καὶ παρὰ Μήδοις λόγιμος γενόμενος τοῦτον τὸν χρόνον, ἐπεί τε ἐκείρετο ἡ Ἀττικὴ χώρη ὑπὸ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξεω, ἐοῦσα ἐρῆμος Ἀθηναίων, τυχεῖν τότε ἐὼν ἅμα Δημαρήτῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ, ἰδεῖν κονιορτὸν χωρέοντα ἀπὸ Ἐλευσῖνος, ὡς ἀνδρῶν μάλιστα κῃ τρισμυρίων· ἀποθωϋμάζειν τε σφέας τὸν κονιορτὸν, ὅτεών κοτε εἴη ἀνθρώπων, καὶ πρόκα τε φωνῆς ἀκούειν, καὶ οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν Ἴακχον. Et ista apud Plutarchum, in Themistocle. Ἐν δὲ τούτῳ τοῦ ἀγῶνος ὄντος, φῶς μὲν ἐκλάμψαι μέγα λέγουσιν Ἐλευσινόθεν, ἦχον δὲ, καὶ φωνὴν, τὸ Θριάσιον κατέχειν πεδίον, ἄχρι τῆς θαλάττης, ὡς ἀνθρώπων ὁμοῦ πολλῶν τὸν μυστικὸν ἐξαγόντων Ἴακχον. Himerius in Eclogis. Θηβαίων πεσόντων, τὴν τελετὴν ἀπεκλείσαμεν, ἵνα μὴ τοῖς Θηβαίων θρήνοις ἀντιβοῶμεν τὸν Ἴακχον. Et hic cantus, strepitusque, Ἴακχος quoque, pariter ac dies, dicebatur. Hesychius. Ἴακχον. τὸν Διόνυσον. ἡ μίαν ἡμέραν τῶν μυστηρίων, ἐν ᾗ τὸν Ἴακχον ἐξάγουσι. καὶ ἡ ᾠδὴ, ἣν οἱ μεμυημένοι ᾄδουσι. Aristophanes Ranis.

Ἄδουσιν οὖν τὸν Ἴακχον. ——

Eusta-

Eustathius ad Iliad. ν'. Ἴακχος, οὐ μόνον ὁ ἐπὶ Διονύσῳ ἦχος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος. Atque hoc est, quod μυστικὸν μέλος dicitur Aristidi in Eleusiniâ. Τῇ δ᾽ Ἐλευσῖνι τοσοῦτον περιῆν, ὥστ᾽ οὐκ ἀπόρθητος μόνον, ὡς εἰπεῖν, διεγένετο, ἀλλὰ καὶ συνιούσης τῆς ναυμαχίας, ἐξεφοίτα μὲν ὁ Ἴακχος συνναυμαχήσων, νέφος δὲ ὁρμηθὲν ἀπ᾽ Ἐλευσῖνος, καὶ ὑψωθὲν ὑπὲρ τῶν νεῶν, ἐγκατέσκηψεν εἰς τὰς ναῦς ἅμα τῷ μέλει τῷ μυστικῷ. Habes verò cantus huius chorearumque repræsentationem apud Aristophanem Ranis. Ad strepitum quod attinet, æris quoque hic sonus adhibitus. Velleius lib. I. *Huius classis cursum esse directum alij columbæ antecedentis volatu ferunt, alij nocturno æris sono, qualis Cerealibus sacris cieri solet.* De æris sono, huc allusum est ab Ouidio, De Arte Amandi lib. II.

Condita si non sunt Veneris mysteria cistis,
Nec caua vesanis ictibus æra sonant.
Attamen inter nos medio versantur in vsu;
Sed sic, inter nos vt latuisse velint.

De re eâdem Iustinus Hist. lib. II. *Megarenses, memores illati ab Atheniensibus belli, & deserti, ne frustra bellum mouisse viderentur, matronas Atheniensium in Eleusinijs sacris noctu oppressuri, naues conscendunt. Quâ re cognitâ, dux Atheniensium Pisistratus iuuentutem in insidijs locat; iussis matronis solito clamore, ac strepitu, etiam in accessu hostium, ne intellectos se sentiant, sacra celebrare.* Huc pertinet illud Statij, Theb. VII.

Et non assuetis pernox vlulauit Eleusis
Mensibus. ———

Quæ

Quæ Iacchum deducebat multitudo, è Proſerpinæ Rheto aquâ abluebatur, luſtrabaturque; nam, vt per occaſionem hoc dicam, duæ erant prope Eleuſina ſcatebræ, Ῥειτοὶ dictæ: quarum Cereri ſacra illa, iſta Proſerpinæ. quæ Cereri ſacra, verſus mare profluebat; quæ Proſerpinæ, verſus vrbem: eiuſque aquâ, hæc, quam dixi, multitudo luſtrabatur. Heſychius luculentus auctor. Ἐν τῇ Ἀττικῇ δύο εἰσὶν οἱ πρὸς τῇ Ἐλευσῖνι Ῥειτοὶ, ῥωγμοί. καὶ ὁ μὲν πρὸς τῇ θαλάττῃ, τῆς πρεσβυτέρας θεᾶς νομίζεται. ὁ δὲ πρὸς τῷ ἄστει, τῆς νεωτέρας. ὅθεν τοῖς λουτροῖς ἁγνίζεσθαι τοὺς θιάσους. Erat verò Iacchus hicce, (nam plures olim exiſtimati, vt ex Diodoro, Cicerone, alijſque ſatis notum.) Iouis, Cereriſque filius; ſiue, vt alij, Proſerpinæ. Meminit eius Diodorus lib. III. Δεύτερον δὲ μυθολογοῦσι γενέσθαι Διόνυσον ἐκ Διὸς, καὶ Περσεφόνης· ὡς δέ τινες, ἐκ Δήμητρος. Arrianus eos ſequitur, qui Proſerpinæ tradiderunt. Locus exſtat De Exped. Alexandri lib. II. Καὶ Ἀθηναῖοι Διόνυσον, τὸν Διὸς καὶ Κόρης, σέβουσιν. ἄλλον τοῦτον Διόνυσον. καὶ ὁ Ἴακχος ὁ μυστικὸς τούτῳ τῷ Διονύσῳ, οὐχὶ τῷ Θηβαίῳ, ἐπάδεται. Verùm errat. Nam Proſerpinam ſi cum Cerere accensâ face inquiſiuit, vt initio commemoraui, atque idcirco res hæc inſtituta fuit, oportet Cereris filius fuerit, non Proſerpinæ. Cui verò producendi eius cura, Ἰακχαγωγὸς dicebatur. Inuenio nomen apud Pollucem, lib. I. cap. I. ſect. XXXI. Ἰακχαγωγὸς γὰρ, καὶ Κουροτρόφος, καὶ Δαειρίτης, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἴδια τῶν Ἀττικῶν. Duci

verò è Ceramico intra vrbem conſueuiſſe Eleuſinem, iam notaui. Ac porta quidem, quâ exibant, Ἱερὰ cognominata: ſiue, Atticorum more, plurali numero, Ἱεραὶ πύλαι: Inuenio nomen apud Plutarchum, in vitâ Syllæ. Αὐτὸς δὲ Σύλλας τὸ μεταξὺ τῆς Πειραϊκῆς πύλης, καὶ τῆς Ἱερᾶς, κατασκάψας, καὶ συνομαλύνας, περὶ μέσας νύκτας εἰσήλαυνε φρικώδης. Et apud Theophraſtum, Ethic. Charact. cap. Περὶ ἀναισθησίας. Πόσους οἴει κατὰ τὰς Ἱερὰς πύλας ἐξενηνέχθαι νεκρούς. Sed legendum illic cenſeo, κατὰ τὰς Ἠρίας πύλας. Nam quâ portâ cadauera efferrent, Ἠρίαι πύλαι dicebantur. Etymologici Auctor id oſtendit. Ἠρίαι, πύλαι Ἀθήνησι. διὰ τὸ τοὺς νεκροὺς ἐκφέρεσθαι ἐκεῖ ἐπὶ τὰ ἠρία, ὅ ἐστι τοὺς τάφους. Atque hoc ὡς ἐν παρόδῳ. Quin, vt porta Ἱερὰ dicta, quâ exibant; ita via, quâ ducebant. Etymologici Auctor. Ἱερὰ ὁδὸς, ὁδός τις ἣν, ἡ εἰς Ἐλευσῖνα ἄγουσα, ἣν ἀπίασιν οἱ μύσται. Suidas. Ἱερὰ Ὁδὸς, ἣν οἱ μύσται πορεύονται ἀπ' ἄστεος ἐπ' Ἐλευσῖνα. Quæ habet ille, vt plura alia, ex Harpocratione. Pauſanias Atticis. Ἰοῦσι δὲ ἐπ' Ἐλευσῖνα ἐξ Ἀθηνῶν, ἣν Ἀθηναῖοι καλοῦσιν Ὁδὸν Ἱερὰν, Ἀνθεμοκρίτου πεποίηται μνῆμα. Plutarchus in Vitâ Iſocratis. Οὗ ἐστι τὸ μνῆμα ἐπὶ τὴν Κυαμῖτην πορευομένοις, κατὰ τὴν Ἱερὰν Ὁδὸν, τὴν ἐπ' Ἐλευσῖνα. Et corruptum eundem puto in Alcibiade. οὐδένα κόσμον εἶχεν ἡ τελετὴ, κατὰ θάλασσαν πεμπομένη. ἀλλὰ καὶ θυσίαι, καὶ χορεῖαι, καὶ πολλὰ τῶν δρωμένων καθ' ὁδὸν ἱερῶν, ὅταν ἐξελαύνωσι τὸν Ἴακχον, ὑπ' ἀνάγκης ἐξελείπετο. Attende enim. Priùs ab eo commemoratæ ſunt θυσίαι. quænam igitur

alia illa ſacra erunt, inſuper facta? Reſcribendum omninò cenſeo. τῶν δρωμένων καθ᾽ Ὁδὸν Ἱεράν. Ceſſabant tum, inquit, ſacrificia, & choréæ; deinde multa, quæ per Viam Sacram agi id temporis ſolita. Ac de illâ proprius Polemoni liber olim ſcriptus. Harpocration. Βιβλίον ἐστὶν ὅλον Πολέμωνι γέγραπται Περὶ τῆς Ἱερᾶς Ὁδοῦ. Et ſuburbium, in quâ ficus, Ἱερὰ Συκῆ appellatum: vbi myſtæ, ſacra in Vrbem reducentes, conſueuêre interquieſcere. Animaduerto apud Philoſtratum in Apollonio Athenienſi, Sophiſt. lib. II. Ἐτάφη δὲ ἐν τῷ προαστείῳ τῆς ἐς Ἐλευσῖνα λεωφόρου. ὄνομα τῷ προαστείῳ, Ἱερὰ Συκῆ. τὰ δὲ Ἐλευσινόθεν ἱερὰ, ἐπειδὴ εἰς ἄστυ ἄγουσιν, ἐκεῖ ἀναπαύουσιν. Meminit τῆς Ἱερᾶς Συκῆς Hesychius. Ἱερὰ, θυσία, κειμήλια, ἡ συκῆ, ἐν τῇ ἐς Ἐλευσῖν᾽ ἀγούσῃ ὁδῷ. Dirimebat autem viam Cephiſſus fluuivs; quem tranſibant, ponte inſtratum. Obſeruare eſt apud Strabonem lib. IX. Ποταμοὶ δ᾽ εἰσὶν, ὁ μὲν Κηφισσὸς, ἐκ Τριμνεμέων τὰς ἀρχὰς ἔχων, ῥέων δὲ διὰ τοῦ πεδίου, ἐφ᾽ οὗ καὶ ἡ γέφυρα, καὶ οἱ γεφυρισμοί. In hoc ponte deſidebant, qui in tranſeuntes ſcommata iacerent. Vnde factum, vt Γεφυρίζειν pro *Conuitiari* dicerent. Suidas. Γεφυρίζων, χλευάζων, ἐξευτελίζων. Item Γεφυρισταὶ, Maledici, Conuitiatores. Hesychius. Γεφυρισταὶ, οἱ σκῶπται. ἐπεὶ ἐν Ἐλευσῖνι ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῖς μυστηρίοις καθεζόμενοι ἔσκωπτον τοὺς παριόντας. Et Γεφυρισμοὶ, pro Conuitijs, in citatis Geographi verbis. Apud Ammonium De Diff. Voc. Γεφυρασμὸς eſt, & alia quoque origo datur. Σκῶμμα

Γελοίου, Εὐτραπέλου, καὶ Γεφυριασμοῦ διαφέρει. Et mox. Γεφυριασμὸς δὲ, ἀπὸ τοῦ τοῖς Ἀθήνησιν ἐπὶ τῶν γεφυρῶν ἐπιγράφειν ἤτοι ἔμμετρα, ἢ καὶ δίχα μέτρων, διασυρμοὺς τινῶν. Sed ſcribendum eſt, Γεφυρισμοῦ, & Γεφυρισμός. Nam Γεφυρίζω dicebant, non Γεφυριάζω. Meminit quoq; Ælianus, Hiſt. Anim. lib. IV. cap. XLIII. Καὶ τί δεῖ καταλέγειν τε καὶ ἐπαντλεῖν τὸν τοιοῦτον ὄχλον; κεκήρυκται γὰρ Διονύσια, καὶ Λήναια, καὶ Χύτροι, καὶ γεφυρισμοί. Pontem iſtum cùm tranſijſſent, via erat, Μυστικὴ Εἴσοδος nuncupata, quâ Eleuſinem ingrediebantur. Ecce tibi Iſtri verba è primo Ἀτάκτων, apud Scholiaſten Sophoclis Oed. Col. Πρὸς τὸν Κηφισσὸν ἕως τῆς Μυστικῆς Εἰσόδου εἰς Ἐλευσῖνα. ἀπὸ ταύτης δὲ βαδιζόντων εἰς Ἐλευσῖνα, τὰ ἐπ' ἀριστερᾷ μέχρι τοῦ λόφου τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Αἰγάλεω. Atque hæc via ordinaria deducendi Iacchi erat; ſed, munitâ Deceleâ, cùm iter impeditum eſſet, mari pompa hæc omnis ducta: niſi quod ſemel Alcibiades, dux exercitus deſignatus, ſummâ omninò magnificentiâ in armis deduxit itinere terreſtri vſitato. Narrat in Vitâ eius Plutarchus; nec pigebit locum aſſcribere, valdè inſignem. Πάντων γεγονότων τῷ Ἀλκιβιάδῃ κατὰ γνώμην, καὶ πληρουμένων ἑκατὸν τριηρῶν, αἳ αὖθις ἐκπλεῖν ἔμελλον, φιλοτιμία τις οὐκ ἀγεννὴς προσπεσοῦσα κατέσχεν αὐτὸν ἄχρι μυστηρίων. ἀφ' οὗ γὰρ ἐπετειχίσθη ἡ Δεκέλεια, καὶ τῶν εἰς Ἐλευσῖνα παρόδων ἐκράτουν οἱ πολέμιοι παρόντες, οὐδένα κόσμον εἶχεν ἡ τελετὴ, πεμπομένη κατὰ θάλασσαν. ἀλλὰ καὶ θυσίαι, καὶ χορεῖαι, καὶ πολλὰ τῶν δρωμένων καθ' Ὁδὸν Ἱερὰν (ita enim

iam legendum esse monui.) ὅταν ἐξελαύνωσι τὸν Ἴακχον, ὑπ' ἀνάγκης ἐξελείπετο· καλὸν οὖν ἐφαίνετο τῷ Ἀλκιβιάδῃ καὶ πρὸς θεῶν ὁσιότητα, καὶ πρὸς ἀνθρώπων δόξαν, ἀποδοῦναι τὸ πάτριον σχῆμα τοῖς ἱεροῖς, παραπέμψαντα πεζῇ τὴν τελετὴν, καὶ δορυφορήσαντα παρὰ τοὺς πολεμίους. Et mox. Ὡς δὲ ταῦτ' ἔγνω καὶ προεῖπεν Εὐμολπίδαις, καὶ Κήρυξι, σκοποὺς μὲν ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐκάθισε, καὶ προδρόμους τινὰς ἅμ' ἡμέρᾳ προεξέπεμψεν. ἱερεῖς δὲ, καὶ μύστας, καὶ μυσταγωγοὺς ἀναλαβὼν, καὶ τοῖς ὅπλοις περικαλύψας, ἦγεν ἐν κόσμῳ, καὶ μετὰ σιωπῆς, θέαμα σεμνὸν, καὶ θεοπρεπὲς, τὴν στρατηγίαν ἐπιδεικνύμενος, ὑπὸ τῶν μὴ φθονούντων ἱεροφαντίαν, καὶ μυσταγωγίαν, προσαγορευομένην. Et sunt, qui hîc Alcibiadem daduchi munus obijsse nobis tradant. Nam de hâc deductione capiendus iste Cyri Sophistæ locus, lib. Περὶ διαφορᾶς στάσεως, cap. Περὶ δοκιμασίας. Μετὰ τὰ κατὰ Κύζικον Ἀλκιβιάδης δᾳδουχεῖν δοκιμάζεται.

CAP. XXVIII.

Septimo certamen erat, idq́ multò antiquiſſimum; in quo victor hordeum accipiebat. Etymologus eâ de re emendatus, item Suidas. Hordeum autem præmium datum, quia primùm Eleuſine illud natum, vt ferebant.

SEptimo, qui vigeſimus primus menſis erat, certamen aſſignare libet. Meminit eius Aulus Gellus, lib. XV. cap. XX. *Eleuſinio, & Theſéo, certamine pugnauit; & coronatus eſt.* Id omnium antiquiſſimum. Ariſtides Panathenaicâ. Ἐνδοξόтατοι πάντων οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἀγῶνες. καὶ μὴν τούτων πρεσβύτατος ὁ τῶν Παναθηναίων. εἰ δὲ βούλει, ὁ τῶν Ἐλευσινίων. Iterum Eleuſiniâ. Μυηθῆναι δὲ ξένων πρώτους Ἡρακλέα, καὶ Διοσκούρους. ἀγῶνά τε γυμνικὸν γενέσθαι πρῶτον Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς. Et præmium victori hordeum erat. Scholiaſtes Pindari, Olymp. Od. IX. Ἄγεται δὲ αὐτόθι, (de Eleuſine loquitur.) ἀγὼν Κόρης καὶ Δημήτρος, ὃς καλεῖται Ἐλευσίνια. οὗ ἔπαθλον, κριθαί. Ac mutilium cenſeo Etymologici Auctorem in Ἐλευσίς. Ἐλευσίνια, ἑορτή. ἐν τοῖς νικῶσι τὰ Ἐλευσίνια ἆθλον ἐδίδοτο. Reſtituenda in fine vox, quæ excidit. ἆθλον ἐδίδοτο, κριθαί. Eodem modo laborat Suidas, apud quem itidem eſt. Ἐλευσίνια. τοῖς νικῶσι τὰ Ἐλευσίνια ἐδίδοτο ἆθλον. Et huc fortaſſe reſpexerit Plinius, lib. XVIII. cap. VII. *Antiquiſſimum in cibis hordeum; ſicut Athenien-*

Atheniensium ritu, Menandro auctore, apparet. Causam hordei dati arbitror, quod id primùm Eleusine inuentum fuerit. Phurnutus. Οὐλαὶ δὲ λέγονται, αἱ κριθαί. Ἐλευσὶς δὲ ὁ τόπος, ὅπου πρότερον εὑρέθησαν. Atque hoc est, quod dicit Aristides Eleusiniâ, loco citato. Ἀγῶνά τε γυμνικὸν γενέσθαι πρῶτον Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς, καὶ τὸ ἆθλον εἶναι τοῦ καρποῦ τοῦ φανέντος.

CAP. XXIX.

Octauus, Ἐπιδαύρια dictus; quia Aesculapij honori, post mysteria celebrata Epidauro aduenientis, institutus. Initiatio iterum tunc fieri solita, & secunda quoque sacra. Philostrati locus emendatus.

OCtauus dies, qui vigesimus secundus mensis, Ἐπιδαύρια dictus fuit. Id Philostratus nos docet, De Vitâ Apollonij lib. IV. cap. VI. Ἐς δὲ τὸν Πειραιᾶ ἐσπλεύσας περὶ μυστηρίων ὥραν, ὅτε Ἀθηναῖοι πολυανθρωπότατα Ἑλλήνων πράττουσιν, ἀνῄει ξυντείνας ἀπὸ τῆς νεὼς εἰς τὸ ἄστυ. Ac mox subiungit. Ἦν μὲν δὴ Ἐπιδαυρίων ἡ ἡμέρα. Inde autem diei nomen, quod Æsculapius, cùm Athenas Epidauro adueniret, vt initiaretur sacris, iamque mysteria peracta essent, denuò in illius gratiam Athenienses & initiationem, & secunda item sacra, instituissent. Philostratus loco citato. Τὰ δὲ Ἐπιδαύ-

Ἐπιδαύρια μετὰ πρόῤῥησίν τε, καὶ ἱερεῖα, δεῦρο μυεῖν Ἀθηναίοις πάτριον ἐπὶ θυσίᾳ δευτέρᾳ. τουτὶ δὴ ἐνόμισαν Ἀσκληπιοῦ ἕνεκα, ὅτι δὴ ἐμυήσαντο αὐτὸν ἥκοντα Ἐπιδαυρόθεν ὀψὲ μυστηρίων. Sed corrupta illic verba sic emendo. καὶ ἱερεῖα, δεύτερον μυεῖν Ἀ. π. Itaque illo quoque die, si qui primo neglexissent, aut initiari fortè non potuissent, initiari moris erat, & secunda sacra fieri. Quod ex citatis iam Philostrati verbis discimus. De Epidaurijs, & initiato item Æsculapio, est Pausaniæ quoque locus Corinthiacis. Μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τόδε ἐν Ἐπιδαύρῳ τὸν θεὸν γενέσθαι. τὰ γὰρ Ἀσκλήπια εὑρίσκω τὰ ἐπιφανέστατα ἐξ Ἐπιδαύρου. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι τῆς τελετῆς λέγοντες Ἀσκληπιῷ μεταδοῦναι, τὴν ἡμέραν ταύτην Ἐπιδαύρια ὀνομάζουσι, καὶ θεόν ἀπ' ἐκείνου φασὶν Ἀσκληπιόν σφισι νομισθῆναι.

CAP. XXX.

Nonus, vltimusque idem, Πλημοχόη nuncupatus, quâ de causâ. Plemochoæ tunc duæ impletæ, & euersæ, cum verbis mysticis. Κοτυλίσκος. Ῥῆσις μυστική. Ὕιε, Τοκῦε. Μυστηριώτιδες σπονδαί.

NOnus, qui vigesimus tertius mensis erat, vltimusque mysteriorum, πλημοχόη dicebatur. Pollux lib. x. cap. XX. Τάχα δὲ καὶ πλημοχόην. ἔστι δὲ κεραμοῦν ἀγγεῖον, οὐκ ἔχον ὀξὺν τὸν πυθμένα,

μένα, ἀλλ' ἑδραῖόν τε καὶ στάσιμον. ᾧ χρῶνται τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων, ἣν ἀπ' αὐτοῦ καλοῦσι Πλημοχόην. Et hoc plemochoas binas implentes, ad ortum vnam ſtatuebant; alteram verò, ad occaſum: inde vtramque, myſtica quædam verba profati, euertebant. Athenæus lib. XI. Πλημοχόη, σκεῦος κεραμοῦν, βεμβικῶδες, ἑδραῖον ἡσυχῇ. ὃ κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν, ὥς φησι Πάμφιλος· χρῶνται δὲ αὐτῷ ἐν τῇ τελευταίᾳ τῶν μυστηρίων ἡμέρᾳ, ἣν ἀπ' αὐτοῦ προσαγορεύουσιν, ὥς φησὶ Πάμφιλος, Πλημοχόας. ἐν ᾗ δύο πλημοχόας πληρώσαντες, τὴν μὲν πρὸς ἀνατολάς, τὴν δὲ πρὸς δύσιν ἀνιστάμενοι, ἀνατρέπουσί τε ἐπιλέγοντες ῥῆσιν μυστικήν. De impletis plemochois, eſt Heſychij etiam locus. Πλημοχόη. τῇ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ τῶν μυστηρίων κοτυλίσκους πληροῦσιν, οὓς καλοῦσι πλημοχόας. Sed in eo variat, quod poſtridie myſteriorum facta tradat, quæ poſtremo eorum die alij dicunt. Vas verò iſtud πλημοχόη, à quo huic diei nomen, etiam Κοτυλίσκος dictum. Ecce in citatis Athenæi verbis. Πλημοχόη, σκεῦος κεραμοῦν, ὃ Κοτυλίσκον ἔνιοι προσαγορεύουσιν. Et in Heſychij. Τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυστηρίων κοτυλίσκους πληροῦσιν, οὓς καλοῦσι πλημοχόας. Eſtque eius in rem eandem alibi quoque iſta gloſſa. Κοτυλίσκος, κρατηρίσκος, ᾧ χρῶνται οἱ μύσται. Sine dubio τὴν πλημοχόην, de quâ agimus, intellexit. Porrò de euerſis illis plemochois eſt Euripidis iſte verſus, ſiue Critiæ, in Pirithoo.

Ἵνα πλημοχόας τάσδ' εἰς χθόνιον χάσμ' εὐφήμως
Προχέωμεν. ——

Vbi dixit, εὐφήμως προχέειν; quod Athenæus, ἀνατρέπειν ἐπιλέγοντας ῥῆσιν μυστικήν. Et fuerit fortasse ῥῆσις illa μυστική, quam tradit Proclus in Timæum; è quo discimus, cœlum priùs aspicientes, Υἱὲ; inde in terram despicientes, Τοκῦε clamasse. Locus exstat Commentariorum v. Εἰς δὲ τούτους βλέποντες καὶ ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις ἱεροῖς, εἰς μὲν τὸν οὐρανὸν ἀναβλέποντες, ἐβόων Υἱὲ· καταβλέψαντες δὲ εἰς τὴν γῆν, Τοκῦε. Hæc verò plemochoarum euersio erat quasi libatio quædam; eaque designari censenda apud Pollucem lib. I. cap. I. sect. XXXI. Vbi Μυστηριώτιδες σπονδαὶ commemorantur. Ὀνομάζονται δὲ καὶ μυστηριώτιδες σπονδαὶ, καὶ μυστικαὶ ἡμέραι. Item apud Aristidem Eleusiniâ. Μόναι δ' αἱ μυστηριώτιδες σπονδαὶ τοὔνομα ἔσωζαν, καὶ μόνοις Ἐλευσινίοις ὑγίαινεν ἡ Ἑλλάς.

CAP.

CAP. XXXI.

Per hos dies manum inijcere vlli vetitum, & libellum supplicem offerre; quæq; hîc delinquentis mulcta. Fœminis quoq; Eleusinem bigis vehi interdictum, idq; à quo; & quæ delinquentium mulcta. Aristophanis Scholiastæ hallucinatio. Iurari etiam per mysteria vsitatum; ac quæ ad hæc necessaria, asinis Eleusinem vecta. Mystæ nec mustellum edebant; vt videtur, neq; salem.

ITa ergo nunc mysteria enarraui; restant quædam circa ea, quæ adiungam. Per hos dies neminem apprehendere licitum; idque clarè animaduertere est ex Demosthenis istis verbis Midianâ. τί οὖν ποιήσαντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατεχειροτονήσατε τοῦ Εὐάνδρου, τοῦτ' ἀκούσατε. ὅτι δίκην ἐμπορικὴν καταδικασάμενος τοῦ Μενίππου, οὐκ ἔχων πρότερον λαβεῖν αὐτὸν, ὡς ἔφη, τοῖς μυστηρίοις ἐπιδημοῦντος ἐπελάβετο. κατεχειροτονήσατε μὲν διὰ ταῦτα, καὶ οὐδοτιοῦν ἄλλο προσῆν. Nec libellum supplicem offerre. Quod si quispiam fecisset, eum causâ indictâ mori oportebat. Ita Andocidis inimici inquiebant, vt ipse narrat Orat. Περὶ τῶν μυστηρίων. Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ ἱκετηρίας, ὡς καταθείην ἐγὼ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. νόμος δὲ ἦν πάτριος, ὃς ἂν θῇ ἱκετηρίαν μυστηρίοις, τεθνάναι. Et mox. Πάλιν ὁ Καλλίας στὰς ἔλεγεν ὅτι εἴη νόμος πάτριος, εἴ τις ἱκετηρίαν θείη ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, ἄκριτον ἀποθανεῖν. Sed id ne-

gat Andocides, & mulctam tantùm mille drachmas esse dicit. Habes postea, in sequentibus illic verbis. Ἡ δὲ στήλη, παρ' ἣ ἕστηκας, χιλίας δραχμὰς κελεύει ὀφείλειν, ἐάν τις ἱκετηρίαν θῇ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. Ne qua mulier bigis ad hæc veheretur; quæque id faceret, vt sex mille drachmas penderet, à Lycurgo institutum. Plutarchus in eius Vitâ. Εἰσήνεγκε δὲ νόμους, ἐπὶ ζεύγους μὴ ἀπιέναι γυναῖκα Ἐλευσίναδε, ὅπως μὴ ἐλαττῶνται ὑπὸ τῶν πλουσίων. εἰ δέ τις φωραθείη, ἀποτίνειν δραχμὰς ἑξακισχιλίας. Ælianus Var. Hist. lib. XIII. cap. XXIV. Λυκοῦργος ὁ ῥήτωρ ἔγραψε, μὴ ἐλαύνειν τὰς γυναῖκας ἐν τοῖς μυστηρίοις ἐπὶ ζεύγους, ἢ τῇ δρώσῃ τοῦτο ἐπηρτῆσθαι ζημίαν, ἣν γε ᾤετο τάξας ἀποχρῶσαν. Antea illud vsitatum. Itaque anus apnd Aristophanem Pluto secundâ loquitur.

Μυστηρίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχουμένην
Ἐπὶ τῆς ἁμάξης, ὅτι προσέβλεψέν μέ τις,
Ἐτυπτόμην διὰ τοῦθ' ὅλην ἡμέραν.

Vbi Scholiastes. Αἱ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐπὶ ἁμαξῶν ὀχούμεναι εἰς τὰ μεγάλα Ἐλευσίνια ἀπήρχοντο. Verùm errat, quod hæc tantùm magnis facta mysterijs putet. Insolentem Midiæ luxum insectatur Demosthenes, qui vxorem ad mysteria bigis albis Sicyonijs veheret. Locus est in Midianâ. Καὶ εἰς μυστήρια τὴν γυναῖκα ἄγει, κἂν ἄλλοτί ποι βούληται, ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ζεύγους τοῦ ἐκ Σικυῶνος. Iurari etiam per hæc solitum animaduerto. Alciphron in Epistolâ Leontij ad Lamiam. Νὴ τὰ μυστήρια, νὴ τούτων τῶν κακῶν ἀπαλλαγὴν, ὡς, ἐνθυμηθεῖσα

θεῖσα τοῦ Τιμάρχου τὸν χωρισμὸν, ἄρτι ἀπέψυγμαι. Iterum in alterâ Menandri ad Glyceram. Ἐγὼ, μὰ τὰς Ἐλευσινίας θεὰς, μὰ τὰ μυστήρια αὐτῶν, ἅ σοι καὶ ἐναντίον ἐκείνων ὤμοσα πολλάκις, Γλυκέρα, μόνος μόνη, ὡς οὐδὲν ἐπαίρω τὰ ἐμά. Quæ verò ad hæc necessaria, ea aſini Eleuſinem deuehebant. Ariſtophanes Ranis.

Νὴ τὸν Δί' ἔγωγ' ὄνος ἄγων μυστήρια.

Vbi Scholiaſtes. Τοῖς μυστηρίοις ἐξ ἄστεος εἰς Ἐλευσῖνα διὰ τῶν ὄνων φέρουσι τὴν χρείαν. Heſychius. Ὄνος ἄγει μυστήρια. Τοῖς μυστηρίοις ἐξ ἄστεος εἰς Ἐλευσῖνα κομίζουσι τὰ πρὸς τὴν χρείαν διὰ τῶν ὄνων. Tarrhæus. Ὄνος ἄγων μυστήρια. ἐπὶ τῶν παρ' ἀξίαν πρατ]όντων. τοῖς γὰρ μυστηρίοις ἐξ ἄστεος εἰς Ἐλευσῖνα διὰ τῶν ὄνων ἔφερον τὰ εἰς τὴν χρείαν. Habes etiam apud Suidam, & Apoſtolium Cent. XIV. Prouerb. I. Porrò myſtæ, vt nec puteo inſidere illis licitum, neq; mulſum item edere, vt ſuis locis ſupra iam à me oſtenſum; ita nec muſtellum fas guſtare ipſis. Rem, & cauſam, Ælianus nobis tradit, Hiſt. Anim. lib. IX. cap. LXV. Οἱ μυούμενοι τοῖν θεοῖν οὐκ ἂν πάσαιντο γαλεοῦ φασίν. οὐ γὰρ εἶναι αὐτὸν καθαρὸν ὄψον, ἐπεὶ τῷ στόματι τίκτει. Et videtur, neq; fabam fas fuiſſe. Nam hoc puto Pauſaniæ locum in Atticis velle. Τῶν κυάμων ἀνενεγκεῖν οὐκ ἔστι σφίσιν ἐς Δήμητρα τὴν εὕρεσιν. ὅστις δὲ ἤδη τὴν τελετὴν Ἐλευσῖνι εἶδεν, ἢ τὰ καλούμενα ὀρφικὰ ἐπελέξατο, οἶδεν ὃ λέγω.

CAP. XXXII.

Continuata verò hæc ſacra ad Imperatores Chriſtianos; & cùm tollere Valentinianus vellet, Prætextato intercedente, adhuc manſerunt. Semel tantùm intermiſſa, ob captas Thebas. Hierophanta apud Eunapium falſus vates. Tandem euerſa à Theodoſio ſeniore.

COntinuata autem hæc ſacra ad tempora vſque Imperatorum Chriſtianorum. Teſtatur Hieronymus Aduerſus Iouinianum, extremo primo. *Hierophantas quoque Athenienſium (legant) vſque hodie cicutæ ſorbitione caſtrari.* Tollere ea Valentiniano animus, poſt exceſſum Iuliani rerum potito; verùm tamen, Prætextati patrocinio, obtinuerunt. Zoſimus Hiſt. lib. IV. Ἐπεὶ δὲ καὶ νόμων εἰσφορὰς ἐγνώκει (ὁ Οὐαλεντινιανὸς) ποιεῖσθαι, ἀφ' ἑστίας ὥσπερ ἀρξάμενος, τὰς νυκτερινὰς ἐκώλυε θυσίας ἐπιτελεῖσθαι. τοῖς μυσαροῖς μὲν οὖν πραττομένοις ἐμποδὼν διὰ τοῦδε τοῦ νόμου γενέσθαι βουλόμενος. ἐπεὶ δὲ Πραιτεξτᾶτος ὁ τῆς Ἑλλάδος ἀνθύπατον ἔχων ἀρχὴν, ἀνὴρ ἐν πάσαις διαπρέπων ταῖς ἀρεταῖς, τοῦτον ἔφη ἀβίωτον τοῖς Ἕλλησι καταστήσειν τὸν βίον, εἰ μέλλοιεν κωλύεσθαι τὰ συνέχοντα τὸ ἀνθρώπειον γένος ἁγιώτατα μυστήρια κατὰ θεσμὸν ἐκτελεῖν, ἐπέτρεψεν, ἀργοῦντος τοῦ νόμου, πράττεσθαι τὰ πάντα κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς πάτρια. Semel tantùm intermiſſa; cùm nimirum, captis ab Alexandro Thebis, in luctu ſummo verſarentur.

Plutarchus, vbi de eâ re agit, Alexandro. Ἀθηναίοις δὲ διηλλάγη, καίπερ οὐ μετρίως ἐνεγκοῦσι τὸ περὶ Θήβας δυστύχημα. καὶ γὰρ τὴν τῶν μυστηρίων ἑορτὴν ἐν χερσὶν ἔχοντες, ὑπὸ πένθους ἀφῆκαν. Himerius in Eclogis. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν πόλιν καὶ μετὰ Θήβας ᾐσχύνετο. καίτοι γε εἶχέν τι τότε τῇ πόλει καὶ μέμψασθαι. ἡμεῖς γὰρ, Θηβαίων πεσόντων, τὴν τελετὴν ἀπεκλεισάμεθα, ἵνα μὴ τοῖς Θηβαίων θρήνοις ἀντιβοῶμεν τὸν Ἴακχον. Hierophanta apud Eunapium in Vitâ Maximi, prædicebat Iuliano, ſub ipſo hæc ſacra ceſſatura. Καὶ εἰς τοσόνδε ἐξικνεῖτο προνοίας, ἐφ᾽ ἑαυτοῦ τὰ ἱερὰ κατασκαφήσεσθαι καὶ διωθήσεσθαι ἔφασκε. κἀκεῖνον ζῶντα ταῦτα ἐπόψεσθαι, διὰ φιλοτιμίαν περιττὴν ἀτιμαζόμενον. καὶ προτελευτήσειν γε αὐτοῦ τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν. Sed eum diuinationis falſum, res oſtendit; & ſublata, vt videtur, à maiore Theodoſio; quem gentilium fana, ac ſacra, euertiſſe Hiſtoriæ tradunt.

CAP.

CAP. XXXIII.

Celebrata verò prætereà à Celeenſibus, Phliaſijs, Pheneatis, Lacedæmonijs, Parrhaſijs, Cretenſibus, & Romanis. Claudij Cæſaris conatus, Hadriani factum.

SEd an alibi Eleuſinia agitata? Etiam apud Celeenſes, ac Phliaſios. Et apud illos quarto quidem quoque anno; mutabaturque hierophanta, ſi videretur, ſingulis quadriennijs, feſti tempore: eique vxorem ducere licitum. Pauſanias teſtis Corinthiacis. Τῆς δὲ πόλεως αἱ Κελεαὶ πέντε που σταδίους μάλιστα ἀπέχουσι. καὶ τῇ Δήμητρι ἐνταῦθα δι' ἐνιαυτοῦ τετάρτου τὴν τελετὴν, καὶ οὐ κατὰ ἔτος ἄγουσι. ἱεροφάντης δὲ οὐκ εἰς τὸν βίον πάντα ἀποδέδεικται. κατὰ δὲ ἑκάστην τελετὴν ἄλλοτέ ἐστιν ἄλλος σφίσιν αἱρετὸς, λαμβάνων ἣν ἐθέλῃ καὶ γυναῖκα. καὶ ταῦτα μὲν διάφορα τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ὀνομάζουσι. τὰ δὲ ἐς αὐτὴν, ἐκείνων ἐστὶν εἰς μίμησιν. ὁμολογοῦσι δὲ καὶ αὐτοὶ μιμεῖσθαι Φλιάσιοι τὰ ἐν Ἐλευσῖνι δρώμενα. Celebrabant quoque Pheneatæ, eodem quo Eleuſinij modo. Idem Pauſanias Arcadicis. Φενεάταις δὲ καὶ Δήμητρός ἐστιν ἱερὸν Ἐλευσινίας, καὶ ἄγουσι τῇ θεῷ τελετὴν τὰ ἐν Ἐλευσῖνι δρώμενα. καὶ παρὰ σφίσι τὰ αὐτὰ φάσκοντες καθεστηκέναι. Item Lacones, apud quos agon tunc thymelicus. Heſychius. Ἐλευσίνια, ἀγὼν θυμελικὸς παρὰ Λάκωσιν. Etiam Parrhaſij, in vrbem à Cypſelo rege exſtructam vbi conueniſſent,

uenissent, lucum, & aram, Cereri Eleusiniæ consecrârunt; festumque ipsi instituerunt, in quo de formâ mulieres certarent, Χρυσοφόροι appellatæ. Athenæus lib. XIII. Νικίας ἐν τοῖς Ἀρκαδικοῖς διαθεῖναι φησὶν αὐτὸν Κύψελον· πόλιν κτίσαντα ἐν τῷ πεδίῳ περὶ τὸν Ἀλφειόν. εἰς ἣν κατοικίσαντας Παρρασίων τινὰς τέμενος καὶ βωμὸν ἀναστῆσαι Δήμητρι Ἐλευσινίᾳ. ἧς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ τὸν τοῦ κάλλους ἀγῶνα ἐπιτελέσαι, καὶ νικῆσαι πρῶτον αὐτοῦ τὴν γυναῖκα Ἡροδίκην. ἐπιτελεῖται δὲ καὶ μέχρι νῦν ὁ ἀγὼν οὗτος, καὶ αἱ ἀγωνιζόμεναι γυναῖκες Χρυσοφόροι ὀνομάζονται. Et Cretenses; apud quos vulgare etiam arcana licitum. Diodorus Siculus lib. V. Περὶ μὲν οὖν τῶν θεῶν οἱ Κρῆτες τῶν παρ' αὐτοῖς λεγομένων γεννηθῆναι τοιαῦτα μυθολογοῦσι· τὰς δὲ τιμὰς, καὶ θυσίας, καὶ τὰς περὶ τὰ μυστήρια τελετὰς, ἐκ Κρήτης εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους παραδεδόσθαι λέγοντες, τοῦτο φέρουσιν, ὡς οἴονται, μέγιστον τεκμήριον. τήν τε γὰρ παρ' Ἀθηναίοις ἐν Ἐλευσῖνι γινομένην τελετὴν, ἐπιφανεστάτην σχεδὸν οὖσαν ἁπασῶν, καὶ τὴν ἐν Σαμοθρᾴκῃ, καὶ τὴν ἐν Θρᾴκῃ ἐν τοῖς Κίκοσιν, ὅθεν ὁ καταδείξας Ὀρφεὺς ἦν, μυστικῶς παραδίδοσθαι. κατὰ δὲ τὴν Κρήτην ἐν Κνωσσῷ νόμιμον ἐξ ἀρχαίων εἶναι φανερῶς τὰς τελετὰς ταύτας πᾶσι παραδίδοσθαι. καὶ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐν ἀπορρήτῳ παραδεδομένα, παρ' αὐτοῖς μηδένα κρύπτειν τῶν βουλομένων τὰ τοιαῦτα γινώσκειν. Quin apud Romanos etiam. Ac transferre primus conatus Claudius Cæsar, sed non fecit. Suetonius in eius Vitâ, cap. XXV. *Sacra Eleusinia etiam transferre ex Atticâ Romam conatus est.* Fecit posteà Hadrianus. Aurelius Victor in eius Vitâ.

Ceremonias, leges, gymnaſia, doctoreſq; curare occœpit; adeò quidem, vt etiam ludum ingenuarum artium, quod Athenæum vocant, conſtitueret: atq; initia Cereris, Liberæq;, quæ Eleuſina dicitur, Athenienſium modo Roma percoleret. Hinc eſt, quod in Cæſaribus ait Iulianus, vbi de eo. Μετὰ τοῦτον ἐπεισέρχεται βαθείαν ἔχων ὑπήνην ἀνὴρ σοβαρὸς, τά, τε ἄλλα, καὶ τὴν μουσικὴν ἐργαζόμενος, εἴς τε τὸν οὐρανὸν ἀφορῶν πολλάκις, καὶ πολυπραγμονῶν τὰ ἀπόρρητα.

FINIS.

INDEX

INDEX AVCTORVM,

Qui hîc Citantur, illustrantur, Emendantur.

Eustra-

Teren-

FINIS.